

Zijn gefaalde staten een broedplaats voor terrorisme?

Rijksuniversiteit Groningen

Masterscriptie Sociologie, Criminaliteit en Veiligheid

Geschreven door: Marije de Meer

Studentnummer: 1927760

Onder begeleiding van Prof. Dr. R. Veenstra en Dr. L. Heyse

Maart 2012

rijksuniversiteit
groningen

Samenvatting

Deze masterscriptie levert een bijdrage aan de discussie over de relatie tussen gefaalde staten en terrorisme. Getest wordt of de zogenoemde “Failed-states-breed-terrorists” hypothese opgaat. Wanneer er een verband tussen beide gelegd kan worden zullen op het gebied van preventie en aanpak van terrorisme nieuwe of verbeterde methoden kunnen worden ontwikkeld welke uiteindelijk, in het meest ideale geval, tot een veiligere samenleving zouden kunnen leiden. De hoofdvraag van de scriptie luidt: *In hoeverre bevatten gefaalde staten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten?* Voorgenoemde relatie wordt in de theorie regelmatig onderkend. Onderzoekers beweren dat het waarschijnlijk is dat deze staten terroristische groeperingen huisvesten, dat de inwoners van deze staten zich gemakkelijker verbinden aan terroristische groeperingen en tevens sneller terroristische daden uitvoeren dan inwoners van stabiele staten (Piazza, 2008; Takeyh & Gvosdev, 2002; Gunaratna, 2002). Toch ontbreekt het in de literatuur nog aan overtuigend kwantitatief onderzoek. In deze scriptie zal de relatie tussen terrorisme en gefaalde staten door middel van kwantitatief onderzoek nader worden bekeken. Er zal gebruik worden gemaakt van een tweetal bronnen, de Global Terrorism Database (GTD) en de Failed State Index (FSI). De GTD is een open source database en bevat informatie over terroristische incidenten over de hele wereld van 1970 tot 2010. De FSI is een jaarlijkse ranglijst van 177 landen op basis van hun stabiliteit en capaciteit. Een staat wordt aan de hand van twaalf risico indicatoren beoordeeld op de sociale, politieke en economische druk. Op basis daarvan wordt het ingedeeld in een categorie die de zogenaamde ‘gezondheid’ van het land weerspiegelt. Voor dit onderzoek zal de ranglijst van 2010 worden geraadpleegd. De eerste analyse onderzoekt of er verschillen tussen gefaalde en gezonde staten zijn op basis van het aantal aanslagen en het (gemiddeld) aantal doden ten gevolge van terroristische aanslagen. De uitkomsten laten zien dat in een gefaalde staat meer aanslagen plaatsvinden en er (gemiddeld) meer doden vallen ten gevolge van aanslagen dan in falende of (enigszins) stabiele staten. Vervolgens is gekeken of er verschillen zijn in de scores op de twaalf indicatoren van de FSI tussen landen zonder aanslagen en landen met aanslagen. De resultaten toonden in de vorige analyse al aan dat in gefaalde staten meer aanslagen plaatsvinden dan in falende of (enigszins) stabiele staten. Een reden hiervan kan zijn dat gefaalde staten, op zowel sociaal, economisch als politiek/militair gebied, ondermaats presteren. De laatste analyses zullen met behulp van logistische regressie uitwijzen welke van de twaalf indicatoren van de FSI het aantal aanslagen in een land het beste kunnen verklaren. Uit de analyses komt naar voren dat de indicator “wraakzoekende protestgroepen” hoogstwaarschijnlijk als een mediator functioneert. De indicatoren “massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden”, “scherpe en/of ernstige economische teruggang” en “veiligheidsapparaat dat fungeert als ‘staat binnen een staat’” zijn van invloed op deze mediator die op haar beurt weer kan leiden tot (meer) terroristische aanslagen in een land. Het antwoord op de hoofdvraag luidt: Ja, gefaalde staten bevatten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten.

Voorwoord

Voor deze scriptie ben ik veel dank verschuldigd aan:

Prof. Dr. R. Veenstra

Inhoudelijke en methodologische begeleiding, flexibiliteit en een goede samenwerking

*

Dr. L. Heyse

Tweede begeleider en beschikbaar bij de afwezigheid van dhr. Veenstra

*

Mijn ouders Jelle de Meer en Anneke Hoekstra

Broer Barry en zus Ineke

Voor de interesse, steun en liefde

*

Sonny Prent

Mijn grootste steun en toeverlaat tijdens het schrijven van deze scriptie

Voor al je liefde, geduld, advies en hulp

*

Monique Eickhoff

Voor de laatste check-up!

*

Mijn vrienden

Voor de fantastische studententijd in Groningen

Inhoud

Hoofdstuk 1 – Inleiding	6 - 13
1.1 Inleiding van het onderwerp	6
1.2 Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie	11
1.3 Onderzoeksstrategie	12
1.4 Leeswijzer	13
Hoofdstuk 2 – Theorie	14 - 30
2.1 Inleiding	14
2.2 Het concept ‘terrorisme’	14
2.3 Het concept ‘falende en gefaalde staat’	19
2.4 Gefaalde Staten en Terrorisme, een positieve relatie	24
2.5 Gefaalde Staten en Terrorisme, een negatieve relatie	27
2.6 Hypothese	29
2.6.1 Conceptueel model	30
Hoofdstuk 3 – Data en methoden	31 - 41
3.1 Inleiding	31
3.2 Global Terrorism Database	31
3.3 Failed State Index	33
3.3.1 Twaalf indicatoren van de FSI	34
3.4 Analyseopzet	35
3.5 Assumpties van de analyses	36
3.6 Operationalisatie	38
3.7 Variabelen	40
Hoofdstuk 4 – Resultaten	42 - 62
4.1 Inleiding	42
4.2 Beschrijvende statistieken	42
<i>Tabellen</i>	44
4.3 Verschillen tussen landen aan de hand van de gezondheid van de staat	45
4.3.1 Conclusie	46
<i>Tabel</i>	47
4.4 Verschillen tussen landen aan de hand van het aantal aanslagen	47
4.4.1 Categorieën	47
4.4.2 Resultaten	48

4.4.3	Conclusie	52
	<i>Tabel</i>	53
4.5	Invloed van de FSI indicatoren op het aantal aanslagen in een land	54
4.5.1	Resultaten	54
	<i>Tabellen</i>	58
4.5.2	Conclusie	61
Hoofdstuk 5 – Conclusie & discussie		63 - 71
5.1	Inleiding	63
5.2	Deelvragen, hoofdvraag en hypothese	63
5.3	Verklaringen	66
5.4	Beperkingen	69
5.5	Aanbevelingen	70
Literatuur		72 - 75
Bijlagen		76 - 82
Bijlage 1: Geschiedenis van de Global Terrorism Database		76
Bijlage 2: Twaalf indicatoren van de FSI		77
Bijlage 3: Landen die wel en niet in het onderzoek worden meegenomen		80
Bijlage 4: Indeling gezondheid staten volgens de FSI		82

Inleiding

1.1 Inleiding van het onderwerp

Sinds de aanslagen op 11 september 2001 hebben onderzoekers zich massaal op het onderwerp ‘terrorisme’ gestort. De westerse wereld maakte voor het eerst kennis met grootschalige terroristische aanslagen waar vele onschuldige burgers het slachtoffer van werden (Muller et al., 2008). Terrorisme en de bestrijding ervan kregen steeds meer aandacht en onderzoekers trachtten de oorzaken van terrorisme te achterhalen om op deze manier de aanpak te kunnen verbeteren. Ook vele jaren na de gebeurtenissen op 11 september blijft het onderwerp populair onder wetenschappers. Dit mede door de daaropvolgende grootschalige aanslagen zoals die op Bali in 2002, in Madrid in 2003, in Beslan in 2004, in Londen in 2005 en ook afgelopen jaar in Oslo en het nabij gelegen eiland Utøya plaatsvonden. Naast deze grootschalige aanslagen moeten ook de maandelijkse, soms zelfs wekelijkse, aanslagen in landen in het Midden-Oosten, als Irak en Afghanistan niet worden vergeten, hier vallen namelijk nog steeds de meeste slachtoffers ten gevolge van terrorisme.

Wanneer we het begrip terrorisme nader bekijken komen we tot de conclusie dat het een lange geschiedenis kent. Terrorisme blijkt van alle tijden en is een complex fenomeen, altijd onderhevig aan verandering, waar helaas niet één oorzaak voor te vinden is. Doordat vele wetenschappers zich de afgelopen jaren over dit onderwerp hebben gebogen, zijn er inmiddels talloze theorieën ontwikkeld. Hierdoor is er een stuk meer bekend over de handelwijze van terroristen, verschillende soorten van terrorisme, gebruikte tactieken, motivatie en factoren die van invloed zijn op de oorzaak van terrorisme.

Ondanks de vele onderzoeken naar terrorisme bestaat er nog geen consensus over de definitie van het begrip. Doordat terrorisme een wereldwijd fenomeen is wat al honderden jaren bestaat en verschillende verschijningsvormen heeft, bestaan er tevens onnoemelijk veel meningen over het onderwerp. Met deze meningen komen tevens verschillende definities. In dit onderzoek zal dan ook naar meerdere definities uit verschillende onderzoeksvelden gekeken worden. Op deze manier wordt het mogelijk een zo groot mogelijk begrip van terrorisme te creëren. Voordat de verschillende definities behandeld zullen worden zal allereerst de definitie die in dit onderzoek centraal staat aan bod komen. Aangezien deze scriptie een kwantitatief onderzoek naar terrorisme betreft zal de definitie van de gebruikte database, de Global Terrorism Database (GTD), tevens in dit onderzoek worden aangenomen. De GTD is een open source database en de makers definiëren terrorisme als volgt:

“[t]he threatened or actual use of illegal force and violence by a non state actor to attain a political, economic, religious, or social goal through fear, coercion, or intimidation” (START, 2011).

Nu we kort hebben gekeken naar de begripsbepaling van terrorisme is het voor dit onderzoek van belang dat we kijken naar mogelijke oorzaken van terrorisme en factoren die terrorisme in de hand kunnen spelen. In een artikel van Krieger en Meierrieks (2009) worden de meest bekende hypothesen besproken. Zo wordt ten eerste *economische achterstand* genoemd als één van de factoren die de kans op terrorisme vergroten. Zo kunnen armoede, binnenlandse ongelijkheid en een gebrek aan economische kansen de kans op terrorisme in bepaalde gebieden vergroten. Deze structurele economische omstandigheden creëren frustratie onder de bevolking, wat de kans op radicalisatie kan vergroten. Een andere factor die van invloed is op terrorisme is de zogenoemde *modernisatie spanning*. Verscheidene geleerden beweren dat terroristische activiteiten worden bevorderd door het moderniseringsproces, welke kan zorgen voor spanning onder de bevolking. Bij modernisering kan worden gedacht aan economische veranderingen in de werkgelegenheid, nieuwe technologieën zoals nieuwe vormen van communicatie of medicijnen, nieuwe instellingen, nieuwe ideeën en nieuwe vormen van wonen zoals verstedelijking. Deze factoren kunnen leiden tot druk van economische, demografische of sociale aard, waardoor mensen eerder zullen kiezen voor terroristische activiteiten (Robison et al., 2006).

Ook de *politieke en institutionele orde* blijkt in relatie met terrorisme te staan. Er is een doorlopend wetenschappelijk debat gaande over de vraag of een bepaald politiek systeem (democratisch of autocratisch) beter voorbereid is om terrorisme aan te pakken of te weren. Het gebruik van ongewelddadige middelen door de overheid staat hier tegenover een harde bestrijding van het terrorisme. Naast het regime type spelen ook de sterkte van de overheid (bijvoorbeeld politie en militaire macht), het beleid van de overheid (zoals het uitgavenbeleid) en ideologische aansluiting een rol bij de kans op terroristische aanslagen. Aangesloten bij de vorige factoren worden *transformatie en politieke instabiliteit* vaak ook gezien als oorzaken van terrorisme. Veranderingen in het politieke systeem creëren lacunes die terroristische groeperingen kunnen gebruiken om hun eigen positie te verbeteren in een staat. Een instabiele regering zal het lastig vinden hier goed op te reageren. Daarnaast zullen mensen sneller een terroristische organisatie steunen aangezien er maar weinig andere geweldloze alternatieven zijn. Ook kunnen instabiele landen dienen als broedplaatsen of scholen voor het internationaal terrorisme, waar mensen een ‘opleiding’ in geweld kunnen krijgen, waarbij je kunt denken aan terroristische trainingskampen (Campos en Gassebner, 2008).

Een volgende factor die de kans op terrorisme vergroot is gekoppeld aan de *identiteit en culturele botsing* binnen een staat. Wanneer groepen verschillende identiteiten bezitten (zoals verschillen in etniciteit of godsdienst) kan dit leiden tot conflicten (Huntington, 1996). Dit kan zowel tussen verschillende binnenlandse groeperingen voorkomen als tussen verschillende landelijke groeperingen, zoals momenteel Islamitische landen ten opzichte van het Westen. Een gezamenlijke

ideologie zorgt tevens voor een sterke organisatie samenhang en grote sociale druk binnen de groep (Bernholz, 2006).

Ook de *wereldwijde economische en politieke orde* kan negatief geassocieerd worden met terroristische activiteiten. Mondiale orde kan leiden tot bezwaren van ‘globalization losers’ tegen meer welvarende landen. Factoren als wereldwijde distributie van rijkdom en macht, handel of alliantie structuren kunnen een rol spelen bij het ontstaan van klachten en weerstand tegen de globalisering. Lizardo en Bergesen (2004) suggereren dat als mensen worden geprikkeld door een bestaande mondiale orde, dat gezien kan worden als ‘oneerlijk’, waardoor het voor terroristische organisaties makkelijker wordt om steun en volgers te vinden.

Een laatste (verklarende) hypothese die wordt genoemd door Krieger en Meierrieks (2009) is *besmetting*. Het belangrijkste idee is dat terrorisme een sterke zelfbekrachtigende aard vertoont met betrekking tot tijd en ruimte (Midlarsky et al., 1980). Ten eerste is terrorisme uit het verleden dragend voor nieuw terrorisme binnen een land (tijdelijke besmetting). Ten tweede, als een land lijdt onder terrorisme, is het waarschijnlijk dat zij ook andere landen in de omgeving infecteert (ruimtelijke besmetting). Hierbij bestaat de kans dat buurlanden de terroristische activiteiten van een ander land imiteren. Opkomende terroristische groepen kunnen hierdoor profiteren van de ervaring van de oudere groepen in aangrenzende landen. Bovendien, kunnen terroristische organisaties ook hun kosten verminderen, wanneer deze samen gaan werken (Krieger en Meierrieks, 2009).

Naar verwachting zullen deze factoren volgens Krieger en Meierrieks leiden tot meer terrorisme. Dit omdat onder andere terroristische organisaties onder deze omstandigheden gemakkelijker aanhangers weten te werven en tevens gemakkelijker aan financiële steun komen. Dit komt omdat er onder de burgers ontevredenheid en frustratie heerst die de kosten van geweld doen verlagen, waardoor er eerder voor een terroristische organisatie gekozen zal worden.

Wanneer we dieper ingaan op bovengenoemde oorzaken van terrorisme frappeert iets. Veel van de hypothesen zijn tevens kenmerkend voor wat worden genoemd ‘zwakke staten’. Deze staten, ook wel ‘gefaalde staten’ genoemd, zijn niet in staat hun eigen grondgebied te beheersen en haar burgers te beschermen. Ze zijn hun monopolie op geweld verloren en niet meer in staat het land in goede banen te leiden (Foreign Policy, 2005; Rotberg, 2003; Zartman, 1995). Vaak heerst er in deze staten tevens een *economische achterstand* (armoede en ongelijkheid), een *autocratische politieke en institutionele orde*, *politieke instabiliteit* en *weinig mondiale macht*, alle vier voorbeelden van de eerder besproken kenmerken die de kans op terrorisme zouden vergroten. Naast deze vier kenmerken, welke vaak allen opgaan voor gefaalde staten, loert nog het gevaar van *identiteit- en culturele botsingen* binnen een land en de kans op *besmetting* van terroristische activiteiten vanuit een buurland.

Al met al kan hieruit worden geconcludeerd dat gefaalde staten veel condities bevatten die de kans op terrorisme kunnen vergroten. We kunnen gefaalde staten aan de hand van deze eigenschappen zien als een staat waarbinnen verschillende negatieve elementen te onderscheiden zijn, gezamenlijk kunnen deze elementen ervoor zorgen dat een dergelijke staat onbestuurbaar en soms onhandelbaar

wordt. De Failed State Index (FSI), welke in dit onderzoek wordt gebruikt om ‘gefaalde’ van ‘stabiele’ staten te onderscheiden, erkent het vereiste van meerdere factoren om een staat ‘gefaald’ te noemen. De FSI beschrijft een gefaalde staat dan ook als een:

“state that [...] has several attributes. One of the most common is the loss of physical control of its territory or a monopoly on the legitimate use of force. Other attributes of state failure include the erosion of legitimate authority to make collective decisions, an inability to provide reasonable public services, and the inability to interact with other states as a full member of the international community” (The Fund for Peace, 2011).

Net als bij het concept ‘terrorisme’ is het vrijwel ondoenlijk om ‘gefaalde staten’ te voorzien van een normatieve definitie. Dit betekent dat ook voor dit begrip geen vaststaande definitie bestaat. De reden hiervoor is dat de consequenties zo veelzijdig zijn, een natiestaat een zodanig complexe entiteit is en het onderzoek ernaar als gevolg hiervan zoveel aspecten bevat dat een definitie in feite nooit universeel en gesloten kan zijn. Om de lezers van dit onderzoek toch een duidelijk beeld te kunnen geven van een ‘gefaalde staat’ is gekozen voor het gebruik van de definitie van de FSI. In het theoretische gedeelte zal het begrip nog uitgebreider worden behandeld.

De invloed van gefaalde staten op terrorisme wordt heden ten dage tevens benadrukt door de grote wereldleiders. Zo beweerde onder andere oud president van de Verenigde Staten George W. Bush (2002) dat er een vicieuze cirkel bestaat van “disenfranchisement”, “state failure” en “terror”, waarbij hij stelt dat “[because of] persistent poverty and oppression can lead to hopelessness and despair [...] failed states can become havens for terror” (Krieger & Meierrieks, 2009). Ook staatssecretaris van de Verenigde Staten Condoleezza Rice verklaarde dat “nations incapable of exercising ‘responsible sovereignty’ have a ‘spillover effect’ in the form of terrorism, weapons proliferation, and other dangers” (Patrick, 2006). Als laatste een quote van de voormalige premier van Groot-Brittannië Tony Blair (2004), hij stelt dat “[...] poverty and instability leads to weak states, which can become havens for terrorists [...]” (Krieger & Meierrieks, 2009).

Hoewel deze uitspraken vaak als directe waarheid worden aangenomen, doordat ze zo vaak en door zulke machtige personen worden geuit, is de link tussen terrorisme en gefaalde staten nog niet vaak aan kwantitatief onderzoek onderworpen. De hypothese dat er een direct verband is tussen gefaalde staten en terrorisme klinkt aannemelijk, toch zijn er enkele academici die zeggen dat de link tussen beide niet zo vanzelfsprekend is als doet vermoeden. Op basis hiervan zal de volgende onderzoeksvraag centraal staan in deze scriptie:

In hoeverre bevatten gefaalde staten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten?

Om deze centrale vraag te kunnen beantwoorden zullen de volgende deelvragen worden gesteld:

1. *Zijn er significante verschillen tussen gefaalde staten en gezonde staten op basis van het aantal aanslagen, het aantal doden ten gevolge van terroristische aanslagen en het gemiddeld aantal doden per aanslag in 2010 in een land?*
2. *Zijn er significante verschillen in de scores op de twaalf indicatoren van de Failed State Index tussen landen zonder aanslagen in 2010 en landen met aanslagen in 2010?*
3. *Welke van de twaalf indicatoren van de Failed State Index kunnen het aantal aanslagen in een land het beste verklaren?*

In de wetenschap liggen de meningen zoals gezegd genuanceerder dan bij voorgenoemde grote beleidsbepalers. We kunnen in dit licht ruwweg twee tegenover elkaar staande theoretische standpunten onderscheiden wanneer er wordt gezocht naar de relatie tussen ‘gefaalde staten’ en ‘terrorisme’. De eerste assumptie beweert dat er daadwerkelijk een verband bestaat tussen falende staten en terrorisme, waarbij wordt verondersteld dat gefaalde staten terrorisme in de hand spelen. Deze groep academici ziet gefaalde staten als een ‘broedplaats voor terrorisme’. Academici die dit standpunt aanhangen beweren bijvoorbeeld dat burgers in gefaalde staten sneller naar terroristische groeperingen neigen doordat zij hun klachten en bezwaren niet voldoende naar de regering kunnen uiten. Daarnaast gelden er in dit soort landen vrijwel geen democratische regels, waardoor er weinig geweldloze alternatieven onder de bevolking zijn om voor de eigen belangen op te komen. Als gevolg hiervan zullen burgers zich sneller tot terroristische activiteiten wenden waardoor het voor terroristische groeperingen gemakkelijker wordt om nieuwe leden te rekruteren (Li, 2005; Piazza, 2008). Wetenschappers die het eens zijn met dit standpunt beweren dat falende staten theoretisch gezien meer kans hebben op actieve terroristische groeperingen, er meer terroristische aanvallen zijn en dat deze staten het gemakkelijker maken voor terroristische groeperingen om te opereren.

Er bestaan echter ook academici die dit directe verband tegenspreken. Zij beweren dat de link tussen terrorisme en gefaalde staten is gebaseerd op grove aannames. Ten eerste spreken zij tegen dat er een direct causaal verband bestaat tussen gefaalde staten en terrorisme en ten tweede weerleggen deze academici dat een democratisch bestuur de aanwezigheid van terrorisme reduceert (Hehir, 2007). Zij baseren zich hierbij vooral op de woorden van Rotberg (2004), wiens bewering luidt dat “geweld alleen [...] geen voorwaarde [is] voor falen [van staten] en de afwezigheid van geweld impliceert niet noodzakelijkerwijs dat de staat in kwestie niet gefaald is”. Tegenhangers beargumenteren tevens dat doordat gefaalde staten geen duidelijke centrale macht uitstralen en hierdoor geen machtsstructuren bevatten, deze staten geen eenduidig doelwit voor terroristische groeperingen voorzien (Menkhaus, 2003; Von Hippel, 2002). Hierdoor is het voor terroristische organisaties minder aantrekkelijk om binnen deze staten te opereren, aangezien er grotere resultaten vallen te behalen door aanslagen te plegen op sterke symbolen van macht. Daarnaast wordt beargumenteerd dat door het ontbreken van goede infrastructuur, wat kenmerkend is voor gefaalde staten, het plannen en uitvoeren van

terroristische aanvallen wordt belemmerd (Schneckener, 2004; Hehir, 2007). Over democratische landen zeggen deze wetenschappers dat juist deze landen terrorisme vergemakkelijken. Dit komt doordat democratieën relatief meer vrijheid van meningsuiting, -beweging en –vereniging bieden, waardoor groeperingen gemakkelijker kunnen ontstaan (en bestaan), wat de kosten om terroristische activiteiten uit te voeren doet verminderen (Li, 2005).

Uit bovenstaande literatuur blijken de meningen over de relatie tussen falende staten en terrorisme uiteen te lopen. Is de kans op terrorisme nu daadwerkelijk groter in een gefaalde staat ten opzichte van een gezonde staat? In dit onderzoek zal getracht worden deze vraag te beantwoorden. Voordat er verder wordt gegaan met de theorie zullen eerst nog de relevantie van het onderzoek en de onderzoeksstrategie besproken worden.

1.2 Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie

Maatschappelijke relevantie

Terroristen vormen een grote dreiging voor de samenleving. Om religieuze of politieke doelen te bereiken gebruiken ze geweld of dreigen ze met het gebruik van ernstig geweld tegen onschuldige burgers. Doordat iedereen mogelijk slachtoffer van aanslagen kan worden en omdat terrorisme een grote impact heeft op de samenleving is de maatschappelijke relevantie groot. De gehele maatschappij heeft baat bij een veilige samenleving. Door mogelijke oorzaken van terrorisme te onderzoeken zullen er (nieuwe) inzichten verkregen worden die eventueel weer kunnen bijdragen aan een beter beleid. Logischerwijs leidt het vinden van oorzaken niet direct tot het vinden van goede oplossingen maar het is zeker een begin waardoor beleid specifieker kan worden gemaakt. Een goed antiterrorismebeleid zal vervolgens kunnen leiden tot een daling in het aantal terroristische groeperingen en uiteindelijk een daling in het aantal aanslagen. Dit zal op zijn beurt weer leiden tot minder angst voor terrorisme, minder slachtoffers ten gevolge van aanslagen en natuurlijk de kans om het betreffende land beter te kunnen besturen. Al met al zal dit onderzoek dus haar steentje bij kunnen dragen aan de kennis over terrorisme, meer kennis zal leiden tot beter beleid en een beter beleid zal uiteindelijk zorgen voor een veiliger samenleving.

Wetenschappelijke relevantie

Omdat overige misdaden vaak gepleegd worden uit eigenbelang (om materiële redenen) en het dus andere doeleinden heeft dan terrorisme is een verschillende aanpak voor criminelen en (verdachte) terroristen gewenst (Muller, Spaaij en Ruitenbergh, 2004, p.45). Door te kijken of falende staten een broedplaats zijn voor terrorisme zullen we inzichten krijgen in de oorsprong van terroristische organisaties en de oorzaken voor het ontstaan van (internationaal) terrorisme. Deze gewonnen informatie zou kunnen leiden tot nieuwe, verbeterde ideeën op het gebied van preventie en aanpak van

nationaal en internationaal terrorisme. Daarnaast zouden er wellicht nieuwe methoden kunnen worden ontwikkeld om (het ontstaan van) terroristische groeperingen tegen te gaan. De wetenschappelijke relevantie is dus in dit geval nodig om de kennis betreffende terrorisme uit te breiden. Hierdoor kan het antiterrorismebeleid in de toekomst hopelijk worden aangescherpt wat uiteindelijk zal leiden tot een veiliger samenleving, zoals tevens in de maatschappelijke relevantie werd genoemd. Hoe meer men weet over terrorisme, hoe beter het aangepakt kan worden.

Daarnaast is dit onderzoek binnen de wetenschap vernieuwend omdat er een grote groep landen bij betrokken worden. De Failed State Index heeft 177 landen met een VN lidmaatschap op haar gezondheid beoordeeld. Door constante analyseverbetering, het toevoegen van nieuwe bronnen en het vermogen om massale hoeveelheden elektronische gegevens uit te zeven is de FSI niet beperkt tot landen waarvoor statistieken beschikbaar zijn. Dit betekent dat ook de meest bedreigde gebieden in de wereld meegenomen kunnen worden, iets wat in dit onderzoek van belang is gezien de koppeling tussen terrorisme en gefaalde staten. Naast het feit dat er zoveel landen in het onderzoek worden meegenomen is de combinatie tussen de Global Terrorism Database en de Failed State Index nieuw. Enkele vergelijkbare combinaties zijn wel eerder gemaakt. Zo gebruikt Piazza (2008) de FSI in combinatie met de RAND Database of Worldwide Terrorism Incidents. De onderzoeker Lisanti (2010) maakt juist gebruik van de GTD in combinatie met een andere index om falende staten te meten, de zogenoemde Composite Index en de Political Terror Scale. Buiten het onderzoek naar de link tussen terrorisme en falende staten zal getracht worden te achterhalen welke kenmerken van een gefaalde staat nu juist de meeste invloed uitoefenen op terrorisme. Zijn dit sociale, economische of juist politiek/militaire factoren? In de literatuur zijn veel verschillende oorzaken van terrorisme te vinden maar welke van deze drie de belangrijkste factor zou zijn blijft onduidelijk. Een laatste punt van relevantie is het betreffende jaar waarover dit onderzoek gaat, namelijk 2010. Er wordt dus gebruik gemaakt van de meest recente data.

1.3 Onderzoeksstrategie

Om de hoofdvraag van deze scriptie te kunnen beantwoorden zal allereerst een literatuurstudie plaatsvinden. Belangrijke begrippen zullen worden besproken en eerdere studies op het gebied van terrorisme en falende staten komen aan bod. Hierop volgend zullen de analyses plaatsvinden. Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen wordt in deze scriptie gebruik gemaakt van een tweetal bronnen, deze zullen hier kort worden toegelicht.

Informatie over terroristische activiteiten wordt verkregen uit 'The Global Terrorism Database' (GTD), dit is een zogenoemde open-source database. De GTD bezit informatie over terroristische gebeurtenissen over de hele wereld van 1970 tot 2010. Momenteel zijn er meer dan 98.000 incidenten beschreven. Voor elk incident is er informatie beschikbaar over de datum, de

locatie, de gebruikte wapens, het doelwit, het aantal doden en gewonden en de groep of het individu verantwoordelijk voor de aanslag. Meer informatie over deze database zal in hoofdstuk drie worden gegeven (START, 2011).

Om een link tussen terrorisme en gefaalde staten te kunnen leggen is het noodzakelijk te weten welke staten worden gezien als gefaald en welke worden gezien als gezond. Om dit te achterhalen zal gebruik worden gemaakt van ‘The Failed State Index’ (FSI). De FSI is een jaarlijkse ranglijst van 177 landen op basis van hun stabiliteit en capaciteit. De index richt zich op twaalf indicatoren van risico’s (sociaal, economisch en politiek/militair) en elke staat krijgt per indicator een cijfer tussen de nul (stabiel) en de tien (minst stabiel). De cijfers worden gegeven op basis van duizenden artikelen en rapporten die worden doorgenomen en de optelsom van de cijfers bepaalt de plek op de ranglijst. Grofweg zijn er vier categorieën te weten; ‘alarm’, ‘waarschuwing’, ‘matig’ en ‘duurzaam’. Ook op de FSI zal in hoofdstuk drie nog nader worden ingegaan (The Fund for Peace, 2011).

Zoals tijdens het bespreken van de bronnen misschien al naar voren kwam gaat het in deze scriptie om een kwantitatief onderzoek. Ik hoop voor deze scriptie de indicatoren uit de Failed State Index te kunnen koppelen aan terroristische activiteiten om zo te achterhalen welke factoren terrorisme bevorderen. De exacte variabelen en toetsen die gebruikt worden zullen in het methodische hoofdstuk worden toegelicht.

1.4 Leeswijzer

Deze scriptie zal uit vijf hoofdstukken bestaan. Het volgende hoofdstuk, hoofdstuk twee, vormt de theoretische basis van het onderzoek. Door middel van literatuurstudie worden begrippen als terrorisme en gefaalde staten besproken, tevens zal een link tussen deze twee worden gelegd. Hoofdstuk drie zal gebruikt worden om de onderzoeksmethoden te bespreken. De Global Terrorism Database en de Failed State Index zullen uitgebreid aan bod komen en de gebruikte variabelen zullen worden geoperationaliseerd om vervolgens de onderzoeksmethodologie te verantwoorden. In het volgende hoofdstuk worden de resultaten verwerkt. Beschrijvende statistieken over de variabelen worden gegeven en de resultaten van de gedane analyses zijn hier te vinden. In het laatste hoofdstuk zal een antwoord worden gegeven op de hoofd- en deelvragen van deze scriptie. Er zal een conclusie worden gevormd en de bijdrage aan de bestaande literatuur zal worden beschreven. Hoofdstuk vijf zal worden afgesloten met het bespreken van eventuele tekortkomingen van het onderzoek en enkele aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

Theorie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal de theorie aangaande terrorisme en gefaalde staten worden besproken. Om een zo goed mogelijk antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag en verschillende deelvragen is het van belang om eerst de belangrijkste concepten te problematiseren. In de eerste paragraaf zal het concept ‘terrorisme’ worden toegelicht. Terrorisme kent vele verschillende definities waardoor het vrijwel onmogelijk lijkt een sluitende definitie te construeren. De daaropvolgende paragraaf staat in het teken van het concept ‘gefaalde staat’. Om uiteindelijk tot een theoretische en later operationaliseerbare koppeling te komen tussen terrorisme en gefaalde staten is het noodzakelijk om ook dit concept kritisch te benaderen. Van beide begrippen zullen verschillende definities aan bod komen om de concepten zo volledig mogelijk te behandelen. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk zal de koppeling tussen terrorisme en gefaalde staten centraal staan. Veel academici, beleidsmakers en wereldleiders hebben deze link al eerder gelegd en de nodige literatuur is erover geschreven. Veelal wordt geconcludeerd dat gefaalde staten gezien kunnen worden als broedplaats voor zowel nationaal als internationaal terrorisme. Toch zijn er ook enkele tegenhangers van deze theorie.

Aangezien de verschillen op het gebied van begripsbepaling van terrorisme nog steeds zo evident zijn, is ervoor gekozen om allereerst de verschillende definities van belangrijke academici te beschrijven om uiteindelijk te analyseren wat de onderlinge verschillen en overeenkomsten zijn. Wel zal op voorhand gekeken worden welke elementen frequent voorkomen in definities over terrorisme.

2.2 Het concept ‘terrorisme’

Problemen bij definiëring van het begrip terrorisme

Er blijkt nog steeds geen eenduidige definitie van het concept terrorisme te bestaan. Academici lijken maar geen consensus te kunnen vinden over de term terrorisme. Er is noch een academische, noch een internationaal juridische consensus over de definitie van het begrip "terrorisme". Het komt hierdoor bijvoorbeeld nog vaak voor dat onderzoekers een eigen definitie construeren van terrorisme om hun onderzoek operationaliseerbaar te maken. Omdat het concept terrorisme zo ingewikkeld en complex is, is dit misschien ook wel de enige manier om betekenisvol onderzoek te doen.

De verdeeldheid onder academici over het concept wordt onder andere duidelijk uit de

woorden van Alex P. Schmid, Directeur van het Centrum voor de Studie van Terrorisme en Politiek Geweld aan de Universiteit van St. Andrews, die concludeert dat “[academic researchers from many fields] have spilled almost as much ink as the actors of terrorism have spilled blood and yet have reached no consensus on what terrorism is” (Schmid & Jongman, 1988, p. 13). Veelzeggende woorden van een academicus die zijn leven heeft gewijd aan het concept terrorisme. Om enigszins betekenisvol en coherent onderzoek te doen is het toch van fundamenteel belang om een bepaalde eendracht te bereiken onder academici. Verschillende onderzoekers hebben om exact deze reden getracht tot een definitie te komen, waarbij de grote frequentie aan begripsbepalingen in acht worden genomen. Zo hebben verschillende onderzoekers getracht de belangrijkste elementen uit een groot aantal definities te onderscheiden, om hier een frequentieanalyse op los te laten. Op deze manier hebben de onderzoekers Schmid en Jongman getracht een eenduidige definitie aan het begrip ‘terrorisme’ te geven (Muller et al., 2008, p. 10). De meest voorkomende elementen in de ruim honderd verschillende definities die zij hebben onderzocht zijn geweld, politiek, angst en terreur, bedreiging, psychologische gevolgen, doelgericht, gepland, systematisch en georganiseerde handelingen. Deze elementen zijn daarom ook terug te zien in de veelgebruikte definitie die zij construeren:

"Terrorism is an anxiety-inspiring method of repeated violent action, employed by (semi-) clandestine individual, group or state actors, for idiosyncratic, criminal or political reasons, whereby - in contrast to assassination - the direct targets of violence are not the main targets. The immediate human victims of violence are generally chosen randomly (targets of opportunity) or selectively (representative or symbolic targets) from a target population, and serve as message generators. Threat- and violence-based communication processes between terrorist (organization), (imperilled) victims, and main targets are used to manipulate the main target (audience(s)), turning it into a target of terror, a target of demands, or a target of attention, depending on whether intimidation, coercion, or propaganda is primarily sought" (Schmid & Jongman, 1988, p. 28).

Aangezien de begripsbepaling van het concept terrorisme, die ook een centrale rol heeft in dit onderzoek, een grote complexiteit kent kan er van de onderzoeker verwacht worden dat deze een kritische houding aanneemt tegenover zijn of haar eigen bevindingen, zo ook in dit onderzoek.

Definiëring van terrorisme

Volgens Uri Rosenthal is het onder andere lastig om een begripsbepaling van terrorisme te construeren omdat dit een typisch ‘contested concept’ is, naar het werk van William Connolly. Een ‘contested concept’ is een concept waarbij een alomvattende, sluitende definitie vrijwel onmogelijk is te construeren. Dit komt doordat elke definitie van maatschappelijke of politieke verschijnselen, dus ook terrorisme, haar eigen problemen oproept vanwege “historische veranderingen die het verschijnsel van vorm en inhoud doen veranderen, of ten gevolge van contemporaine contra-indicaties die de definitie lijken te ontcrachten” (Muller et al., p. 7).

Volgens Hoffman (1999), een van de meest prominente denkers op het gebied van terrorisme

van onze tijd, is er één gegeven dat in ieder geval overeenkomt in de verschillende begripsbepalingen. Volgens Hoffman is “terrorism [...] a pejorative term” (Hoffman, 1999, p. 31). Terrorisme heeft dus altijd een ongunstige of negatieve lading. Rosenthal noemt dit echter al te optimistisch, omdat er naar zijn zeggen periodes zijn geweest waarin het uitvoeren van terroristische daden wel degelijk een positieve ondertoon had. Rosenthal onderschrijft het omstreden karakter van het begrip terrorisme verder door de uitdrukking ‘one man’s terrorist is the other man’s freedom fighter’ te gebruiken (Muller et al., p. 8).

Ontevreden over de incomplete en onduidelijke definities van ‘terrorisme’ gebruikt in de media, woordenboeken en zelfs academische stukken zoekt Bruce Hoffman (1999, p. 8) naar een definitie van terrorisme door het te onderscheiden van andere typen criminelen en criminaliteit. Na de historische ontwikkelingen van terrorisme te beschrijven in zijn boek ‘Inside Terrorism’, definieert Hoffman terrorisme als:

“(1) ineluctably political in aims and motives; (2) violent -- or, equally important, threatens violence; (3) designed to have far-reaching psychological repercussions beyond the immediate victim or target; (4) conducted by an organization with an identifiable chain of command or conspiratorial cell structure (whose members wear no uniform or identifying insignia); and (5) perpetrated by a subnational group or non-state entity” (Hoffman, 1999, p. 8).

Aan de hand van deze vijf punten opgesteld door Hoffman kan terrorisme gedefinieerd worden als het opzettelijk creëren en exploiteren van angst door middel van geweld of de dreiging van geweld, in het streven naar politieke verandering, waarbij alle terroristische daden betrekking hebben op geweld of de dreiging van geweld. Tevens is terrorisme speciaal ‘ontworpen’ om verstrekkende psychologische effecten te hebben buiten de directe slachtoffers of het directe object van de terroristische aanval om. Het is bedoeld om een bredere 'doelgroep' angst aan te jagen en te intimideren, zoals een rivaliserende etnische of religieuze groep, een heel land, een nationale regering of politieke partij of de publieke opinie in het algemeen.

Terrorisme is volgens Hoffman dus ontworpen om macht te creëren waar er geen macht is, of macht te verstevigen, waar maar weinig macht is. Door de publiciteit, gegenereerd door hun geweld, proberen terroristen invloed en macht te krijgen die ze anders niet zouden hebben om politieke veranderingen te bewerkstelligen op zowel lokale als internationale schaal.

Hoewel één van de meest uitgebreide definities, wordt Hoffmans definitie niet vaak gebruikt in het operationaliseren van (empirisch) onderzoek door haar complexiteit. Sommige prominente deskundigen op het gebied van terrorisme raden het zelfs volledig af een definitie te geven van terrorisme, omdat dit nooit alle aspecten van het concept kan reflecteren. Vanuit dit perspectief veronderstelt Walter Laqueur dat “[n]ew definitions and new terms may have to be developed for new realities, and intelligence services and policymakers must learn to discern the significant differences among terrorists' motivations, approaches, and aims” (Laqueur, 1996, p. 2).

Uri Rosenthal, een Nederlandse politicoloog, bestuurskundige en politicus, wiens werk gericht is op terrorisme, probeert ondanks het ‘ongrijpbare’ karakter van terrorisme toch een begripsbepaling te construeren. Hij definieert terrorisme als:

“het aanjagen van angst door middel van geweldpleging, het oproepen van reacties bij anderen dan degenen die het directe slachtoffer zijn of dreigen te worden van de geweldpleging en het aldus uitoefenen van pressie op derden; een poging tot beïnvloeding langs de omweg van geweld en publiciteit” (Rosenthal, 1984, p. 386).

Wanneer we Rosenthals definitie nu vergelijken met die van Hoffman, zien we dat bepaalde punten sterk overeenkomen. Zo is niet alleen geweld kenmerkend voor terrorisme, maar even belangrijk is het aanjagen of dreigen met geweld. Er is bijvoorbeeld onderzocht dat in de meeste gevallen van vliegtuigkapingen alleen de dreiging van geweld aanwezig is, waarbij de uitspraak: “I have a bomb and I will use it unless you follow my demands” tot de verbeelding spreekt (LaFree & Dugan, 2007). Verder zien we dat de oppressie van derden, of personen buiten de directe doelgroep in beide definities een belangrijk doelwit zijn van terroristische acties. Tevens is publiciteit, die wordt verkregen door het geweld of dreiging van geweld tegen bijvoorbeeld prominente personen of beleidsbepalers, om verandering door te zetten van groot belang in beide begripsbepalingen.

Na de definities van Schmid & Jongman, Hoffman en Rosenthal betreffende terrorisme te hebben besproken is het van belang om nog één enkele definitie van de meest prominente instantie op het gebied van terrorisme en terrorismebestrijding in Nederland te behandelen, omdat deze instantie dagelijks in het veld van terrorismebestrijding opereert. Namelijk die van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), een organisatie aangesteld om de samenwerking tussen instanties op het gebied van terrorismebestrijding in Nederland (ongeveer 20 instanties) te verbeteren. Deze organisatie kan daarom gezien worden als het belangrijke coördinerende orgaan op het gebied van terrorisme in Nederland. Volgens de NCTV is terrorisme:

“[...] het uit ideologische motieven dreigen met, voorbereiden of plegen van op mensen gericht ernstig geweld, dan wel daden gericht op het aanrichten van maatschappijontwrichtende zaakschade, met als doel maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen, de bevolking ernstige vrees aan te jagen of politieke besluitvorming te beïnvloeden” (nctv.nl).

Deze begripsbepaling komt sterk overeen met de eerdere definities. Wat echter toegevoegd is in deze definitie is dat het “voorbereiden [...] van op mensen gericht ernstig geweld” ook als terrorisme gezien wordt. Dit is een verschil met eerdere definities, aangezien het aantal evenementen welke als terrorisme bestempeld kunnen worden hierdoor sterk wordt vergroot.

Uiteindelijke Definitie

Voor dit kwantitatieve onderzoek is het nodig om een bron te vinden, waaruit gegevens over terrorisme gebruikt kunnen worden. Daarbij is het van belang dat de methodologie van database die we hiervoor gebruiken aansluit bij de eerder besproken literatuur. In verband met de interne validiteit van dit onderzoek is het dus noodzakelijk om de definitie van de Global Terrorism Database (GTD) te gebruiken. De definitie van de Global Terrorism Database die gebruikt wordt bij het verzamelen van data hangt sterk samen met de denkbeelden van belangrijke denkers en organisaties op het gebied van terrorisme. Tevens is gebleken dat onderzoekers die werken met de GTD de database bijzonder nuttig voor de beoordeling van de impact van specifieke beleidsvormen op terrorisme (LaFree & Dugan, 2007; Piazza, 2007). In dit onderzoek wordt de koppeling tussen verschillende staatsvormen en terrorisme geëxploreerd, afgaande van de mening van andere onderzoekers zou de GTD hier daarom goed bij aan moeten sluiten. Ook is uit eerdere onderzoeken gebleken dat de GTD eenvoudig is te combineren met andere databases, aangezien in deze scriptie het concept terrorisme wordt gekoppeld aan gefaalde staten, is dit een belangrijk voordeel (LaFree & Dugan, 2007; Piazza, 2007; Lisanti, 2010). Voorgaande punten brengen ons bij de definitie zoals geformuleerd in de Global Terrorism Database, de database welke het beste aansluit op de vragen die in dit onderzoek gesteld worden en de theorie die daaraan ten grondslag ligt. Terrorisme wordt door de GTD beschouwd als handelingen met betrekking tot “the threatened or actual use of illegal force and violence to attain a political, economic, religious or social goal through fear, coercion or intimidation” (LaFree & Dugan, 2007). Daarnaast moeten twee van de drie volgende criteria van toepassing zijn op dit handelen om als terroristische daad beschouwd te worden.

- 1) De gewelddadige handeling was gericht op het behalen van een politiek, economisch, religieus of sociaal doel.
- 2) De gewelddadige handeling bevat de intentie om een groot publiek (of meerdere publieken), los van de directe slachtoffers, iets op te dwingen, te intimideren of een bepaalde boodschap over te brengen; en
- 3) de gewelddadige handeling bevindt zich buiten de grenzen van de voorschriften van het internationaal humanitair recht (LaFree & Dugan, 2007).

Uit de definitie en de randvoorwaarden blijkt het doel van het handelen sterk overeen te komen met definities van enkele organisaties en belangrijke denkers op het gebied van terrorisme, zoals hierboven beschreven. Zo komen de politieke en sociale veranderingen als doel van de terroristische daad terug in deze voorwaarden en worden ze uitgebreid met religieuze en economische doelen. Deze economische en religieuze factoren zijn ook van groot belang bij de verkenning van het concept van gefaalde staten, zal later blijken.

Niet in alle definities worden de doelen zo specifiek beschreven als in de definitie van de GTD. Zo maakt Rosenthal in zijn definitie bijvoorbeeld geen onderscheid tussen politieke, maatschappelijke, religieuze of economische doelen, maar heeft hij het simpelweg over “een poging

tot beïnvloeding langs de omweg van geweld en publiciteit” (Rosenthal, 1984, p. 386). Voor een kwantitatieve database is het echter van belang om deze doelen wél te specificeren, om bijvoorbeeld een selectie van verschillende cases berust op het doel van de terroristische organisatie mogelijk te maken.

Een ander belangrijk aspect waardoor de GTD database goed past bij dit onderzoek slaat op de dataverzameling van de Global Terrorism Database. Onderzoekers van de PGIS en GTD zijn er namelijk op getraind om terroristische incidenten te identificeren en op te nemen van nieuwsagentschappen en vele andere mediabronnen. Het belang van de media en publiciteit, zoals eerder besproken bij Hoffman en Rosenthal wordt hierdoor ook vertegenwoordigd in de werkwijze van dataverzameling van de GTD.

Omdat we in dit onderzoek afhankelijk zijn van kwantitatieve data en gezien het feit dat de definitie bepalend is voor de wijze van dataverzameling, zal de definitie van de GTD gebruikt worden in de operationalisatie van dit onderzoek. Aangezien de definitie van de GTD zo is geconstrueerd dat er een breed scala aan terroristische activiteiten voorhanden is in de database, hoeft dit niet als een belemmering voor het onderzoek gezien te worden.

2.3 Het concept ‘falende en gefaalde staat’

De koppeling van ‘falende staat’ en ‘gefaalde staat’, respectievelijk ‘failing state’ en ‘failed state’, met terrorisme is niet zo lang geleden ontstaan. Om deze reden wordt het buiten haar academische en theoretische kaders slechts sporadisch in gebruik genomen. Door de vele definities is het lastig om een alomvattende en sluitende definitie van gefaalde staten te construeren, er zullen dan ook enkele besproken worden. Omdat in deze scriptie gebruik wordt gemaakt van het puntensysteem van de Failed State Index (FSI) om te bepalen of een staat wel of niet gefaald is, is het voldoende het begrip ‘gefaalde staat’ te omschrijven om zo een kader te hebben waarbinnen de vraagstukken van deze scriptie kunnen worden behandeld. Een uiteindelijke definitie zal dan ook niet worden gegeven.

Definiëring gefaalde staten

Het uitgangspunt van waaruit we het begrip falende staten zullen behandelen, is de definitie van de natiestaat geformuleerd door Max Weber begin jaren '20. Weber definieert de moderne natiestaat als “an entity that monopolizes the legitimate deployment of violence within a polity” (Weber, 1921). Een natiestaat wordt vanuit Webers perspectief dus gezien als een entiteit, die een monopolie heeft op het legitiem inzetten van geweld binnen een staatsbestel. Om nu een staat als ‘gefaald’ te bestempelen is het volgens Weber nodig om te definiëren wanneer inzetten van geweld ‘legitiem’ of ‘gerechtvaardigd’ is. Weber legt daarbij duidelijk uit dat alleen de staat de productiemiddelen heeft die

noodzakelijk zijn voor fysiek geweld. Dit betekent dat de staat geen legitimatie nodig heeft voor het bereiken van monopolie op het hebben van de middelen voor geweld (de facto), maar zij zal deze legitimatie wel nodig hebben om het te gebruiken (de jure) (Weber, 1921).

Vanuit dit oogpunt kunnen we gefaalde staten zien als staten die als gevolg van ernstige uitdagingen en tekortkomingen het gebruik van geweld niet kunnen monopoliseren ten opzichte van andere niet-statelijke actoren in de maatschappij. Deze staten zijn daarom niet in staat om hun macht volledig te demonstreren binnen hun landsgrenzen. In andere woorden is het monopolie op geweld verbroken door toedoen van verschillende elementen of indicatoren, waarvan een voorbeeld de dominante aanwezigheid van terrorisme kan zijn. De aanwezigheid van terrorisme alleen is echter niet voldoende om een staat ‘gefaald’ te noemen. Rotberg (2003) concludeert bijvoorbeeld in zijn boek *State failure and state weakness in a time of terror* dat natiestaten falen, omdat:

“They are convulsed by internal violence and can no longer deliver positive political goods to their inhabitants. Their governments lose legitimacy, and the very nature of the particular nation-state itself becomes illegitimate in the eyes and in the hearts of a growing plurality of its citizens” (Rotberg, 2003, p. 1).

Hierbij is het volgens Rotberg belangrijk om te weten dat één enkele indicator, waarvan we meerdere zullen bespreken in dit hoofdstuk, geen garantie is om een staat gefaald of zelfs zwak te noemen. Een combinatie van verschillende indicatoren is nodig. Tevens zegt Rotberg, net als andere hedendaagse denkers, dat hoewel het concept van gefaalde staten niets nieuws is, deze in onze moderne wereld een bedreiging voor de internationale veiligheid vormen. Hierop voortbordurend claimt Rotberg dat:

“[i]n a time of terror, moreover, appreciating the nature of and responding to the dynamics of nation-state failure have become central to critical policy debates. How best to strengthen weak states and prevent state failure are among the urgent questions of the twenty-first century” (Rotberg, 2003, p. 1).

Mede hierdoor is de laatste jaren de interesse in het onderzoek naar gefaalde staten in combinatie met terrorisme sterk toegenomen. Er zijn talloze onderzoeken opgesteld over het tegengaan van terrorisme, door het probleem bij de onderliggende oorzaken aan te pakken, waarbij de onderliggende oorzaken in dit geval gezien kunnen worden als de gefaalde staten. Ook de AIVD definieert een ‘gefaalde staat’ daarom. Zij zien een gefaalde staat als een staat die:

“niet bij machte is (grote delen van) zijn grondgebied te beheersen, noch de veiligheid van zijn burgers te garanderen, aangezien hij zijn monopolie op geweld verloren heeft; niet langer in staat is de interne rechtsorde te handhaven; zijn bevolking geen openbare diensten meer kan leveren noch de voorwaarden daartoe kan scheppen” (AIVD, 2004, p. 11).

Uit deze definitie blijkt eens te meer dat er meerdere verschillende factoren meespelen in de beoordeling van staten. De invloed van gefaalde staten op terrorisme wordt ook erkend door de AIVD, zij onderscheiden drie niveaus van bedreigingen: (1) het nationale niveau, (2) regionale niveau en (3) het mondiale niveau.

Op dit derde en grootste niveau wordt het effect van gefaalde staten gekoppeld aan de dreiging van terrorisme. Op mondiaal niveau vormen gefaalde staten volgens de AIVD namelijk “een toevluchtsoord voor criminele organisaties en een uitvalsbasis voor terroristische netwerken, die hun invloed in beginsel over de hele wereld kunnen doen gelden” (AIVD, p. 31). In de volgende paragraaf waarbij de link tussen terrorisme en gefaalde staten zal worden gelegd zal echter blijken dat gefaalde staten niet slechts op mondiaal niveau invloed hebben op terrorisme, lokale en regionale tekortkomingen scheppen tevens mogelijkheden voor terroristische groeperingen in het voorbereiden van terroristische acties en het rekruteren van nieuwe leden. Wat wel duidelijk wordt uit de analyse van gefaalde en falende staten van de AIVD is dat het falen van staten een grote complexiteit en verscheidenheid aan consequenties heeft.

Omdat de consequenties zo veelzijdig zijn en een natiestaat een complexe entiteit is, is het van belang dat onderzoek hiernaar vele aspecten bevat. Verschillende indicatoren moeten meegenomen worden in de beoordeling van staten op hun gezondheid. De keuze voor het gebruik van de Failed State Index voor deze scriptie is dan ook een bewuste. Deze index gebruikt twaalf indicatoren om een gefaalde staat te identificeren, vier sociale, twee economische en zes politiek/ militaire indicatoren. In het volgende hoofdstuk zal deze index verder worden toegelicht. Nog wel van belang in dit hoofdstuk is de definitie die de FSI geeft aan een gefaalde staat. Hierbij moet wel gezegd worden dat de index zich weerhoudt van een normatieve definitie van het begrip, aangezien de onderzoekers die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van de index voornamelijk staten classificeren aan de hand van een kwantitatief puntensysteem en daarbij normatieve definities achterwege laten, om eventuele beperkingen van de theorievorming tegen te gaan.

A state that [...] has several attributes. One of the most common is the loss of physical control of its territory or a monopoly on the legitimate use of force. Other attributes of state failure include the erosion of legitimate authority to make collective decisions, an inability to provide reasonable public services, and the inability to interact with other states as a full member of the international community (Fund for Peace, 2011).

Kenmerken van een falende of gefaalde staat

In navolging op Weber hebben meer eigentijdse academici zich ook over het concept van gefaalde staten gebogen. Het belang van het aanpakken van het probleem van gefaalde staten zullen, volgens deze academici, vooral belangrijke veiligheids- en humanitaire verbeteringen, evenals voordelen voor het internationale systeem opleveren (Piazza, 2008).

Allereerst is het echter van belang om enkele hedendaagse denkers en hun concepten te analyseren om zo tot een breder begrip te komen van het concept; ‘gefaalde staat’. Ten eerste beargumenteert Zartman dat “[i]n states experiencing significant state failure, challenges to executive authority [are] abound and confidence in the state’s ability to assert unrivaled authority is eroded” (Zartman, 1995, p. 470). We kunnen dus zeggen dat Zartman gefaalde staten kenmerkt aan de hand van de consequenties die deze staten ondergaan die lijken op de beschrijving van Weber, die we eerder zagen. Volgens Zartman bestaan er namelijk dusdanig veel uitdagingen voor het leiderschap dat het vertrouwen in de staat om zijn autoriteit te laten gelden, wat tot dan toe onbetwist was, in een gefaalde staat is aangetast. Rotberg gaat hier verder op in door te zeggen dat als gevolg hiervan gefaalde staten niet de capaciteit hebben om hun eigen nationale grenzen onder controle te hebben of om macht te kunnen projecteren in alle opzichten van hun nationale territorium. Hierdoor ondervinden deze staten continu de dreiging van afscheiding, burgeroorlogen en een grootschalige, gewelddadige interne strijd om de macht tussen de overheid en een of meer non-state actoren (Rotberg, 2003).

Deze bevindingen zijn in de afgelopen jaren verder uitgebreid. Zo beargumenteert Hehir (2007) dat de hierboven beschreven onbekwaamheid tot dwangmaatregelen, of “coercive incapacity” slechts één van de mogelijke dimensies van het falen van staten is, waarbij “onbekwaamheid tot dwangmaatregelen” in theorie wordt omschreven aan de hand van twee aspecten. Het eerste aspect houdt in dat de staat de controle over het geheel van zijn grondgebied heeft verloren, oftewel het verlies van de territoriale integriteit. Het tweede aspect is het verlies van de monopolie op het legitieme gebruik van geweld. Daarnaast leiden gefaalde staten tevens aan administratieve onbekwaamheid, welke Hehir “administrative incapacity” noemt. Dit houdt in dat de staat faalt in het voorzien van de basisdiensten die de meeste burgers verwachten van moderne regeringen, zoals een minimaal niveau van persoonlijke veiligheid, economische stabiliteit en het functioneren van bureaucratische en gerechtelijke instellingen. Deze “administratieve onbekwaamheid” kan dus simpelweg gezien worden als de onmacht van de staat om het volk in de fundamentele menselijke behoeften te voorzien (Hehir, 2007).

Rotberg (2002) concludeert bovendien dat gefaalde staten niet in staat zijn om “politieke goederen” (political goods) aan haar burgers te voorzien. Aan de hand van deze term concludeert Rotberg dat door de aanwezigheid of het ontbreken van politieke goederen gefaalde staten onderscheiden kunnen worden van zwakke staten of sterke staten. Deze politieke goederen zijn echter moeilijk te kwantificeren en bijna ontastbaar. Rotberg ziet deze dan ook als “those intangible and hard to quantify claims that citizens once made on sovereigns and now make on states” (p. 3). Deze claims omvatten verwachtingen, denkbare verplichtingen en het geven van informatie over de lokale politieke cultuur. Gezamenlijk geven deze elementen inhoud aan de sociale verbintenis tussen de bestuurder en bestuurden. Deze verbintenis ligt in de kern van de interactie tussen regime/overheid en de burgers, aldus Rotberg. Daarnaast beschrijft de onderzoeker een patroon van karakteristieke eigenschappen, welke gefaalde staten bezitten:

“government failure to maintain the essential wellbeing of their populations and/or governments that have begun to “prey upon their own citizens” through kleptocracy; a sustained degradation of the infrastructure necessary for citizens to maintain a “normal” life, resulting in substantial humanitarian crises and/or migration; widespread lawlessness to the point that criminal groups act with impunity or rival the authority of government actors; and a transference of some or many citizens’ loyalties to non-state actors in many parts of the country” (Rotberg, 2002, p. 470).

Nog een ander kenmerk dat beschouwd kan worden als indicator van het falen van de staat is de “capaciteitskloof” (capacity gap) of het onvermogen om te regeren (Eizenstat, Porter & Weinstein 2005, p.136). In het geval er een capaciteitskloof aanwezig is ontstaat er een situatie waarin de staat niet kan voldoen aan de behoeften van de bevolking. Deze situatie wordt benadrukt door onderstaande definitie:

“[A] government that has lost control of its territory or of the monopoly on the legitimate use of force has earned the label [of failed state]. But there can be more subtle attributes of failure. Some regimes, for example, lack the authority to make collective decisions or the capacity to deliver public services. In other countries, the populace may rely entirely on the black market, fail to pay taxes, or engage in large-scale civil disobedience” (Foreign Policy, 2005).

Uit voorgaande uiteenzettingen van het begrip ‘gefaalde staat’ blijkt dat verschillende aspecten die door onder anderen Rotberg, Zartman, Eizenstat en Hehir zijn besproken terug te vinden zijn in de operationalisatie van de Failed State Index. De twaalf indicatoren van de FSI zorgen ervoor dat alle belangrijke punten uit de theorie betreffende de (on)gezondheid van een staat worden behandeld.

Waar in de theorie de “administratieve onbekwaamheid”, “onbekwaamheid tot dwangmaatregelen”, aangevuld met het onvermogen om te voorzien in “politieke goederen” gezien worden als de belangrijkste kenmerken van gefaalde staten, zien we in de FSI een verdeling tussen sociale, economische, en politiek/militaire indicatoren. Wanneer we nu kijken naar de twaalf indicatoren die verdeeld zijn onder deze drie groepen zien we dat de verdeling van administratieve onbekwaamheid, onbekwaamheid tot dwangmaatregelen en politieke goederen en de verdeling sociale, economische, en politiek/militaire indicatoren bij benadering duiden op hetzelfde. Hoewel het economische aspect niet uitgebreid in de theorie over gefaalde staten wordt behandeld zijn er wel twee economische indicatoren in de FSI aanwezig. Gezien het aantal indicatoren kunnen we echter concluderen dat met name de politieke/militaire indicatoren (6) en de sociale indicatoren (4) het belangrijkste zijn in de classificatie van de FSI. Hierbij hebben de politieke/militaire indicatoren het grootste raakvlak met de onbekwaamheid tot dwangmaatregelen en de voorziening van politieke goederen kunnen als sociale indicatoren gezien worden, als consequentie van de administratieve onbekwaamheid van gefaalde staten. Wanneer een staat namelijk niet meer kan voldoen aan de fundamentele menselijke behoeften van de bevolking zal deze het land uit proberen te vluchten en een

massale beweging van vluchtelingen zal plaatsvinden. Dit kan vervolgens zorgen voor demografische druk (beide indicatoren van de FSI). Deze raakvlakken met de theorie en het feit dat de FSI zo uitgebreid is opgezet zijn extra redenen om deze index voor dit onderzoek als de meest congruente index van gefaalde staten te zien.

Falende en gefaalde staten

Om volledig te zijn is het tevens van belang uit te leggen dat academici een onderscheid maken tussen reeds gefaalde staten en falende staten. Zo stellen belangrijke denkers op het gebied van gefaalde staten dat veel staten in het internationale bestel verschillende indicatoren of eigenschappen van gefaalde staten bevatten, zoals bijvoorbeeld Rotberg die beschreef. Deze staten lopen hierdoor ernstig risico om als gefaalde staten bestempeld te worden, maar zijn deze lijn nog niet gepasseerd. Rotberg noemt deze staten “zwakke staten” (weak states), maar ze worden ook wel “quasi staten” (quasi-states) (Lambach 2004; Menkhaus 2003) of “falende staten” (failing states) genoemd. Hedendaagse voorbeelden hiervan zijn de Sri Lanka, Madagaskar, Mauritanië, Bolivia en Niger.

Deze staten voorzien hun inwoners slechts van alleen bepaalde politieke goederen, hebben een gering monopolie op de legitimatie van het gebruik van geweld, projecteren macht in de meeste delen binnen hun nationale grenzen, enzovoorts. Door de beperkte mate van de benodigde eigenschappen om een sterke staat te zijn, worden ze gezien als potentiële gefaalde staten. Dit in tegenstelling tot het compleet falen van staten, wat Zwartman bijvoorbeeld ziet als “a “long-term degenerative disease” that progresses at different speeds in different countries” (Zartman, 1995, p. 8). Lambach noemt deze compleet gefaalde staten op zijn beurt “[states] which have completely shed functioning governing institutions and cannot guarantee even a modicum of order” (Lambach, 2004, p. 25). Op deze wijze is een falende staat dus in een proces terecht gekomen dat kan uitdraaien op de status van gefaalde staat, waarbij de regering totaal geen gezag meer heeft.

2.4 Gefaalde staten en terrorisme, een positieve relatie

Volgens veel onderzoekers zijn gefaalde en falende staten in theorie vatbaarder voor terrorisme dan stabiele staten (Piazza, 2008; Takeyh & Gvosdev, 2002; Gunaratna, 2002). Volgens hen is het waarschijnlijk dat deze staten terroristische groeperingen huisvesten, dat de inwoners van deze staten zich gemakkelijker verbinden aan terroristische groeperingen en tevens sneller terroristische daden uitvoeren dan inwoners van stabiele staten. Daarnaast komt het vaak voor dat het grondgebied van gefaalde of falende staten als basis worden gebruikt, van waaruit (internationale) aanvallen worden voorbereid en gelanceerd (Piazza, 2008).

Onderzoekers als Takeyh en Gvosdev (2002) beargumenteren dat dit patroon bestaat omdat gefaalde en falende staten makkelijker te penetreren zijn voor terroristische bewegingen. Daarnaast

gaat het rekruteren van (potentiële) terroristen en het opereren binnen deze staten makkelijker dan in meer stabiele staten. Hoofdzakelijk doordat de gefaalde en falende staten niet de mogelijkheid hebben om terroristische activiteiten te ontdekken en te verdrijven. Takeyh en Gvosdev gaan in hun onderzoek zelfs verder door te zeggen dat gefaalde en falende staten belangrijke kansen bieden aan terroristische groeperingen. Hierdoor worden ze dus niet alleen door de internationale gemeenschap, maar ook door de terroristische groeperingen, gezien als de ideale broedplaats voor terrorisme. De eerder besproken kansen die de onderzoekers bespreken voor terroristische organisaties zullen hieronder verder worden uiteengezet.

In Takeyh en Gvosdev's onderzoek naar de link tussen gefaalde staten en terrorisme, dat door bijvoorbeeld James Piazza als een van de meest uitgebreide wordt gezien, worden de verschillende koppelingen nog verder onderzocht (Piazza, 2008). De twee onderzoekers doen dit door de gelijkenis tussen terroristische netwerken en internationale organisaties in het bedrijfsleven aan te tonen. Hun werk genoemd *Do Terrorist Networks Need a Home?* beschrijft hoofdzakelijk drie grote oorzaken waardoor terrorisme in gefaalde en falende staten tot stand komt.

Takeyh en Gvosdev beargumenteren dat gefaalde en falende staten in de eerste plaats de mogelijkheid bieden om grondgebied te verwerven die veel groter en bruikbaar is dan bijvoorbeeld "a collection of scattered safe houses", waar het vaak bij blijft voor terroristische organisaties in stabiele staten (Takeyh en Gvosdev, 2002, p. 98). Deze grondgebieden moeten ruimte bieden voor trainingscomplexen, wapendepots en moeten beschikken over communicatiefaciliteiten. Bij het verwerven van deze grondgebieden zal het doel niet per se zijn de gehele controle over de gefaalde staat te bemachtigen, maar om een gebied te creëren waarbinnen weinig overheidsbemoeienis of controle plaatsvindt. Gefaalde en falende staten bieden de mogelijkheid om deze gebieden te creëren omdat ze niet de mogelijkheid hebben om binnen hun landsgrenzen macht te uiten doordat ze incompetent en/of corrupte wetshandhavingcapaciteiten hebben. Dit zorgt er tevens voor dat de kosten voor terroristische organisaties laag blijven bij het organiseren van aanvallen, trainen van rekruten, genereren van inkomsten en het installeren van logistieke en communicatieve systemen. Dit in tegenstelling tot het "safe houses"-systeem in stabiele staten. Onderzoekers noemen het benutten van deze territoriale kansen die gefaalde en falende staten bieden, "the exploitation of 'stateless areas'" (Piazza, 2008). Het stichten van gebieden waarbinnen terroristische bewegingen zonder overheidsbemoeienis of controle kunnen functioneren, zorgt voor een betere en makkelijkere voorbereiding van terroristische aanvallen (Takeyh en Gvosdev, 2002). Hoewel deze staatloze gebieden in eerste instantie vooral lijken bij te dragen aan het voorbereiden van grote (internationale) aanvallen, kan men aannemen dat hoe minder overheidsbemoeienis er is, hoe frequenter en efficiënter terroristische aanvallen zullen worden. Ook wanneer het gaat om binnenlands terrorisme.

Een tweede mogelijkheid, die door gefaalde staten onbewust voor terroristische bewegingen wordt gecreëerd, is dat deze staten een grotere groep potentiële rekruten en aanhangers bieden. Takeyh en Gvosdev beargumenteren dat deze groepen "[...] can use their resources and organizations to step

into the vacuum left by the collapse of official state power and civil society” (p. 100). Doordat gefaalde staten dus niet kunnen voldoen aan de eerder besproken politieke behoeften van haar inwoners ontstaat er volgens de onderzoekers een vacuüm dat opgevuld wordt door terroristische organisaties die deze behoeften wel kunnen vervullen. Niet alleen door potentiële rekruten veiligheid en vergoedingen te bieden, maar ook door de reeds bestaande ontevredenheid met de centrale regering te benadrukken zijn terroristische organisaties in staat grote groepen potentiële rekruten aan te spreken (O’Neil, 2002). Kort gezegd spelen terroristische bewegingen dus in op de fundamentele menselijke onzekerheden die zijn ontstaan door de tekortkomingen van gefaalde staten. Ze vervullen behoeften van deze onzekere bevolking, waar de centrale overheid dat niet kan. Ook Gunaratna (2002) stelt in zijn boek *Inside Al Qaeda: global network of terror* dat een slecht bestuur, slechte economische ontwikkeling, corruptie en het gebrek aan mensenrechten, alle vier kenmerken van gefaalde staten, de aantrekkingskracht van fanatisme aanscherpen. Dit fanatisme kan uiteindelijk weer bijdragen aan de uitbreiding van terrorisme. De niches die gefaalde staten veroorzaken door hun incompetentie, noemt Gunaratna “politieke goederen vacuüm” (political goods vacuums). Hoogst waarschijnlijk is dit concept afgeleid van de politieke goederen van Rotberg, zoals eerder beschreven bij de theorie over gefaalde staten. Ook Gunaratna beargumenteert dat terroristische groeperingen inspringen op dit politieke goederen vacuüm en persoonlijke veiligheid, economische assistentie en andere diensten aanbieden om zo de steun van de lokale bevolking voor zich te winnen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor deze groeperingen om hun activiteiten uit te breiden, gezien het feit ze op deze manier meer nieuwe leden en financiering kunnen werven.

De derde koppeling die door Takeyh en Gvosdev wordt gemaakt heeft te maken met het soevereine karakter dat gefaalde staten naar buitenaf uitstralen. Gefaalde staten behouden namelijk “uiterlijke tekenen van de soevereiniteit” volgens Takeyh en Gvosdev (2002, p. 100). Dit helpt terroristische groeperingen op twee manieren. Ten eerste legt het principe van soevereiniteit van staten wettelijke beperkingen op aan de tussenkomst van andere staten. Op deze manier worden terroristen die opereren binnen deze staten als het ware ‘beschermd’ tegen wetshandhaving van buitenaf zoals bijvoorbeeld militaire machten, die terrorisme willen bestrijden. Daarnaast zijn gefaalde staten soeverein en wettelijk erkende staten. Dit betekent dat hun ambtenaren, die vaak onderbetaald, slecht opgeleid en ongecontroleerd zijn, daarom zeer vergankelijk en vatbaar voor corruptie zijn. Terroristen kunnen helpen met het verlenen van toegang tot juridische documentatie, zoals paspoorten, visa en andere certificaten voor het importeren en exporteren van wapens, in ruil voor bijvoorbeeld geld, politieke steun of fysieke beveiliging (Piazza, 2008). Ook hierdoor zijn terroristische groeperingen beter in staat zich voor te bereiden, hun activiteiten uit te breiden en te groeien in het aantal rekruten en dus in zijn geheel.

Wanneer we kijken naar de koppeling tussen gefaalde staten en terrorisme kunnen we concluderen dat er veel onderzoekers zijn die erkennen dat deze staten wel degelijk terrorisme in de hand spelen. Door de mogelijkheden die deze staten bieden kan het terrorisme groeien. Veel van deze

onderzoekers beargumenteren dan ook dat wanneer we terrorisme willen bestrijden we het probleem bij de wortel aan moeten pakken. De wortel is in hun ogen de broedplaats van terrorisme; de gefaalde staten. Voor een preventieve aanpak zouden falende en gefaalde staten ondersteund moeten worden om te voorkomen dat terrorisme in deze gebieden kan floreren. Hoewel deze vorm van antiterrorisme steeds belangrijker wordt onder internationale beleidsmakers zijn er verschillende denkers over gefaalde staten en terrorisme die het tegenovergestelde zeggen (Piazza, 2008; Hehir, 2007).

2.5 Gefaalde Staten en Terrorismen, een negatieve relatie

De onderzoeker Aidan Hehir onderkent dat in veel onderzoek over “the war on terror” de koppeling van gefaalde staten met terrorisme een cruciale rol speelt en dat interventie en gerichte democratisering van buitenaf wordt gezien als een oplossing. Hehir stelt echter dat deze onderzoeken gebaseerd zijn op twee onjuiste aannames. Ten eerste dat er een direct verband bestaat tussen gefaalde staten en (internationaal) terrorisme en ten tweede dat een democratisch bestuur de aanwezigheid van terrorisme reduceert (Hehir, 2007). Hij gaat hier verder op in door te zeggen dat hoewel gefaalde staten zeker interne problemen hebben en daardoor een uitdaging vormen voor de internationale politiek, hun relatie met terrorisme nog niet is onderworpen aan genoeg onderzoek. De “failed-states-breed-terrorists” hypothese, zoals Hehir het noemt is in plaats daarvan behandeld alsof de link tussen beide vanzelfsprekend is. Dit gebeurt vooral onder politieke leiders die zich bezighouden met de oorlog tegen terreur, zoals we al konden zien in de inleiding. Daar kwamen wereldleiders als George W. Bush, Condoleezza Rice en Tony Blair aan bod.

Hehir beroept zich verder nog op de ambiguïteit van het begrip “gefaalde staten”, waarbij hij de twee categorieën van gefaalde staten beschrijft, namelijk de “onbekwaamheid tot dwangmaatregelen” en de “administratieve onbekwaamheid” (Hehir, 2007). Volgens Hehir bestaat er kijkend naar deze categorieën geen noodzakelijk verband tussen de twee. Een gefaalde staat kan alleen uitgesproken tekortkomingen met betrekking tot de administratieve capaciteit vertonen, terwijl het een normale “coercive capacity” of “bekwaamheid tot dwangmaatregelen” toont. Of zoals Rotberg opmerkt: “Geweld alleen is geen voorwaarde voor falen en de afwezigheid van geweld impliceert niet noodzakelijkerwijs dat de staat in kwestie niet gefaald is” (2004, p. 4). Tot slot maakt Hehir gebruik van beschrijvende statistieken om aan te tonen dat terroristische groepen niet per se een voorkeur tonen om zich te clusteren in gefaalde staten dan wel in niet-falende staten. Als argument toont Hehir bijvoorbeeld aan dat hoewel Al-Qaeda een grote wereldwijde aanwezigheid heeft, deze groep zich niet noodzakelijk concentreert en opereert vanuit mislukte staten. Noch zijn gefaalde staten, volgens Hehir, de focus voor terroristische aanslagen en vallen er niet per se meer slachtoffers dan andere staten (2007). Zo huisvest Israël bijvoorbeeld net zoveel terroristische groepen als Irak, terwijl het een veel betere beoordeling krijgt op de schaal van de Failed State Index, volgens de onderzoeker.

Ook Von Hippel (2002) en Menkhaus (2003) stellen dat gefaalde of falende staten, die zij aanduiden als ‘ingestorte’ of ‘imploderende’ staten, eigenlijk ongewenste locaties zijn voor terroristische groeperingen om hun activiteiten te laten plaatsvinden. Hiervoor geven zij meerdere redenen, echter niet op statistisch onderzoek gebaseerd. Beiden beweren bijvoorbeeld dat terroristische groeperingen in gefaalde staten eigenlijk meer kwetsbaar zijn voor de externe antiterroristische inspanningen van andere stabiele staten. Dit in tegenstelling tot het argument van Takeyh en Gvosdev (2002) dat eerder werd besproken, waarin zij beweren dat hoewel er externe druk is op gefaalde staten, hun soevereiniteit naar buitenaf ervoor zorgt dat er terughoudend wordt gereageerd met antiterroristische daden van de internationale gemeenschap. Takeyh en Gvosdev concluderen namelijk dat er wettelijke beperkingen op de tussenkomst van andere staten bestaan en dat terroristische organisaties op deze manier worden “beschermd”. Menkhaus en Von Hippel staan hier echter lijnrecht tegenover door te beargumenteren dat de soevereiniteit en non-interventie normen veel zwakker zijn voor mislukte staten. Ook zijn er volgens Menkhaus en Von Hippel maar weinig buitenlanders te vinden in falende en gefaalde staten en deze vallen dan ook erg op. Dit maakt gefaalde staten een slechte locatie voor buitenlandse terroristen die geheime en illegale operaties uit willen voeren.

Ten slotte beweren Menkhaus en Von Hippel dat, omdat gefaalde staten een gebrek aan gecentraliseerde macht of een duidelijk vastgestelde machtsstructuur hebben, zij terroristische groepen niet van een duidelijk doel voorzien om tegen te vechten. Hierdoor is er ook geen coherente bondgenoot om mee te vechten. Dit in tegenstelling tot strenge “authoritarian states in the Middle East” of westerse landen, waar politieke, economische en symbolische doelwitten vaak makkelijker te differentiëren zijn (Von Hippel, 2002). Daarnaast hebben ook terroristische groeperingen last van de slechte infrastructuur die in veel gefaalde staten voorkomt, dit maakt het plannen en het opzetten van grote terroristische aanvallen of organisaties lastig. Menkhaus gaat in zijn artikel hier verder op in door te beargumenteren dat de voorkeur van terroristische groeperingen niet uitgaat naar gefaalde staten, maar eerder naar falende of zwakke, corrupte, quasi staten. Ook Rotberg ziet deze staten als wellicht het meest vatbaar voor terroristische activiteiten, hij noemt als voorbeeld hiervoor Pakistan, Jemen, Kenia, de Filippijnen, Guinee en Indonesië, waarbij hij concludeert dat: “[t]errorist networks, like mafias, appear to flourish where states are governed badly rather than not at all” (Rotberg, 2005, p. 45).

2.6 Hypothese

Uit voorgaande tekst is gebleken dat veel onderzoekers gefaalde staten in theorie vatbaarder achten voor terrorisme dan stabiele staten. Volgens deze onderzoekers is het waarschijnlijk dat deze staten terroristische groeperingen huisvesten, dat de inwoners van deze staten zich gemakkelijker verbinden aan terroristische groeperingen en tevens sneller terroristische daden uitvoeren dan inwoners van stabiele staten. Ook in dit onderzoek gaan we uit van deze veronderstelling. De hypothese die in dit onderzoek zal worden aangehangen luidt:

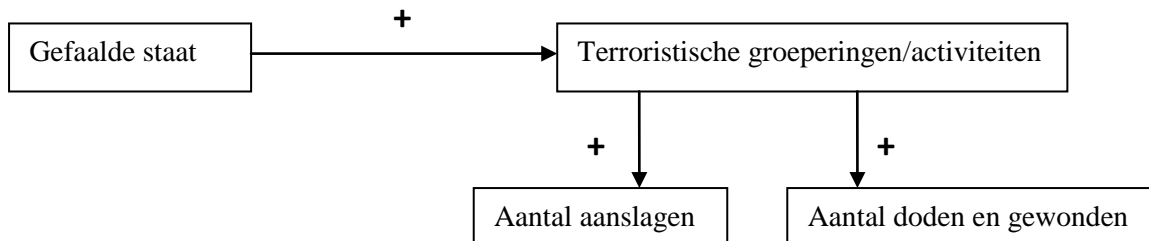
Gefaalde staten produceren condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten.

Wanneer we kijken naar onderzoekers die deze hypothese bekritisieren en daarmee niet ondersteunen valt op dat zij allen onderbouwen dat er wel degelijk sprake is van een link tussen terrorisme en gefaalde staten, maar dat deze niet zo eenduidig is als door bepaalde wetenschappers en beleidsmakers wordt voorgesteld. Volgens deze critici is de link niet direct en is hij in bepaalde gevallen op aannames gebaseerd. Daarnaast stellen bepaalde academici dat er wel een link bestaat tussen terrorisme en staten in crisis, maar dat gefaalde staten door hun onvolmaaktheden ook voor terroristen ongewenste plekken zijn. Volgens veel van deze academici zijn falende staten vatbaarder voor terrorisme dan volledig gefaalde of ingestorte staten. Hieruit blijkt dat ook de academici die zich tegen deze hypothese scharen onderkennen dat er sprake is van een link tussen terrorisme en gefaalde staten, maar dat deze nog onvoldoende empirisch is getest.

Door de kwantitatieve onderzoeksmethode die gebruikt wordt in deze scriptie zal voorgaande hypothese daadwerkelijk getest worden. De hypothese zal vervolgens in het laatste hoofdstuk, de conclusie, worden aangenomen of verworpen. In ditzelfde hoofdstuk zullen ook de deelvragen en de hoofdvraag van dit onderzoek worden beantwoord.

2.6.1 Conceptueel model

Figuur 1: Conceptueel model van de hypothese, relatie tussen de onafhankelijke variabele (links) en de afhankelijke variabele (rechts)

In bovenstaand model wordt verondersteld dat er significante verschillen bestaan tussen gefaalde staten en gezonde, stabiele staten op basis van het aantal terroristische groeperingen in een land. Hoe ‘meer’ een staat gefaald is, hoe meer terroristische groeperingen en –activiteiten. Hoe meer terroristische groeperingen en –activiteiten, hoe hoger het aantal doden en gewonden ten gevolge van terroristische aanslagen. De resultaten zullen moeten aantonen of gefaalde staten in 2010 werkelijk vatbaarder zijn voor terroristische activiteiten dan falende of stabiele staten.

Data en methoden

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de data en de methoden van de scriptie besproken worden. Als eerste zullen de gebruikte bronnen voor dit onderzoek uitgebreid beschreven worden. Het gaat hier om de Global Terrorism Database (GTD) en de Failed State Index (FSI). Hierbij komt ter sprake waarom juist voor het gebruik van deze twee bronnen is gekozen. Vervolgens zullen de analyses die in deze scriptie worden gebruikt besproken worden. Op deze manier zullen de stappen die tijdens de operationalisatie worden gemaakt duidelijk worden. Als laatste worden de datasets en de variabelen die in dit onderzoek centraal staan geoperationaliseerd. Dit houdt in dat concreet wordt beschreven hoe de datasets gereed zijn gemaakt voor de uit te voeren analyses, hoe de variabelen eruit zien en eventueel hoe deze zijn aangepast om beter meetbaar te maken.

3.2 Global Terrorism Database

De bron waaruit de informatie over terroristische handelingen wordt gehaald in dit onderzoek is de GTD. Dit is een open-source database, die momenteel wordt uitgebaat door het National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START) in samenwerking met het Center for Terrorism and Intelligence Studies (CETIS). De GTD registreert zowel transnationaal terrorisme als binnenlands terrorisme. Hierdoor bestaat de database momenteel uit meer dan 98000 incidenten. Voor elk incident is er informatie beschikbaar over de datum, de locatie, de gebruikte wapens, het doelwit, het aantal doden en gewonden en de groep of het individu verantwoordelijk voor de aanslag.

In 2001 werd er een start gemaakt met het construeren van de GTD door onderzoekers aan de universiteit van Maryland. Hiervoor gebruikten ze een bestaande grote database, welke oorspronkelijk door de Pinkerton Global Intelligence Services (PGIS) was opgezet. De PGIS leidde in de periode van 1970 tot 1997 onderzoekers op om terroristische handelingen te identificeren vanuit bronnen als nieuwsagentschappen en vele andere media. De data werd zo gecodeerd dat de gebruiker zelf de cases kan uitzoeken om aan zijn of haar eigen definitie van terrorisme te voldoen. Dit werd mogelijk gemaakt doordat de GTD zelf een zeer brede definitie van terrorisme aanhoudt, waardoor veel uiteenlopende cases konden worden opgenomen en van een duidelijke beschrijving werden voorzien. Gezien de moeilijkheden op theoretisch gebied bij de definiëring van het concept terrorisme, sluit de

GTD hier goed op aan. De database laat ruimte voor de onderzoeker om sommige segmenten te gebruiken en andere te laten varen om zo de benodigde cases te kunnen filteren. Zoals beschreven wordt het operationaliseren van de definitie om aan bepaalde onderzoeksinteresses te voldoen als noodzakelijk gezien op het gebied van terrorismeonderzoek, de GTD biedt dus uitkomst voor dit theoretische struikelblok.

Daarnaast werd eerder in de theorie aangetoond dat de definitie die gebruikt wordt bij het verzamelen van data sterk samenhangt met de denkbeelden van belangrijke denkers en organisaties op het gebied van terrorisme. De doelen van de terroristische handelingen, het belang van media in de dataverzameling en het onderscheid tussen terroristische handelingen en andere geweld zijn enkele belangrijke voorbeelden hiervan (START, 2011). Zo konden we lezen dat onderzoekers die verbonden zijn aan de GTD worden getraind in het onttrekken van belangrijke informatie uit een groot aantal mediabronnen, waaronder nationale en internationale kranten, nieuwsprogramma's en persberichten. Het belang van media-aandacht, of het verkrijgen van publiciteit werd door Rosenthal als één van de belangrijkste elementen van terroristische daden onderscheiden. Rosenthal zag terrorisme namelijk onder meer als "het [...] uitoefenen van pressie op derden; [middels] een poging tot beïnvloeding langs de omweg van geweld en publiciteit" (Rosenthal, 1984, p. 386). Verschillende onderzoekers vragen zich zelfs af of een terroristische daad wel het gewenste effect heeft zonder enig media-effect of andere vorm van publiciteit te halen en onderkennen hierdoor de grote rol die de media spelen in terrorisme. (Biernatzki, 2002; Nacos, 2002; Rosenthal, 1984).

Er zijn echter ook nadelen verbonden aan deze manier van dataverzameling. Want hoewel we van democratische stabiele staten kunnen zeggen dat er een bepaalde objectiviteit in de media wordt gewaarborgd, is dit lang niet altijd het geval in gefaalde staten, met een minder 'open politiek karakter'. Een oplossing voor dit probleem wordt door de GTD gevonden doordat cases moeten worden geverifieerd door ten minste twee onafhankelijke bronnen (LaFree & Dugan, 2007). Feit blijft echter dat in deze staten meer censuur op verschillende vormen van media bestaat en dit kan leiden tot het niet toevoegen van terroristische incidenten in de database. Simpelweg, omdat berichtgevingen over deze incidenten niet naar buiten komen. Dit wordt ook wel de 'reporting bias' genoemd. Deze censuur komt bijvoorbeeld vaak voor bij autocratische regimes, waarbij berichtgeving over binnenlands terrorisme nadelig kunnen zijn voor de geloofwaardigheid van dit regime (Schmid, 1992; Li, 2005). In het geval van de GTD leidt dit vooral tot een schaarste aan gegevens over terroristische aanslagen gebruikt door staten tegen hun eigen burgers (LaFree & Dugan, 2007).

Ook in het beslissingsproces dat voorafgaat aan het beoordelen van een incident als terroristische handeling moeten veel verschillende keuzes worden gemaakt. Gezien deze grote aaneenschakeling van beslissingen kunnen in bepaalde gevallen sommige cases in de ene database wel worden opgenomen en in een andere database, die met een andere definitie van terrorisme werkt, buiten beschouwing worden gelaten. Maar, zoals eerder werd besproken probeert de GTD zijn definitie van terrorisme breed te houden, zodat veel uiteenlopende cases worden opgenomen en de

onderzoeker zelf desgewenst cases kan uitfilteren.

In het algemeen vinden onderzoekers die werken met de GTD de database bijzonder nuttig voor de beoordeling van de impact van specifieke beleidsvormen op terrorisme of voor het voorspellen van eventuele toekomstige risico's die terroristische activiteiten met zich mee brengen (LaFree & Dugan, 2007; Piazza, 2002). Omdat in dit onderzoek de koppeling tussen verschillende staatsvormen en terrorisme wordt geëxploreerd sluit de GTD hier goed bij aan. Daarnaast is uit eerdere onderzoeken gebleken dat de GTD eenvoudig is te combineren met andere databases (LaFree & Dugan, 2007; Piazza, 2002; Lisanti, 2010). Aangezien in deze scriptie de GTD wordt gekoppeld aan de Failed State Index, is dit een belangrijk voordeel. Tot slot lijken, volgens LaFree en Dugan, de gegevens veelbelovend te zijn om in de toekomst voor geospatiale analyse gebruikt te worden (Greenbaum et al., 2007). Zo kunnen terroristische 'hotspots' worden benoemd wat van groot belang kan zijn in de gerichte aanpak van terrorisme in bepaalde gebieden van gefaalde staten zoals de "stateless territories", welke in de theorie reeds besproken zijn. (Voor meer informatie over de geschiedenis van de database zie bijlage 1)

3.3 Failed State Index

De FSI is een initiatief van het Fund for Peace, een denktank in de Verenigde Staten. Het Fund for Peace is een onafhankelijke non-profit organisatie voor onderzoek en onderwijs. In samenwerking met het tijdschrift Foreign Policy publiceren zij elk jaar de FSI. De FSI is een jaarlijkse ranglijst van landen op basis van stabiliteit en capaciteit. In 2005 is de eerste index verschenen. Door gebrek aan informatie bestond de ranking destijds maar uit 67 staten, momenteel is dat aantal opgelopen tot 177. De index beoordeelt enkel soevereine staten, gebaseerd op lidmaatschap van de Verenigde Naties. Verscheidene gebieden zijn uitgesloten door hun politieke status, totdat het VN lidmaatschap is bekrachtigd in de internationale wetgeving. Voorbeelden hiervan zijn Taiwan, Palestina, Kosovo en de westelijke Sahara.

De score op de ranglijst wordt bepaald door de totale score op twaalf verschillende indicatoren. Deze indicatoren richten zich op sociaal, economisch en politiek/militair gebied. Elke staat krijgt voor elke indicator een bepaalde score, waarbij 0 het laagst is (meest stabiel) en 10 het hoogst (minst stabiel). De totale score is dus een optelsom van de twaalf indicatoren met een minimum van 0 en een maximum van 120. De cijfers zijn gebaseerd op duizenden (elektronische) artikelen en rapporten die worden verwerkt door medewerkers van het Fund for Peace.

Tevens zijn er vier verschillende categorieën waarin een staat toegewezen kan worden. Deze categorieën zijn: 'alarm', 'waarschuwing', 'matig', 'duurzaam' ('alert', 'warning', 'moderate' en 'sustainable'). 'Alarm' is in dit geval een staat met een hoge score op de indicatoren en dus een gefaalde staat. Staten met het etiket 'duurzaam' kunnen gezien worden als gezonde staten, zij staan

dus onderaan de ranglijst.

Makers van de FSI moedigen anderen aan de index te gebruiken om ideeën te ontwikkelen zodat de wereldwijde stabiliteit kan worden vergroot. Ze hopen dat de ranglijst gesprekken zal stimuleren, debat zal aanmoedigen en met name strategieën voor duurzame veiligheid zal begeleiden (The Fund for Peace, 2011).

De reden dat er in deze scriptie is gekozen voor het gebruik van de FSI is vanwege de (onafhankelijke) breedvoerige informatie over de stabiliteit en capaciteit van staten die op een overzichtelijke wijze worden gepresenteerd. Met breedvoerige informatie wordt bedoeld op de 177 landen die worden meegenomen in de index en het feit dat deze landen worden beoordeeld aan de hand van twaalf indicatoren. De twaalf indicatoren zorgen ervoor dat alle belangrijke punten betreffende de (on)gezondheid van een staat worden meegenomen. De FSI destilleert miljoenen stukjes informatie op een manier die relevant, eenvoudig te verwerken en informatief is. De duidelijke systematiek zorgt ervoor dat methodologische analyses eenvoudig uit te voeren zijn, zo ook voor dit onderzoek. Wanneer er een mogelijke link tussen gefaalde staten en terrorisme wordt gelegd kan er gekeken worden naar strategieën die de condities van falende staten kunnen verbeteren en daardoor wellicht het terrorisme kunnen tegengaan. Op deze manier kunnen hopelijk de wereldwijde stabiliteit en de duurzame veiligheid worden vergroot, iets wat tevens door de makers van de FSI wordt aangemoedigd.

3.3.1 Twaalf indicatoren van de FSI

Zoals eerder gezegd zijn er volgens de Failed State Index twaalf indicatoren om een gefaalde staat te identificeren. Deze indicatoren zijn onderverdeeld in sociale, economische, en politiek/militaire categorieën. In onderstaand paragraaf worden deze indicatoren genoemd. In het resultaten hoofdstuk worden de indicatoren nog kort toegelicht. Voor een uitgebreide omschrijving wordt verwezen naar bijlage 2.

De sociale indicatoren van de FSI zijn (1) Demografische druk (demographic pressures), (2) Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden (massive movement of refugees and internally displaced peoples), (3) Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen (legacy of vengeance-seeking group grievance) en (4) Het chronisch en langdurige vluchten van mensen (Chronic and sustained human flight). De twee economische indicatoren zijn (5) Ongelijke economische ontwikkeling (Uneven economic development along group Lines) en (6) Scherpe en/of ernstige economische teruggang (sharp and/or severe economic decline). Als laatste de politiek/militaire indicatoren, dit zijn (7) Criminalisering en/of onwettigheid van de staat (criminalization and/or delegitimation of the state), (8) Progressieve verslechtering van de openbare diensten (progressive deterioration of public services) en (9) Wijdverbreide schending van de

mensenrechten (widespread violation of human rights). De laatste drie indicatoren zijn (10) Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' (security apparatus as 'state within a state'), (11) Opkomst van de verdeelde elite (rise of factionalized elites en) (12) Tussenkoms van andere staten of externe factoren (intervention of other states or external factors) (The Fund for Peace, 2011).

3.4 Analyseopzet

Voordat de databases en de variabelen worden geoperationaliseerd is het gewenst eerst kort te bespreken wat er in dit onderzoek precies onderzocht gaat worden. Op deze manier kunnen onduidelijkheden in de operationalisatie voorkomen worden.

De hoofdvraag die tijdens de inleiding van deze scriptie werd vastgesteld was: *In hoeverre bevatten gefaalde staten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten?* Om deze vraag te kunnen beantwoorden zal als eerste een vergelijking van landen plaatsvinden. Door middel van de Failed State Index van het jaar 2010 wordt elk land gekoppeld aan een bepaalde status, 'alarm', 'waarschuwing', 'matig' of 'duurzaam'. Deze status geeft aan in hoeverre een land als een falende staat wordt gezien of juist als gezonde staat. Nadat elk land in een categorie is ingedeeld, zal gekeken worden of er tussen deze groepen van landen verschillen bestaan in het aantal terroristische aanslagen in 2010. Tevens zal gekeken worden of er in gefaalde staten (gemiddeld) meer doden vallen ten gevolge van terrorisme ten opzichte van gezonde staten. Door middel van F-toetsen, het vergelijken van de gemiddelden van de categorieën, zal geprobeerd worden een antwoord op deze vragen te geven.

Vervolgens zullen de landen worden ingedeeld op basis van het aantal aanslagen in 2010. Ook hier zullen er vier categorieën zijn, landen met nul aanslagen, landen met 1 tot 5 aanslagen, landen met 6 tot 20 aanslagen en landen met meer dan 20 aanslagen. De landen worden met elkaar vergeleken aan de hand van de twaalf indicatoren van de FSI. F-toetsen zullen ook hier moeten uitwijzen of er verschillen in gemiddelden zijn tussen de vier categorieën. Op deze manier kan er gekeken worden of er verschillen tussen landen zijn op het gebied van sociale, economische en politiek/militaire factoren. Zijn deze factoren beter geregeld in landen waar minder terroristische aanslagen plaatsvinden? En kunnen sommige indicatoren verklaren waarom er gedurende 2010 in sommige landen geen enkele aanslag heeft plaatsgevonden en in andere landen meer dan twintig?

De laatste analyse zal bestaan uit een logistische regressieanalyse, een analyse die moet uitwijzen in hoeverre de onafhankelijke variabelen van invloed zijn op de afhankelijke variabele. De resultaten zullen aantonen welke van de twaalf variabelen van de FSI het aantal aanslagen in een land het beste kunnen verklaren. Welke factoren, sociale, economische of politiek/militaire factoren, zijn het meest van invloed op de afhankelijke variabele, het aantal aanslagen in een land? En komen

deze uitkomsten overeen met de uitkomsten van de vorige analyses? Meer informatie over de analyses is in de volgende paragrafen te vinden.

3.5 Assumpties van de analyses

Voor er wordt overgegaan op de operationalisatie van de variabelen zal in deze paragraaf eerst nog kort worden ingegaan op de analysemethoden. Voor zowel de variantieanalyses als de regressieanalyses zal besproken worden wat ze precies zijn, aan welke voorwaarden voldaan moet worden en op welke manier aan deze voorwaarden is voldaan.

Variantieanalyse

De F-toets, ofwel variantieanalyse, wordt gebruikt om te onderzoeken in hoeverre gemiddelden in meerdere populaties of groepen verschillend van elkaar zijn. De variantie van de variabele wordt opgesplitst in een deel dat kan worden verklaard (toegeschreven aan verschillen in gemiddelden tussen populaties) en een deel dat niet kan worden verklaard (verschillen tussen individuen binnen populaties). In de eenweg-variantieanalyse wordt de groepsindeling door één factor (onafhankelijke variabele bepaald).

Assumpties van de variantieanalyse:

- 1) De waarnemingen zijn onafhankelijk
- 2) De afhankelijke variabele is tenminste van interval niveau
- 3) De afhankelijke variabele is binnen iedere subgroep normaal verdeeld
- 4) De standaarddeviatie van de afhankelijke variabele is in iedere subgroep gelijk

De variantieanalyse wordt in deze scriptie gebruikt om een tweetal onderzoeksvragen te beantwoorden. Ten eerste de vraag of er verschillen tussen groepen landen zijn wanneer er wordt gekeken naar het (gemiddeld) aantal aanslagen en het aantal doden ten gevolge van aanslagen. De categorieën zijn ingedeeld op basis van de ‘gezondheid’ van het land. De tweede vraag onderzoekt of er verschillen tussen groepen landen zijn aangaande de twaalf indicatoren van de FSI. De landen zijn hier ingedeeld aan de hand van het aantal aanslagen in 2010.

De eerste assumptie van de variantieanalyse betreft de onafhankelijkheid van de waarnemingen. Deze assumptie is gedeeltelijk voldaan. De waarnemingen zijn onafhankelijk omdat de waarden van de afhankelijke variabelen, de verschillende landen bij de eerste onderzoeksvraag en het aantal aanslagen bij de tweede, niet met elkaar samenhangen. De ‘gezondheid’ van een land is niet afhankelijk van andere landen maar van de eigen economische, politieke en sociale situatie. Ditzelfde geldt voor het aantal aanslagen in een land. Het is echter niet helemaal uit te sluiten dat landen geen

invloed op elkaar uitoefenen. Buurlanden kunnen elkaar bijvoorbeeld infecteren met slechte economische situaties en ook geweld kan overslaan op omliggende landen. Daarnaast kunnen landen conflicten met elkaar hebben waardoor er bijvoorbeeld in het geval van aanslagen een ‘actie reactie’ situatie kan ontstaan. De eerste assumptie is dus gedeeltelijk voldaan.

De volgende assumptie geeft aan dat de afhankelijke variabele tenminste van interval niveau moet zijn. Dit is bij zowel de gezondheidsscore van een land als het aantal aanslagen in een land het geval. Het aantal aanslagen is zelfs van ratio niveau. Aan deze assumptie is dus voldaan.

De derde aanname betreft de normale verdeling van de afhankelijke variabele. Door middel van de optie ‘split file’ zijn eerst de groepen van de twee afhankelijke variabelen, de gezondheid van een land en het aantal aanslagen in een land, gescheiden. Vervolgens zijn P-P plots uitgevoerd voor alle onafhankelijke variabelen, het (gemiddeld) aantal doden en gewonden bij de gezondheidsscore en de twaalf indicatoren van de FSI bij het aantal aanslagen in een land. Deze plots lieten, op een aantal afwijkingen na, grotendeels een normale verdeling zien die voldoende genoemd kan worden. Aan deze assumptie is dus min of meer voldaan.

Een gelijke standaarddeviatie in iedere subgroep betreft de laatste assumptie. Om deze aanname te controleren zijn de standaarddeviaties van de subgroepen vergeleken. Er is begonnen met de subgroepen van de variabele ‘gezondheid’. Aangezien elk land in categorie 1, 2, 3 of 4 valt is de standaarddeviatie hier ook overal logischerwijs 0,00. Er is geen spreiding binnen de groepen mogelijk. Bij de variabele ‘aantal aanslagen’ is dit tevens het geval. Ook deze variabele bestaat uit vier groepen en spreiding binnen de groepen is niet mogelijk. Ook hier betreft de standaarddeviatie van de groepen 0,00. Aan deze assumptie is dus voldaan.

Logistische regressieanalyse

In een regressieanalyse wordt gekeken hoe goed de score van een afhankelijke variabele voorspeld kan worden aan de hand van één of meerdere onafhankelijke variabelen. De samenhang tussen de variabelen wordt gemodelleerd met een lineair model. Een vertakking van de regressieanalyse is de logische regressie. Deze analyse wordt gebruikt wanneer de afhankelijke variabele binair (dichotoom) is en alleen de waarden 0 of 1 aan kan nemen. In dit geval is een lineair regressiemodel niet geschikt om de scores van de afhankelijke variabele te voorspellen, en wordt een logistisch model gebruikt.

Assumpties van de logistische regressie:

- 1) De waarnemingen zijn onafhankelijk
- 2) De afhankelijke variabele moet uit twee waarden bestaan (0 en 1)

De logistische regressieanalyses wordt in dit onderzoek gebruikt om aan te tonen welke van de twaalf FSI indicatoren het aantal aanslagen in een land het beste kunnen verklaren; sociale, economische of politiek/militaire factoren?

De eerste assumptie bij logistische regressie is het hebben van onafhankelijke waarnemingen. In dit geval gaat het over het aantal aanslagen in een land. Net als bij de variantieanalyse wordt aan deze assumptie gedeeltelijk voldaan. Enerzijds is het aantal aanslagen in een land afhankelijk van de sociale, economische en politieke situatie van het land zelf en dus onafhankelijk van andere landen. Anderzijds kunnen buurlanden elkaar infecteren met terroristische activiteiten of kunnen er conflicten tussen landen bestaan waardoor terroristische groeperingen aanslagen op elkaar plegen. Voor deze situaties geldt dat de waarnemingen niet langer onafhankelijk van elkaar zijn.

De tweede assumptie is dat de afhankelijke variabele uit twee waarden moet bestaan. Gezien de waarden van de afhankelijke variabele '0 tot 5 aanslagen' en '6 of meer aanslagen' betreffen wordt aan deze assumptie voldaan.

Na de assumpties van beide analyses te hebben doorgenomen kan er geconcludeerd worden dat de toetsen kunnen worden uitgevoerd. Wel moet er rekening gehouden worden met het feit dat niet aan alle assumpties volledig is voldaan. Zo bleken bij beide analyses de waarnemingen niet geheel onafhankelijk te zijn. Helaas is dit een knelpunt waar moeilijk iets aan gedaan kan worden. Een tweede punt is de normale verdeling binnen de subgroepen. Velen laten wel een redelijke normale verdeling zien maar enkelen ook niet. Ook dit moet worden meegenomen. Omdat aan het overgrote deel van de assumpties wel is voldaan is toch gekozen voor het uitvoeren van de vooraf bedachte analyses.

3.6 Operationalisatie

Voor er daadwerkelijk door middel van analyses antwoord kan worden gegeven op de hoofd- en deelvragen van dit onderzoek is het van belang de databases gereed te maken. In deze paragraaf zal besproken worden op welke manier dit is gedaan.

Om te beginnen zijn de Excel bestanden van de GTD en de FSI getransformeerd tot een SPSS bestand. Hierbij zijn enkel de belangrijkste variabelen meegenomen. Vervolgens is een geschikte naam aan de variabelen gegeven, zijn de decimalen aangepast en zijn de juiste waarden toegevoegd.

Na beide databases gereed te hebben gemaakt in SPSS moesten de landen worden gecheckt. Omdat in dit onderzoek het vergelijken van landen centraal staat is het van belang dat de landen in beide databases overeenkomen. Omdat de indicatoren van de FSI worden gebruikt om de landen met elkaar te vergelijken zullen ook de landen in de FSI als uitgangspunt worden genomen, landen die niet in de FSI staan zijn immers ook niet beoordeeld. In de FSI staan 177 landen, in de GTD staan totaal 229 landen. Om het aantal landen van de FSI gelijk te krijgen met die van de GTD is er gecontroleerd welke landen zowel in de GTD als de FSI staan, welke landen alleen in de GTD staan en welke landen alleen in de FSI staan. De landen die in beide databases staan zullen voor dit onderzoek gebruikt

worden, de overige landen zullen eruit worden gefilterd. Er zijn 4 landen uit de FSI gehaald omdat deze niet in de GTD voorkwamen, dit zijn Cape Verde, Micronesia, Sao Tome en Turkmenistan. Er zijn in totaal 55 landen uit de GTD gehaald die niet in de FSI stonden. Het aantal overgebleven landen dat mee kan worden genomen in het onderzoek is 173. Voor een compleet overzicht van deze landen verwijs ik naar bijlage 3.

Van de 173 landen die meedoen in het onderzoek zijn er 102 landen waar in 2010 geen terroristische aanslagen hebben plaatsgevonden. Aangezien de GTD per incident is ingedeeld komen deze landen niet in de database voor, zij scoren immers een 0 op incidenten. Deze landen zullen wel meegenomen worden in het onderzoek. Dit zal later in deze paragraaf nog worden verduidelijkt.

Daarnaast zijn er enkele landen/streken in de GTD bij elkaar gevoegd zodat deze overeen kwamen met de landen in de FSI. Zo zijn de terroristische aanslagen in Noord-Ierland bij de terroristische aanslagen van Groot-Brittannië gevoegd gezien de FSI Noord-Ierland niet in de database heeft staan en het land waarschijnlijk niet als staat wordt erkend. Ook Kosovo is bij Servië toegevoegd in de GTD omdat in de FSI deze twee landen aan elkaar gekoppeld zijn. In beide gevallen is het landnummer (variabele 'countrynumber') dus gewijzigd in het nummer van Groot-Brittannië en die van Servië. De variabele waarbij het land in tekst is uitgeschreven ('countrytext') blijft wel staan op Noord-Ierland en Kosovo zodat deze nog te herkennen zijn in de database.

Vervolgens zijn alle landen in een categorie toebedeeld. De Failed State Index onderscheidt vier categorieën te weten; alarm, waarschuwing, matig en duurzaam. Aan de score (en de kleur) op de ranglijst is te zien in welke categorie ieder land thuis hoort. In de categorie 'alarm' zitten 37 landen, in 'waarschuwing' zitten 88 landen, in 'matig' zitten 35 landen en in de categorie 'duurzaam' zitten 13 landen. In bijlage 4 is een overzicht van deze groepen te vinden.

Om het totaal aantal aanslagen per land, het totaal aantal doden per land en het gemiddeld aantal doden per aanslag per land te berekenen is gebruik gemaakt van de SPSS optie 'aggregate'. In de GTD bestond reeds een variabele met het aantal doden per aanslag dat gebruikt kon worden om bovenstaande uit te rekenen. De variabelen land, het aantal doden per aanslag en het jaar zijn in de analyse ingevuld. Hierdoor verschenen de cijfers met betrekking tot het totaal aantal aanslagen en het totaal aantal doden per land. Door vervolgens de optie 'gemiddelde' te gebruiken kon ook het gemiddeld aantal doden per aanslag in een land worden berekend. De nieuwe gegevens zijn handmatig overgenomen en in de FSI database gezet gezien deze in een aparte database verschenen. De gegevens zijn na invoering nogmaals gecheckt.

Om de F-toetsen aan de hand van het aantal aanslagen in 2010 met de FSI variabelen uit te kunnen voeren zijn er wederom vier nieuwe categorieën gecreëerd. Een categorie landen met nul aanslagen, een categorie landen met 1 tot 5 aanslagen, een categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en een categorie landen met meer dan 20 aanslagen. Uit de GTD kon worden afgelezen hoe vaak een land slachtoffer was van terroristische aanslagen in 2010. In de categorie nul aanslagen zitten 102 landen. De categorie 1 tot 5 aanslagen bevat 40 landen. De categorie 6 tot 20 aanslagen bevat 15 landen en in

de laatste categorie, meer dan 20 aanslagen, zitten 16 landen. In het volgende hoofdstuk is een overzicht van deze categorieën te vinden.

Voor de logistische regressieanalyse is een afhankelijke variabele geconstrueerd met twee mogelijke waarden, een categorie landen met 0 tot 5 aanslagen en een categorie landen met 6 of meer aanslagen. De vier bovenstaande categorieën zijn voor de logistische analyse dus beperkt tot twee categorieën. Waarom dit is gedaan zal duidelijk worden in de resultaten. De categorie landen met 0 tot 5 aanslagen bevat 142 landen, de categorie landen met meer dan 6 aanslagen bevat 31 landen.

Zoals al eerder in deze paragraaf naar voren kwam staan niet alle landen die worden meegenomen in dit onderzoek in de GTD. Dit komt omdat alleen terroristische aanslagen van het jaar 2010 worden meegenomen en simpelweg niet overal aanslagen hebben plaatsgevonden. Van de 173 landen die worden meegenomen in de scriptie zijn er 102 landen waar in 2010 geen terroristische aanslagen zijn gepleegd. Omdat dit een ontzettend groot deel is van het totaal aantal landen dat meedoet, is het wel van belang dat deze landen worden meegenomen. Daarom is ervoor gekozen om bij deze betreffende landen 'nul' in te vullen bij bijvoorbeeld het aantal aanslagen en het aantal doden. Op deze manier kunnen deze landen wel worden meegenomen in de analyses.

3.7 Variabelen

Als laatste is het zaak om alle variabelen die gebruikt zullen worden in dit onderzoek (in sommige gevallen nogmaals) te benoemen. Met name de naam en de codering van de variabelen zijn hierbij van belang.

De eerste variabele die van belang is voor dit onderzoek is de 'land' variabele. Deze variabele bestaat weer uit twee variabelen, namelijk het land geschreven in tekstvorm en het land beschreven aan de hand van een nummer. Er zijn in totaal 173 landen die meedoen in dit onderzoek.

De volgende variabele bepaald in welke categorie een land valt op basis van de beoordeling van de twaalf indicatoren van de Failed State Index. Er zijn vier verschillende categorieën te weten; alarm (1), waarschuwing (2), matig (3) en duurzaam (4). Elk land valt in één van deze categorieën.

Het totaal aantal aanslagen in een land voor het jaar 2010 is berekend door te kijken hoe vaak het betreffende land voorkwam in de GTD. Door deze simpelweg op te tellen ontstond de variabele het totaal aantal aanslagen in 2010. Ook mislukte aanslagen zijn hier meegerekend. Elk nummer staat voor het totaal aantal aanslagen in dat land.

Aan de hand van de GTD variabele het aantal doden per aanslag zijn een aantal nieuwe variabelen ontstaan. Zo is het totaal aantal doden door terroristische aanslagen in een bepaald land in 2010 vastgelegd en ook het gemiddeld aantal doden per aanslag per land is bekend. Ook bij deze variabelen staat het nummer dus of voor het totaal aantal doden of voor het gemiddeld aantal doden per aanslag.

Vervolgens komt de variabele met vier categorieën op basis van het aantal aanslagen in een land in 2010 aan bod. De categorieën zijn; Landen met nul aanslagen (1), landen met 1 tot 5 aanslagen (2), landen met 6 tot 20 aanslagen (3) en landen met meer dan 20 aanslagen (4). Ook bij deze variabele valt elk land in één van de categorieën. Er is voor deze indeling gekozen omdat in een groot deel van de landen minder dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden. De landen die wel boven de 20 aanslagen in 2010 zitten genieten grote onderlinge verschillen in het aantal aanslagen, waardoor er teveel categorieën zou ontstaan met maar weinig landen.

Voor de logistische regressie zal tevens een variabele met het aantal aanslagen in een land gebruikt worden alleen nu met twee categorieën in plaats van vier. Landen met 0 tot 5 aanslagen is de eerste categorie (0), landen met 6 of meer aanslagen is de tweede categorie (1). Categorieën 1 en 2 en categorieën 3 en 4 (zie vorige alinea) zijn hier dus samengevoegd.

De plek op de ranglijst van de Failed State Index is berekend aan de hand van twaalf indicatoren, vier sociale, twee economische en zes politiek/militaire. Elke indicator is een losstaande variabele in de database. De score op de indicator geeft aan in welke mate het betreffende land voldoet aan de indicator. Hoe lager de score, hoe stabiel een land. Hoe hoger de score, hoe groter het risico op instorting en geweld. Het minimum van deze variabele is 0, het maximum 10.

Na bovenstaande operationalisatie van de databases en de variabelen kan er verder worden gegaan met het onderzoek naar de invloed van falende staten op terrorisme.

Resultaten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de resultaten uit het onderzoek centraal. Er wordt begonnen met beschrijvende statistieken van de variabelen. Vervolgens worden de uitkomsten van de F-toetsen gepresenteerd. Deze toetsen zullen uitwijzen of er verschillen zijn tussen falende- en gezonde staten op basis van het aantal aanslagen, het aantal doden en het gemiddeld aantal doden per aanslag over het jaar 2010. Na deze analyses zullen alle landen in een categorie worden ingedeeld op basis van het aantal aanslagen in 2010. Aan de hand van deze categorieën zal gekeken worden of er significante verschillen zijn bij de twaalf indicatoren van de Failed State Index (FSI). Ook hier zal gebruik worden gemaakt van F-toetsen. De laatste analyse zal bestaan uit een logistische regressieanalyse. Hieruit zal blijken welke van de twaalf indicatoren van de FSI het aantal aanslagen in een land het beste kunnen verklaren.

4.2 Beschrijvende statistieken

In tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken van de variabelen te vinden. In de tabel kun je aflezen hoe de variabelen zijn verdeeld door te kijken naar het gemiddelde, de standaarddeviatie en het minimum en maximum. In tabel 2 is dezelfde informatie te vinden alleen in deze tabel staan enkel de twaalf indicatoren van de FSI.

Er doen in totaal 173 landen mee aan het onderzoek ($N=173$). Het laagste landnummer is 4 (Afghanistan) en het hoogste landnummer is 1002 (Montenegro), deze landnummers zijn willekeurig. Alle landen zijn ingedeeld in één van de vier categorieën van de FSI (alarm, waarschuwing, matig en duurzaam) op basis van hun score op de twaalf indicatoren. Het gemiddelde is hier 2,14 ($SD=0,84$), wat betekent dat de meeste landen zich in categorie twee (= waarschuwing) bevinden. Het minimum aantal aanslagen in 2010 is 0, dit komt maar liefst in 102 landen voor. Het maximum aantal aanslagen vond plaats in Irak, hier waren gedurende 2010 1176 aanslagen. Het gemiddelde aantal aanslagen is 26,92 ($SD=124,81$) waaruit blijkt dat zoveel aanslagen als er in Irak in 2010 plaatsvonden niet vaak voorkomt. Het gemiddelde aantal doden in 2010 ten gevolge van terroristische aanslagen is 42,46 ($SD=221,86$). Gezien de hoge standaarddeviatie blijken deze getallen erg ver uit elkaar te liggen. Het minimum aantal doden is dan ook 0 met een maximum aantal doden van 2041, wederom in Irak. Het gemiddelde aantal doden per aanslag ligt op 0,63 ($SD=1,98$). Dit betekent dat per twee terroristische

aanslagen in 2010 ongeveer 1 dodelijk slachtoffer valt. Deze variabele heeft een minimum van 1 en een maximum van 17. Dit maximum vond plaats in Eritrea waar in 2010 een aanslag heeft plaatsgevonden waarbij 17 doden vielen. De volgende variabele is het aantal aanslagen verdeeld in verschillende categorieën (0 aanslagen, 1-5 aanslagen, 6-20 aanslagen, meer dan 20 aanslagen). Aan de hand van het aantal aanslagen in een land in 2010 is het land in een bepaalde categorie geplaatst. Het minimum is 1, het maximum 4. Het gemiddelde van de variabele is 1,68 ($SD=0,98$) wat betekent dat de meeste landen zich in categorie één en twee bevinden. Het aantal aanslagen verdeeld in twee categorieën is vergelijkbaar met bovenstaande variabele alleen zijn de vier categorieën bij deze variabele beperkt tot twee (0-5 aanslagen, meer dan 6 aanslagen). Het minimum is 0 en het maximum 1. De variabele heeft een gemiddelde van 0,18 ($SD=0,39$). Dit geeft al aan dat de meeste landen in categorie 0 zitten. De FSI heeft elk land een plaats gegeven op de ranglijst op basis van de gezondheid van de staat. Deze ranglijst loopt van plaats 1 tot plaats 177. Omdat het totaal aantal landen 173 is missen er vier plekken op de ranglijst. Deze landen zijn uit de FSI gehaald omdat deze niet in de GTD stonden. De totale score op alle indicatoren van de FSI is de laatste variabele. Het minimum is hier 18,7 en het maximum 114,3. De gemiddelde totale score is 71,77 ($SD=23,40$). Zoals eerder al voorbij kwam heeft ook deze variabele een zeer grote standaarddeviatie wat betekent dat er grote verschillen zijn in de totale scores op de twaalf indicatoren tussen de verschillende landen die meedoen in dit onderzoek.

In tabel 2 is een beschrijving van de twaalf indicatoren van de FSI te vinden. Zo kan er uit de tabel worden afgelezen dat het minimum van alle twaalf variabelen rond de 1 ligt en het maximum rond de 10. Het woordje ‘rond’ staat in dit geval voor enkele tienden verschil. Logischerwijs liggen dus ook alle gemiddelden dicht bij elkaar. Het laagste gemiddelde is 5,11 voor de variabele ‘Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden’ en het hoogste gemiddelde ligt op 6,67 van de variabele ‘Ongelijke economische ontwikkeling’. De overige variabelen zitten met hun gemiddelde veelal rond de 6. Ook de standaarddeviaties van de twaalf variabelen van de FSI wijken niet veel van elkaar af. De variabele ‘Scherpe en/of ernstige economische teruggang’ heeft een standaarddeviatie van 1,74 en heeft daarmee de minste spreiding. De variabele ‘Opkomst van de verdeelde elite’ heeft een standaarddeviatie van 2,43 en heeft daarmee de meeste spreiding van alle 12 indicatoren van de FSI. Voor meer precieze getallen over de variabelen wordt verwezen naar tabel 1 of 2.

Tabel 1: Beschrijving van de in de analyses opgenomen variabelen: gemiddelde, standaarddeviatie en minimum/maximum

Variabele	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min - Max</i>
FSI categorie	2,14	0,84	1 – 4
Totaal aantal aanslagen 2010	26,92	124,81	0 – 1176
Totaal aantal doden 2010	42,46	221,86	0 – 2041
Gemiddeld aantal doden per aanslag	0,63	1,98	0 – 17
Totale score 12 indicatoren FSI	71,77	23,40	18,7 – 114,3
Aantal aanslagen 4 categorieën	1,68	0,98	1 – 4
Aantal aanslagen 2 categorieën	0,18	0,39	0 – 1

N = 173 voor alle variabelen

De variabele ‘landen’ is weggelaten in bovenstaande tabel

Tabel 2: Beschrijving van de twaalf indicatoren van de FSI: gemiddelde, standaarddeviatie en minimum/maximum

Variabele	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min - Max</i>
1) Demografische druk	6,37	2,12	0,8 - 9,9
2) Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	5,11	2,31	0,9 - 10
3) Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen	6,00	2,01	1 - 9,9
4) Het chronisch en langdurig vluchten van mensen	5,61	2,05	1,1 - 9,7
5) Ongelijke economische ontwikkeling	6,76	1,81	1,7 - 9,5
6) Scherpe en/of ernstige economische teruggang	6,02	1,74	2,2 - 9,6
7) Criminalisering en/of onwettigheid van de staat	6,41	2,42	0,7 - 10
8) Progressieve verslechtering van de openbare diensten	5,80	2,39	1,1 - 9,7
9) Wijdverbreide schending van de mensenrechten	5,96	2,28	1,3 - 9,9
10) Veiligheidsapparaat dat fungeert als ‘staat binnen een staat’	5,69	2,41	1 - 10
11) Opkomst van de verdeelde elite	6,15	2,43	1 – 10
12) Tussenkomen van andere staten of externe factoren	5,90	2,18	0,9 – 10

N = 173 voor alle variabelen

4.3 Verschillen tussen landen aan de hand van de gezondheid van de staat

In deze paragraaf worden de uitkomsten van verschillende F-toetsen gepresenteerd. Deze analyses zullen uitwijzen of er verschillen zijn tussen de groepen landen die op basis van de gezondheid van de staat zijn ingedeeld. Zoals al eerder gezegd is de gezondheid van de staat bepaald aan de hand van de twaalf indicatoren van de FSI. Op elke indicator kon een cijfer tussen de 0 en de 10 worden gehaald en de totaalscore van de twaalf indicatoren hebben de plek op de ranglijst en daarmee ook de categorie van elk land bepaald. De vier categorieën zijn nogmaals: Alarm, waarschuwing, matig en duurzaam. In tabel 3 worden de resultaten tevens in tabelvorm gepresenteerd, ook de resultaten van de Post hoc toetsen zijn hier terug te vinden. Deze laatste toetsen laten zien welke groepen precies van elkaar verschillen.

Voor er wordt overgegaan op de resultaten van de F-toetsen zal er eerst kort iets over de gemiddelden en standaarddeviaties van de drie variabelen per categorie worden gezegd. Deze gegevens zijn tevens in tabel 3 te vinden. Zowel het gemiddelde per categorie van het totaal aantal aanslagen als het totaal aantal doden en het gemiddeld aantal doden per aanslag loopt duidelijk af. Dit betekent dat hoe gezonder een staat is beoordeeld door de FSI, hoe minder het aantal terroristische aanslagen en doden ten gevolge van terroristische aanslagen. Daarnaast valt op dat de ‘alarm’ groep grote verschillen in gemiddelden laat zien vergeleken met de drie andere groepen ‘waarschuwing’, ‘matig’ en ‘duurzaam’. De kans dat in ieder geval deze categorie significant van de rest verschilt, is dus vrij groot.

De eerste F-toets moet uitwijzen of er verschillen tussen de vier categorieën zijn wanneer we kijken naar het totaal aantal aanslagen in een land over het jaar 2010. Uit de resultaten blijken er inderdaad significante verschillen te zijn. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,04. De bijbehorende F-waarde is 2,93 (3, 169). Uit tabel 3 kan tevens afgelezen worden welke groepen significant verschillen. De groepen ‘alarm’ ($M=78,62$) en ‘matig’ ($M=4,29$) verschillen significant in gemiddelden van elkaar ($p < 0,05$). Daarnaast zijn er nog twee groepen met een p-waarde $< 0,10$. De groepen ‘alarm’ ($M=78,62$) en ‘waarschuwing’ ($M=18,01$) verschillen dus significant van elkaar wanneer de alfa wordt verhoogd naar 0,10. De overige groepen geven geen significante waarden.

De tweede F-toets vergelijkt de vier categorieën met elkaar aan de hand van het totaal aantal doden dat is gevallen ten gevolge van terroristische aanslagen in 2010 in een land. Ook deze toets lijkt net als de eerste significant te zijn bij een p-waarde van 0,00. De p-waarde van deze toets is kleiner dan de p-waarde van voorgaande toets wat automatisch betekent dat de F-waarde hier groter zal zijn. De toets geeft een F-waarde van 4,65 (3, 169). Hieruit kan geconcludeerd worden dat er in ieder geval één groep significant moet verschillen van de rest. De groep ‘alarm’ ($M=158,81$) verschilt significant van de groep ‘waarschuwing’ ($M=16,61$) en de groep ‘matig’ ($M=0,20$) (beide $p \leq 0,01$). Verder zijn er nog twee groepen met een p-waarde onder een alfa van 0,10. Dit zijn de groepen ‘alarm’ ($M=158,81$) en ‘duurzaam’ ($M=0,08$). De overige groepen verschillen niet significant van elkaar. Met name de

‘alarm’ groep heeft dus in dit geval een afwijkend gemiddelde waardoor zij van de andere drie groepen verschilt.

De laatste toets onderzoekt of er significante verschillen in gemiddelden zijn tussen de groepen op basis van het gemiddeld aantal doden bij een aanslag in een land gedurende 2010. Ook deze toets geeft wederom een significant resultaat. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,00. De F-waarde is 11,02 (3, 169). In de tabel is te zien dat de categorie ‘alarm’ ($M=2,14$) de meeste significante verschillen geeft. Deze groep verschilt significant van gemiddelde met alle drie andere groepen ‘waarschuwing’ ($M=0,33$), ‘matig’ ($M=0,01$) en ‘duurzaam’ ($M=0,03$) (alle drie $p < 0,01$). Ook in dit geval verschillen de andere groepen niet van elkaar. Hieruit blijkt nogmaals dat ook bij deze variabele hoofdzakelijk de categorie ‘alarm’ eruit springt. Deze groep verschilt significant in gemiddelden van alle andere groepen terwijl er verder geen significante resultaten zijn.

4.3.1 Conclusie

Bovenstaande analyses hebben uitgewezen dat alle drie de variabelen, het totaal aantal aanslagen, het totaal aantal doden en het gemiddeld aantal doden per aanslag, een significant resultaat geven. De eerste variabele geeft alleen significante verschillen tussen de groepen ‘alarm’ en ‘waarschuwing’ en ‘alarm’ en ‘matig’. Bij de tweede variabele verschilt ‘alarm’ van alle drie de groepen ‘waarschuwing’, ‘matig’ en ‘duurzaam’ en ook bij de laatste variabele verschilt ‘alarm’ van alle drie de andere groepen. Landen die zich in de alarmfase bevinden verschillen dus in grote mate van landen die zich niet in deze fase bevinden, wat ook duidelijk in de grote verschillen in gemiddelden is te zien. Dit terwijl landen in de overige fasen, zowel waarschuwing, matig als duurzaam, onderling maar weinig verschillen in gemiddelden laten zien wanneer we kijken naar het totaal aantal aanslagen, het totaal aantal doden en het gemiddeld aantal doden per aanslag in 2010.

Tabel 3: Gemiddelden, standaarddeviaties en uitkomsten van F-toetsen voor 3 verschillende variabelen

Groepen → FSI variabelen ↓	Alarm	Waarschuwing	Matig	Duurzaam	Verschillen tussen de groepen
	<i>N</i> = 37 21,4 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 88 50,9 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 35 20,2 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 13 7,5 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	
Totaal aantal aanslagen 2010	78,62 (233,21) ^a	18,01 (81,89) ^b	4,29 (12,73) ^b	1,08 (1,50) ^{ab}	<i>F</i> (3,169) = 2,93 <i>p</i> < 0,05*
Totaal aantal doden 2010	158,81 (444,21) ^a	16,61 (90,76) ^b	0,20 (0,83) ^b	0,08 (0,28) ^b	<i>F</i> (3,169) = 4,65 <i>p</i> < 0,01*
Gemiddeld aantal doden per aanslag 2010	2,14 (3,64) ^a	0,33 (0,98) ^b	0,01 (0,05) ^b	0,03 (0,09) ^b	<i>F</i> (3,169) = 11,02 <i>p</i> < 0,01*

* Significant bij $p < 0,05$

Gemiddelden in dezelfde rij die niet hetzelfde superscript delen verschillen van elkaar met een significantie van $p < 0,10$ volgens de Scheffe Post hoc toets

N totaal = 173

4.4 Verschillen tussen landen aan de hand van het aantal aanslagen

In paragraaf 4.4 wordt gekeken of er verschillen aan te wijzen zijn tussen landen aan de hand van de twaalf indicatoren van de FSI. Elk land zal worden ingedeeld in een categorie gebaseerd op het totaal aantal aanslagen in 2010. Vervolgens zal aan de hand van F-toetsen gekeken worden of er significante verschillen zijn tussen deze landen die zouden kunnen verklaren waarom zij in een bepaalde categorie zitten. De scores op de twaalf indicatoren van de FSI staan hier dus centraal. De paragraaf begint met de verschillende categorieën met daarin de bijbehorende landen, vervolgens vind de vergelijking plaats met tot slot een korte samenvatting.

4.4.1 Categorieën:

0 aanslagen (102 landen):

Albanië, Antigua and Barbuda, Armenië, Oostenrijk, Azerbeidzjan, Bahamas, Barbados, België, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Botswana, Brazilië, Brunei Darussalam, Bulgarije, Burkina Faso, Cambodja, Tsjaad, Comoren, Congo (Republiek/Braz.), Costa Rica, Kroatië, Cuba, Cyprus, Tsjechië, Djibouti, Dominicaanse Republiek, Ecuador, El Salvador, Equatoriaal Guinee, Estland, Fiji, Finland,

Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinee, Guinee-Bissau, Guyana, Haïti, Honduras, Hongarije, IJsland, Jamaica, Japan, Kazachstan, Koeweit, Laos, Letland, Lesotho, Liberia, Libië, Litouwen, Luxemburg, Macedonië, Madagaskar, Malawi, Malediven, Malta, Mauritius, Moldavië, Mongolië, Montenegro, Marokko, Mozambique, Namibië, Nieuw Zeeland, Nicaragua, Noord Korea, Oman, Panama, Papoea Nieuw Guinea, Peru, Polen, Portugal, Katar, Roemenie, Samoa, Saoedi-Arabië, Seychellen, Siëra Leone, Singapore, Slowakije, Slovenië, Salomon Eilanden, Zuid Afrika, Zuid Korea, Suriname, Swaziland, Zwitserland, Syrië, Oost-Timor, Togo, Tunesië, Uruguay, Oezbekistan, Venezuela, Vietnam, Zambia.

1 – 5 aanslagen (40 landen):

Australië, Bosnië-Herzegovina, China, Denemarken, Eritrea, Duitsland, Kirgizië, Mali, Mauritanië, Nederland, Noorwegen, Tadzjikistan, Tanzania, Trinidad and Tobago, Verenigde Arabische Emiraten, Zimbabwe, Angola, Bahrein, Wit-Rusland, Canada, Egypte, Ethiopië, Jordanië, Niger, Paraguay, Servië/Kosovo, Kameroen, Maleisië, Senegal, Spanje, Sri Lanka, Zweden, Frankrijk, Indonesië, Oekraïne, Argentinië, Chili, Ierland, Libanon, Mexico.

6 – 20 aanslagen (15 landen):

Oeganda, Ivoorkust, Georgië, Algerije, Rwanda, Verenigde Staten, Italië, Myanmar, Kenia, Cen. Afrikaanse Rep., Iran, Israel, Congo (D.R./Kinshasa), Bangladesh, Turkije.

Meer dan 20 aanslagen (16 landen):

Sudan, Burundi, Nepal, Griekenland, Verenigd Koninkrijk, Nigeria, Jemen, Somalië, Colombia, Filepijnen, Rusland, Thailand, Afghanistan, India, Pakistan, Irak.

4.4.2 Resultaten

De F-toetsen zullen moeten uitwijzen of er significante verschillen in gemiddelden zijn tussen de vier categorieën landen die op basis van het aantal aanslagen in 2010 bij elkaar zijn ingedeeld. De landen worden met elkaar vergeleken aan de hand van de twaalf indicatoren (variabelen) van de FSI. De eerste vier zijn sociale indicatoren, dan volgen twee economische indicatoren en als laatste komen de zes politieke/militaire indicatoren aan bod. Er zullen dus ook twaalf toetsen plaatsvinden. In tabel 4 worden de uitkomsten van de F-toetsen in tabelvorm gepresenteerd, tevens zijn hierin de resultaten van de post hoc toetsen te vinden die aangeven welke groepen daadwerkelijk significant van elkaar verschillen.

In tabel 4 zijn naast de resultaten van de F-toetsen de gemiddelden en standaarddeviaties van de FSI variabelen per categorie (0 aanslagen, 1-5 aanslagen, 6-20 aanslagen en meer dan 20 aanslagen) gegeven. Uit deze gegevens zijn al enkele conclusies te trekken. Zo valt op dat bij bijna alle variabelen in de categorie landen met 0 aanslagen weinig van gemiddelde verschillen van de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen, ditzelfde geldt voor de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen in verhouding tot de categorie landen met meer dan 20 aanslagen. De kans op significante verschillen in gemiddelden tussen deze groepen is dus klein. Daarnaast lopen de scores van de gemiddelden bij vrijwel alle variabelen hetzelfde op, landen met 0 of 1 tot 5 aanslagen scoren laag (rond de 5/6) en landen met 6 tot 20 of meer dan 20 aanslagen scoren een stuk hoger (rond de 7/8). Dit betekent dat landen met 0 en 1 tot 5 aanslagen gemiddeld beter scoren op de indicatoren van de FSI, en dus gezonder zijn, dan staten met 6 tot 20 en meer dan 20 aanslagen. Immers, hoe hoger een staat scoort op een indicator, hoe groter het risico van instorting en geweld (min. = 0, max. = 10). Als laatste kan uit deze cijfers worden afgelezen dat de variabele massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden het laagste gemiddelde scoort in de categorie 0 aanslagen. Dit betekent dat er weinig sprake van massale beweging is in landen waar in 2010 nul aanslagen hebben plaatsgevonden. De hoogste gemiddelde score vinden we bij de variabele aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen in de categorie landen met meer dan 20 aanslagen. Landen waar in 2010 meer dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden hebben dus veelal last van protest groepen. In de volgende alinea's zal per variabele de uitkomst van de F-toets worden besproken.

De eerste variabele is *demografische druk*. Bij demografische druk kun je denken aan druk als gevolg van een hoge bevolkingsdichtheid in verhouding tot voedselvoorziening of water, hoge geboortecijfers, natuurrampen of epidemieën. In demografische druk zijn er significante verschillen tussen de vier groepen landen. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,01. De bijbehorende F-waarde is 4,06 (3, 169). De categorie landen waar nul aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=6,15$) verschilt van de categorie landen waar meer dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=7,66$) ($p < 0,05$). Ook landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=6,04$) verschilt significant van landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,66$) ($p < 0,05$). Als laatste is er een significant verschil tussen landen met nul aanslagen ($M=6,15$) en landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,39$). Dit verschil geldt alleen als de alfa wordt verhoogd naar 0,10 ($p < 0,10$).

De tweede variabele is de *massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden*, met name als gevolg van humanitaire- en veiligheidsproblemen. De toets geeft een F-waarde van 13,84 (3, 169). Deze waarde is vrij hoog wat al aangeeft dat de kans op een significant resultaat groot is. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,00. De landen met nul aanslagen ($M=4,52$) verschillen significant in gemiddelde van de landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,35$) en landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,18$) (beide $p < 0,01$). Daarnaast verschillen de landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=4,94$) van de landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,35$) en landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,18$) (ook beide $p < 0,01$). De overige categorieën verschillen niet significant van elkaar.

De derde toets onderzoekt of er significante verschillen in gemiddelden zijn tussen de categorieën op basis van de *aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen*. Dit zijn vaak groepen met een benadeelde geschiedenis. Ook deze variabele heeft een hoge F-waarde wat duidt op een significante uitkomst. De F-waarde is 17,89 (3,169) bij een p-waarde van 0,00. De categorie landen met nul aanslagen ($M=5,38$) verschilt significant van de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=8,02$) en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen ($M=8,03$). Tevens verschilt de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=6,02$) van de categorie 6 tot 20 aanslagen ($M=8,02$) en die van meer dan 20 aanslagen ($M=8,03$) (allemaal $p < 0,01$).

De volgende toets is met de variabele *chronisch en langdurig vluchten van mensen*. Hiermee worden professionals, intellectuelen en politieke dissidenten bedoeld die vrezen voor vervolging of onderdrukking. Ook de emigratie van de middenklasse die (vrijwillig) weg trekt wegens economische achteruitgang valt hieronder. Met een p-waarde van 0,02 en een F-waarde van 3,42 (3, 169) is ook deze variabele significant. Er zijn twee categorieën die significant van elkaar verschillen in gemiddelden, dit zijn de landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=4,95$) en de landen met meer dan 20 aanslagen ($M=6,76$) ($p \leq 0,01$).

Ongelijke economische ontwikkeling is de vijfde variabele die wordt gebruikt om verschillen in gemiddelden tussen de vier categorieën te onderzoeken. Hierbij kan gedacht worden aan ongelijkheid tussen groepen in onderwijs of economische status. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,00 en een F-waarde van 4,99 (3,169). Gezien de lagere p-waarde en de hogere F-waarde is de kans op meer significante verschillen tussen de groepen groter dan bij de variabele hiervoor. De categorie landen waar nul aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=6,58$), verschilt van de categorie landen waar meer dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=7,94$) ($p < 0,05$). Verder verschilt de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=6,37$) van de twee categorieën 6 tot 20 aanslagen ($M=7,73$) en meer dan 20 aanslagen ($M=7,94$) (beide $p < 0,05$). Als laatste is er een significant verschil gevonden tussen de categorie landen met nul aanslagen ($M=6,58$) en de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,73$). Met een p-waarde $< 0,10$ is dit wel met een alfa van 0,10.

Scherpe en/of ernstige economische teruggang is de volgende variabele waarbij wordt gekeken naar verschillen in gemiddelden. Deze variabele is gemeten door te kijken naar onder andere het inkomen per hoofd, de kindersterfte, de armoede, daling van de grondstofprijzen en de nationale munt, groei van sociale problemen en de mate van bijvoorbeeld corruptie of drugshandel. De resultaten laten een p-waarde van 0,22 zien met een bijbehorende F-waarde van 1,49 (3, 169). Scherpe en/of ernstige economische teruggang is dus de eerste variabele zonder een significant resultaat. Er zijn hier dus geen verschillen in gemiddelden tussen de vier categorieën.

Vervolgens komt de variabele *criminalisering en/of onwettigheid van de staat* aan bod. Dit betekent dat een staat haar legitimiteit verliest door corruptie, schandalen en weinig transparantie. De F-toets geeft voor deze variabele een p-waarde van 0,00 en een F-waarde van 4,72 (3, 169). Dit betekent dat er significante verschillen in gemiddelden zijn tussen de vier categorieën op basis van de

criminalisering van de staat. Landen waar nul aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=6,25$) verschillen significant van landen waar meer dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=7,88$) ($p < 0,05$). Ook zijn er significante verschillen tussen landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,76$) ten opzichte van landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,66$) ($p < 0,05$) en landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,88$) ($p \leq 0,01$). Ten slotte is er een verschil in gemiddelden tussen de categorie landen met nul aanslagen ($M=6,25$) en landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,66$). Hier is wel gerekend met een alfa van 0,10 ($p < 0,10$).

Aansluitend op de vorige variabele komt de variabele *progressieve verslechtering van de openbare diensten*. Hiermee worden diensten als de gezondheidszorg, onderwijs, sanitaire voorzieningen, openbaar vervoer maar ook bescherming van de burgers bedoeld. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,01 met een F-waarde van 3,83 (3, 169). De vrij lage F-waarde kan duiden op niet al te grote verschillen in gemiddelden. De categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,22$) verschilt significant van gemiddelde met de categorie landen waar meer dan 20 aanslagen hebben plaatsgevonden ($M=7,13$) ($p < 0,05$). Daarnaast zijn er nog enkele significante verschillen te ontdekken wanneer we de alfa verhogen naar 0,10. De categorie landen met nul aanslagen ($M=5,65$) verschilt nu significant van de categorie landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,13$). Tevens verschilt de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,22$) met de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=6,91$) (beide $p < 0,10$).

Bij de negende toets worden de vier categorieën met elkaar vergeleken op basis van *wijdverbreide schending van de mensenrechten*, dit is vaak politiek geïnspireerd geweld tegen onschuldige burgers. De toets geeft een p-waarde van 0,00 en een F-waarde van 6,08 (3, 169). Ook deze toets is wederom significant. Er zijn vier significante verschillen in gemiddelden gevonden. De categorie landen met nul aanslagen ($M=5,65$) verschilt significant van de groep 6 tot 20 aanslagen ($M=7,36$) ($p < 0,05$) en de groep meer dan 20 aanslagen ($M=7,59$) ($p \leq 0,01$). Ook de groep landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,60$) verschilt van de groep landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,36$) ($p < 0,05$). Als laatste is er een significant verschil tussen de groep landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,60$) en de groep landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,59$) ($p \leq 0,01$).

Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' is de daaropvolgende variabele. Deze indicator duidt op de steun van bijvoorbeeld de elite of (een deel van) het leger aan de staat om samen politieke tegenstanders (de oppositie) te terroriseren. De toets geeft een vrij hoge F-waarde van 8,86 (3, 169) wat duidt op een significant resultaat. Het verschil is significant bij een p-waarde van 0,00. De significante verschillen in gemiddelden zijn te vinden tussen de groep landen met nul aanslagen ($M=5,29$) en de groepen landen met 6 tot 20 ($M=7,29$) ($p \leq 0,01$) en meer dan 20 aanslagen ($M=7,83$) ($p < 0,01$). Daarnaast is er een significant verschil tussen de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,24$) en de categorieën 6 tot 20 aanslagen ($M=7,29$) ($p < 0,05$) en meer dan 20 aanslagen ($M=7,83$) ($p < 0,01$).

De één na laatste variabele die wordt behandeld is *de opkomst van de verdeelde elite*. Ook wel de fragmentatie van de heersende elite en de overheidsinstellingen langs etnische, klasse, raciale of

religieuze lijnen. Deze variabele heeft net als de voorgaande variabele een p-waarde van 0,00 en is daarmee significant. De bijbehorende F-waarde is 7,17 (3, 169). De categorie landen met nul aanslagen ($M=5,80$) verschilt significant van de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,84$) en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,93$). Verder verschilt de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,68$) van gemiddelde met de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen ($M=7,84$) en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,93$) (allemaal $p \leq 0,01$).

De laatste toets onderzoekt of er significante verschillen in gemiddelden zijn tussen de groepen op basis van *de tussenkomst van andere staten of externe factoren*. Hierbij kan gedacht worden aan humanitaire of strategische militaire interventie of economische interventie. De variabele heeft een F-waarde van 3,99 (3, 169) en een p-waarde van 0,01. Ook deze laatste variabele toont dus significante verschillen. De verschillen in gemiddelden zijn te vinden tussen de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen ($M=5,28$) en de categorieën 6 tot 20 aanslagen ($M=6,94$) en meer dan 20 aanslagen ($M=7,06$) (beide $p < 0,05$). Tot slot is er een significant verschil tussen de categorie landen met nul aanslagen ($M=5,81$) en landen met meer dan 20 aanslagen ($M=7,06$) maar dit geldt alleen met een alfa van 0,10 ($p < 0,10$).

4.4.3 Conclusie

Uit bovenstaande resultaten en onderstaande tabel zijn een aantal conclusies te trekken. Ten eerste valt op dat elf van de twaalf toetsen significant zijn bevonden. Dit betekent dat bij bijna alle indicatoren/variabelen ten minste één gemiddelde afwijkt van de anderen. Alleen de variabele scherpe en/of ernstige economische teruggang is niet significant. Van de significante indicatoren is de variabele aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen het meest significant. Deze variabele scoort namelijk de hoogste F-waarde. Een hoge F-waarde kan duiden op een belangrijke rol van de betreffende indicator, de indicator kan een belangrijke aanleiding voor het aantal aanslagen in een land zijn. Naast het significantieniveau van de toets zijn de daadwerkelijke significante verschillen tussen de vier categorieën van belang. Deze gegevens zijn tevens uit tabel 4 af te lezen. Zo is er te zien dat de categorie landen met nul aanslagen op alle elf (significante) indicatoren niet significant verschilt van de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen. Ditzelfde geldt voor de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen. Deze categorieën zouden dus in feite samen genomen kunnen worden. Tevens wordt uit de tabel duidelijk dat de categorie landen met nul aanslagen bij acht indicatoren significant verschilt met de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en maar liefst bij tien indicatoren significant verschilt met de categorie landen met meer dan 20 aanslagen. De categorie landen met 1 tot 5 aanslagen verschilt tevens significant bij negen indicatoren van de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen. De meeste verschillen in gemiddelden vielen bij de categorie

landen met 6 tot 20 aanslagen en meer dan 20 aanslagen, bij elf van de twaalf indicatoren was dit verschil significant.

Tabel 4: Gemiddelden, standaarddeviaties en uitkomsten van F-toetsen voor de 12 FSI variabelen

Groepen → FSI variabelen ↓	0 aanslagen	1-5 aanslagen	6-20 aanslagen	Meer dan 20 aanslagen	Verschillen tussen de groepen
	<i>N</i> = 102 59 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 40 23,1 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 15 8,7 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	<i>N</i> = 16 9,2 % <i>M</i> (<i>SD</i>)	
1) Demografische druk	6,15 (2,02) ^a	6,04 (2,30) ^{ab}	7,39 (1,97) ^{bc}	7,66 (1,77) ^c	<i>F</i> (3,169) = 4,06 <i>p</i> ≤ 0,01*
2) Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	4,52 (1,99) ^a	4,94 (2,35) ^a	7,35 (1,84) ^b	7,18 (2,26) ^b	<i>F</i> (3,169) = 13,84 <i>p</i> < 0,01*
3) Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen	5,38 (1,60) ^a	6,02 (2,15) ^a	8,02 (1,66) ^b	8,03 (1,79) ^b	<i>F</i> (3,169) = 17,89 <i>p</i> < 0,01*
4) Het chronisch en langdurig vluchten van mensen	5,64 (1,90) ^{ab}	4,95 (2,28) ^a	6,02 (2,10) ^{ab}	6,76 (1,89) ^b	<i>F</i> (3,169) = 3,42 <i>p</i> < 0,05*
5) Ongelijke economische ontwikkeling	6,58 (1,75) ^a	6,37 (1,97) ^a	7,73 (1,40) ^b	7,94 (1,44) ^b	<i>F</i> (3,169) = 4,99 <i>p</i> < 0,01*
6) Scherpe en/of ernstige economische teruggang	6,05 (1,64) ^a	5,62 (1,95) ^a	6,59 (1,57) ^a	6,37 (1,86) ^a	<i>F</i> (3,169) = 1,49 <i>p</i> = 0,22
7) Criminalisering en/of onwettigheid van de staat	6,25 (2,14) ^a	5,76 (2,94) ^a	7,66 (1,98) ^b	7,88 (2,22) ^b	<i>F</i> (3,169) = 4,72 <i>p</i> < 0,01*
8) Progressieve verslechtering van de openbare diensten	5,65 (2,28) ^{ab}	5,22 (2,61) ^a	6,91 (2,02) ^{bc}	7,13 (2,14) ^c	<i>F</i> (3,169) = 3,83 <i>p</i> ≤ 0,01*
9) Wijdverbreide schending van de mensenrechten	5,65 (2,06) ^a	5,60 (2,56) ^a	7,36 (1,91) ^b	7,59 (2,14) ^b	<i>F</i> (3,169) = 6,08 <i>p</i> < 0,01*
10) Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat'	5,29 (2,14) ^a	5,24 (2,58) ^a	7,29 (2,19) ^b	7,83 (2,15) ^b	<i>F</i> (3,169) = 8,86 <i>p</i> < 0,01*
11) Opkomst van de verdeelde elite	5,80 (2,16) ^a	5,68 (2,81) ^a	7,84 (1,83) ^b	7,93 (2,25) ^b	<i>F</i> (3,169) = 7,17 <i>p</i> < 0,01*
12) Tussenkomen van andere staten of externe factoren	5,81 (1,91) ^{ab}	5,28 (2,40) ^a	6,94 (2,44) ^{bc}	7,06 (2,41) ^c	<i>F</i> (3,169) = 3,99 <i>p</i> ≤ 0,01*

* Significant bij *p* < 0,05

Gemiddelden in dezelfde rij die niet hetzelfde superscript delen verschillen van elkaar met een significantie van *p* < 0,10 volgens de Scheffe Post hoc toets. *N* totaal = 173

4.5 Invloed van de FSI indicatoren op het aantal aanslagen in een land

In deze laatste paragraaf van de resultaten zal een logistische regressieanalyse worden gebruikt om te achterhalen welke van de twaalf indicatoren van de FSI het aantal aanslagen in een land het beste kunnen verklaren. Met andere woorden, in hoeverre is het aantal aanslagen in een land afhankelijk van sociale, economische of politiek/militaire factoren. Omdat uit de vorige paragraaf naar voren kwam dat tussen de categorie landen met 0 aanslagen en de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen vrijwel geen significante verschillen zitten zijn deze twee samengevoegd. Ditzelfde geldt voor de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en meer dan 20 aanslagen. Hierdoor ontstaan twee nieuwe categorieën, landen met 0 tot 5 aanslagen en landen met 6 of meer aanslagen, welke voor de analyse gebruikt zullen worden.

4.5.1 Resultaten

In tabel 5 en 6 zijn de resultaten van de logistische regressieanalyse te vinden met de twaalf FSI indicatoren als onafhankelijke variabelen en het aantal aanslagen in een land als afhankelijke variabele. Voor de eerste analyse (tabel 5) is de ‘enter’ methode gebruikt, dit houdt in dat alle variabelen zonder verdere voorwaarden in het model zijn opgenomen. Bij de tweede analyse (tabel 6) is de ‘forward’ methode toegepast. Bij deze methode worden de variabelen één voor één in het model opgenomen als ze voldoen aan het opnamecriterium ($p < 0,05$).

De eerste analyse geeft een significante p-waarde van 0,00 met een bijbehorende Wald van 58,93. Er is dus minimaal één variabele van invloed op het aantal aanslagen in een land. De variabele *massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden* is de eerste variabele met een significant resultaat ($p=0,05$). De variabele heeft een odds ratio ($\text{Exp}(B)$) van 1,63 wat betekent dat de kansverhouding voor landen met 6 of meer aanslagen 1,63 maal die voor landen met 0 tot 5 aanslagen is. De variabele heeft een 95% betrouwbaarheidsinterval van 1,01 – 2,63. De volgende variabele met een significante waarde is *de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen* ($p=0,00$). De odds ratio van de variabele is 3,26. Dit is vrij hoog wat duidt op een belangrijke rol in het verklaren van de afhankelijke variabele. De kansverhouding voor landen met 6 of meer aanslagen is namelijk meer dan drie keer zo hoog als die van landen met 0 tot 5 aanslagen wanneer we kijken naar de aanwezigheid van protestgroepen. De overige tien indicatoren van de FSI laten geen significante resultaten zien en hebben daarmee geen invloed op het aantal aanslagen in een land.

De twee significante variabelen zorgen samen voor een verklaarde variantie van 51% ($R^2=0,51$). De lagere p-waarde en de hogere odds ratio van de variabele *aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen* geven aan dat deze variabele meer variantie in de afhankelijke variabele zal verklaren dan de variabele *massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden*. Hoeveel beide

variabelen afzonderlijk verklaren wordt in deze analyse niet duidelijk.

De tweede en laatste analyse heeft dezelfde modelwaarden als de eerste analyse. De toets geeft een significante p-waarde van 0,00 met een Wald van 58,93. De eerste variabele die is opgenomen in het model is de variabele *aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen*. Deze variabele heeft de hoogst mogelijke (absolute) correlatie met de afhankelijke variabele en verklaart dus de meeste variantie. De significante p-waarde is 0,00 met een odds ratio van 2,53. De kans op 6 of meer aanslagen in een land is dus meer dan tweeënhalve keer zo groot als in een land met 0 tot 5 aanslagen wanneer we ons richten op wraakzoekende protestgroepen. De betrouwbaarheidsinterval voor de variabele is 1,80 – 3,56. De variantie die wordt verklaard door wraakzoekende protestgroepen is 39% ($R^2=0,39$).

In stap twee wordt een volgende variabele toegevoegd, er wordt gecorrigeerd voor de invloed van de al opgenomen variabele. De tweede variabele is *de opkomst van de verdeelde elite*. De p-waarde is 0,04 en de odds ratio is 0,60. De kans op 6 of meer aanslagen is dus kleiner dan de kans op 0 tot 5 aanslagen wanneer er sprake is van verdeelde elite. De betrouwbaarheidsinterval is 0,37 – 0,98. Naast het toevoegen van de tweede variabele bij stap twee zien we tevens enkele veranderingen bij de eerste variabele. Zo is de odds ratio van de variabele aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen verandert van 2,53 naar 4,28. Ook de betrouwbaarheidsinterval is zowel verhoogd als verbreed van 1,80 – 3,56 naar 2,23 – 8,21. De twee variabelen samen zorgen voor een verklaarde variantie van 42% ($R^2=0,42$). Aangezien de verklaarde variantie bij alleen de eerste variabele op 39% uitkwam betekent dit een stijging van 3%. Kortom, de afhankelijke variabele wordt voor 3% verklaard door de variabele verdeelde elite ($R^2=0,03$). De overige variabelen zijn niet in het model opgenomen, wat betekent dat zij niet voldoen aan het opnamecriterium ($p < 0,05$) en dus niet significant zijn.

Na bovenstaande analyses te hebben uitgevoerd is er een aantal opvallende zaken dat de aandacht verdient. Ten eerste valt op dat beide analyses een ander resultaat geven. De eerste analyse geeft significante resultaten voor de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden en de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen. De tweede analyse geeft tevens een significant resultaat voor de variabele aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen maar niet voor de variabele massale beweging van vluchtelingen. Daarentegen is de variabele opkomst van de verdeelde elite hier wel significant bevonden. Een reden voor deze verschillende resultaten kan zijn dat bij de eerste analyse de ‘enter’ methode wordt gebruikt waarbij de variabelen onderling invloed op elkaar kunnen uitoefenen. Op deze manier kan de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen van invloed zijn op de massale beweging van vluchtelingen waardoor deze variabele significant wordt. Dit kan ook een reden zijn waarom de opkomst van de verdeelde elite juist niet significant is in analyse één. De variabelen hebben dus onderling invloed op elkaar waarvoor niet wordt gecorrigeerd in de toets. Dit gebeurt wel bij de tweede analyse waar de ‘forward’ methode is gebruikt. De variabele wraakzoekende protestgroepen is hier nog steeds significant en aan de verklaarde variantie te zien

speelt deze ook een belangrijke rol in het voorspellen van het aantal aanslagen in een land. Maar liefst 39% wordt verklaard door wraakzoekende protestgroepen. De overige 3% wordt verklaard door de opkomst van de verdeelde elite. Dit is een erg klein gedeelte vergeleken de andere variabele. Bij de eerste analyse is onduidelijk hoeveel de variabelen afzonderlijk verklaren maar ook hier zal het merendeel worden verklaard door de wraakzoekende protestgroepen. Wanneer we kijken naar de odds ratio's in beide analyses valt op dat de kans op 6 of meer aanslagen in een land wel drie à vier keer hoger liggen dan de kans op 0 tot 5 aanslagen wanneer er wraakzoekende protestgroepen aanwezig zijn. De variabele opkomst van de verdeelde elite heeft juist een lage odds ratio wat betekent dat de kans op 6 of meer aanslagen dus kleiner is dan de kans op 0 tot 5 aanslagen wanneer er sprake is van verdeelde elite. Ook dit laat wederom zien dat de invloed van wraakzoekende protestgroepen vele malen groter is dan die van de verdeelde elite.

De grote invloed van wraakzoekende protestgroepen op het aantal aanslagen in een land zou kunnen betekenen dat deze variabele een belangrijkere rol speelt dan tot nu toe werd verondersteld. De variabele zou een mediator kunnen zijn waardoor de invloed van de andere FSI variabelen op de afhankelijke variabele weg vallen. Dit wil zeggen dat (enkele van) de overige variabelen van de FSI van invloed zijn op de variabele wraakzoekende protestgroepen en dat deze variabele vervolgens weer invloed heeft op het aantal aanslagen in een land. Om te kijken of de variabele wraakzoekende protestgroepen een mediator is zal er wederom een logistische regressieanalyse moeten plaatsvinden, ditmaal zonder de variabele wraakzoekende protestgroepen. Om onderlinge invloed tussen de variabelen te voorkomen is ook hier gebruik gemaakt van de 'forward' methode, de resultaten van de analyse zijn te vinden in tabel 7.

Uit de tabel is af te lezen dat er drie van de elf FSI variabelen van invloed zijn op het aantal aanslagen in een land ($p=0,00$, Wald=58,93). Deze variabelen waren niet significant toen de variabele wraakzoekende protestgroepen nog in de analyse werd meegenomen wat inderdaad betekent dat de kans groot is dat wraakzoekende protestgroepen een mediator is. De variabele met de meeste invloed op het aantal aanslagen in een land is de massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden. De variabele heeft een significante p-waarde van 0,00, een odds ratio van 1,85 en een 95% betrouwbaarheidsinterval van 1,45 – 2,35. Het aantal aanslagen in een land wordt voor 31% verklaard door massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden ($R^2=0,31$).

In stap twee wordt de variabele scherpe en/of ernstige economische teruggang toegevoegd. De variabele heeft een significante p-waarde van 0,02. De odds ratio is 0,66 met een betrouwbaarheidsinterval van 0,47 – 0,94. Omdat de odds ratio van deze variabele onder de 1 ligt, betekent dit dat juist in tijden van economische vooruitgang de aanslagen in een land toenemen. De odds ratio van massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden is in stap twee toegenomen van 1,85 naar 2,22 wat impliceert dat de variabele hier een grotere rol inneemt. Ook het betrouwbaarheidsinterval is hierdoor iets gestegen naar van 1,65 – 2,98. De variabele scherpe en/of ernstige economische teruggang verklaart 4 procent van de variantie ($R^2=0,04$). Het aantal aanslagen

in een land wordt voor 35% verklaard door de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden en scherpe en/of ernstige economische teruggang ($R^2=0,35$).

De laatste variabele wordt in stap drie toegevoegd. Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' heeft een significante p-waarde van 0,03. De odds ratio van de variabele is 1,52 met een betrouwbaarheidsinterval van 1,04 – 2,23. De odds ratio van massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden is in deze stap afgenomen in plaats van toegenomen. Deze was in stap twee 2,22 en in stap drie 1,75. Ook het betrouwbaarheidsinterval is dus logischerwijs afgenomen, deze is nu 1,25 – 2,47. De odds ratio van scherpe en/of ernstige economische teruggang is tevens afgenomen van 0,66 naar 0,57, de rol van de economische situatie daalt hier dus. De bijbehorende betrouwbaarheidsinterval is 0,38 – 0,84. De variabele Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' verklaart zelfstandig 4% van de variantie in de afhankelijke variabele. De drie significante variabelen, massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat', verklaren gezamenlijk 39% van de variantie in de afhankelijke variabele het aantal aanslagen in een land.

Om de rol van mediator van de variabele wraakzoekende protestgroepen daadwerkelijk vast te kunnen stellen moet tevens nog een regressieanalyse worden uitgevoerd. De drie onafhankelijke variabelen van hierboven moeten namelijk samenhangen met de variabele wraakzoekende protestgroepen. Wanneer de drie variabelen een significant effect hebben op de afhankelijke variabele wraakzoekende protestgroepen is deze variabele een bewezen mediator. In tabel 8 zijn de resultaten van de analyse beschreven. De toets geeft een p-waarde van 0,00 wat betekent dat de variabelen een significante samenhang vertonen. De F-waarde is erg hoog, namelijk 190,79 ($DF=3-169$). De lage p-waarde en de hoge F-waarde geven aan de drie onafhankelijke variabelen veel invloed hebben op de onafhankelijke variabele. Dit wordt bevestigd door de R^2 van 0,77. De aanwezigheid van wraakzoekende protestgroepen wordt voor maar liefst 77% verklaard door de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang (in dit geval eigenlijk economische vooruitgang) en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat'. Er kan dus met zekerheid worden gezegd dat de variabele wraakzoekende protestgroepen een mediator is. In figuur 2 is de relatie tussen de variabelen in een conceptueel model weergegeven.

Tabel 5: Resultaten van multipele logistische regressieanalyse met de 12 FSI indicatoren als onafhankelijke variabelen en het aantal aanslagen als afhankelijke variabele

Uitkomsten → Variabelen ↓	Sig.	Exp(B) (OR)	95% B.I. voor Exp(B) (OR)
1) Demografische druk	0,87	1,09	0,41 – 2,93
2) Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	0,05*	1,63	1,01 – 2,63
3) Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen	0,00*	3,26	1,49 – 7,15
4) Het chronisch en langdurig vluchten van mensen	0,65	0,88	0,51 – 1,51
5) Ongelijke economische ontwikkeling	0,30	0,67	0,31 – 1,43
6) Scherpe en/of ernstige economische teruggang	0,10	0,57	0,29 – 1,12
7) Criminalisering en/of onwettigheid van de staat	0,86	0,93	0,40 – 2,16
8) Progressieve verslechtering van de openbare diensten	0,35	1,63	0,59 – 4,51
9) Wijdverbreide schending van de mensenrechten	0,37	0,71	0,34 – 1,51
10) Veiligheidsapparaat dat fungeert als ‘staat binnen een staat’	0,25	1,46	0,77 – 2,77
11) Opkomst van de verdeelde elite	0,53	0,79	0,38 – 1,65
12) Tussenkoms van andere staten of externe factoren	0,16	0,68	0,40 – 1,16
Wald (DF=1)	58,93		
Exp(B)	0,22		
Sig.	0,00*		
Nagelkerke R Square	0,51		

*Significant bij $p < 0,05$; Tweezijdig getoetst

Methode: ENTER

0-5 aanslagen (0) $N=142$, 6 of meer aanslagen (1) $N=31$

Tabel 6: Resultaten van multipele logistische regressieanalyse met alleen de significante variabelen van de 12 FSI indicatoren, de variabele met de hoogste correlatie met de afhankelijke variabele 'aantal aanslagen' eerst

	Uitkomsten → Variabelen ↓	Sig.	Exp(B) (OR)	95% B.I. voor Exp(B) (OR)
Stap 1	Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen	0,00	2,53	1,80 – 3,56
Stap 2	Aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen	0,00	4,28	2,23 – 8,21
	Opkomst van de verdeelde elite	0,04	0,60	0,37 – 0,98
Stap 1	<i>Wald (DF=1)</i>	58,93		
	<i>Exp(B)</i>	0,22		
Stap 2	<i>Sig.</i>	0,00		
	<i>Nagelkerke R Square</i>	0,39		
		0,42		

*Significant bij $p < 0,05$; Tweezijdig getoetst

Methode: FORWARD

0-5 aanslagen (0) $N=142$, 6 of meer aanslagen (1) $N=31$

Tabel 7: Resultaten van multipele logistische regressieanalyse met alleen de significante variabelen van de 12 FSI indicatoren, de variabele met de hoogste correlatie met de afhankelijke variabele 'aantal aanslagen' eerst. De variabele 'aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen' is weg gelaten

	Uitkomsten → Variabelen ↓	Sig.	Exp(B) (OR)	95% B.I. voor Exp(B) (OR)
Stap 1	Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	0,00	1,85	1,45 – 2,35
Stap 2	Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	0,00	2,22	1,65 – 2,98
	Scherpe en/of ernstige economische teruggang	0,02	0,66	0,47 – 0,94
Stap 3	Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden	0,00	1,75	1,25 – 2,47
	Scherpe en/of ernstige economische teruggang	0,00	0,57	0,38 – 0,84
	Veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat'	0,03	1,52	1,04 – 2,23
Stap 1	Wald (DF=1)	58,93		
	Exp(B)	0,22		
	Sig.	0,00		
	Nagelkerke R Square	0,31		
Stap 2		0,35		
Stap 3		0,39		

*Significant bij $p < 0,05$; Tweezijdig getoetst

Methode: FORWARD

0-5 aanslagen (0) $N=142$, 6 of meer aanslagen (1) $N=31$

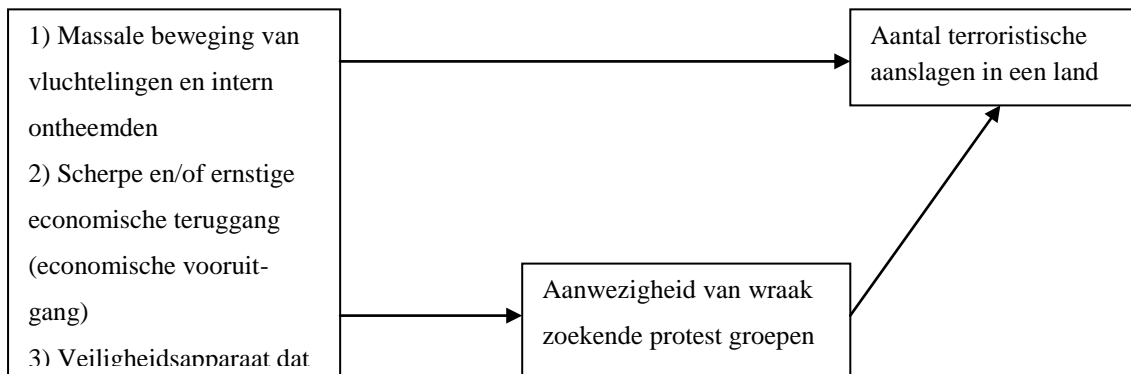
Tabel 8: Resultaten van multipele regressieanalyse met massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' als onafhankelijke variabelen en de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen als afhankelijke variabele

DF	Sig.	F	R ²
3 - 169	0,00*	190,79	0,77

*Significant bij $p < 0,05$; Tweezijdig getoetst

$N=173$

Figuur 2: Conceptueel model mediatieproces

4.5.2 Conclusie

Uit voorgaande analyses zijn een aantal conclusies te trekken. De eerste logistische regressieanalyse liet zien dat de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden en de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen een significante invloed uitoefenen op de afhankelijke variabele het aantal aanslagen. Hierbij werd de ‘enter’ methode gebruikt waardoor onderlinge invloed op elkaar niet werd gecorrigeerd. Bij de daaropvolgende analyse werd de ‘forward’ methode gebruikt welke onderlinge samenhang wel corrigeert. Hier bleken de variabelen aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen en de opkomst van de verdeelde elite van significante invloed op het aantal aanslagen. Door de hoge verklaarde variantie van wraakzoekende protestgroepen in de afhankelijke variabele werd aannemelijk dat de variabele wel eens een mediator kon zijn. Om dit met zekerheid te kunnen vaststellen zijn vervolgens nog een tweetal analyses uitgevoerd. Ten eerste is nogmaals een logistische regressieanalyse uitgevoerd alleen ditmaal zonder de variabele wraakzoekende protestgroepen. De analyse liet een significante relatie zien met maar liefst drie FSI variabelen, variabelen die daarvoor nog niet significant waren bevonden. Het ging hier om de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang en veiligheidsapparaat dat fungeert als ‘staat binnen een staat’. Zij verklaren gezamenlijk 39% van de variantie. Wel moet hierbij meegenomen worden dat de variabele scherpe en/of ernstige economische teruggang een odds ratio onder de één scoorde wat betekent dat niet economische teruggang leidt tot meer aanslagen in een land maar juist economische vooruitgang. Ondanks de vrij kleine bijdrage van deze variabele (4%) zou men wellicht het tegenovergestelde verwachten. Dit gezien economische teruggang kan leiden tot ontevredenheid wat vervolgens weer kan leiden tot snellere aansluiting bij terroristische groeperingen. Een mogelijke verklaring voor dit onverwachte effect is dat er in tijden van economische groei meer geld beschikbaar is voor terroristische activiteiten waardoor er meer investeringen worden gedaan en er tevens meer aanslagen

plaatsvinden. De tweede analyse, een multiële regressie analyse, moest een verband tussen de drie significante onafhankelijke variabelen en de afhankelijke variabele (mediator) wraakzoekende protestgroepen aantonen. Deze relatie was significant bij een p-waarde van 0,00 ($F=190,79$). Wraakzoekende protestgroepen wordt door 77% verklaard door de drie onafhankelijke significante FSI variabelen. Dit betekent dat massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang (in dit geval economische vooruitgang) en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' van grote invloed zijn op de mediator wraakzoekende protestgroepen. De variabele wraakzoekende protestgroepen is op haar beurt weer van invloed op het aantal aanslagen in een land.

Conclusie & Discussie

5.1 Inleiding

In het laatste hoofdstuk van deze scriptie zal een antwoord worden gegeven op de deelvragen en de hoofdvraag van het onderzoek. Verklaringen voor deze uitkomsten zullen worden gegeven en ook de hypothese, opgesteld in hoofdstuk 2, zal worden aangenomen of verworpen. De bijdrage van het onderzoek zal tevens worden behandeld, evenals de tekortkomingen ervan. Het hoofdstuk zal worden afgesloten met enkele aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

5.2 Deelvragen, hoofdvraag en hypothese

Het doel van dit onderzoek was om de relatie tussen gefaalde staten en terrorisme te bestuderen. Daarbij werd hoofdzakelijk afgevraagd in hoeverre gefaalde staten condities bevatten die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten. Hoewel voorgenoemde relatie door belangrijke beleidsmakers en academici regelmatig wordt onderkend (Krieger & Meierrieks, 2009; Patrick, 2006; Piazza, 2008; etc.) is deze tot op heden nog van onvoldoende empirische ondersteuning voorzien (Schneckener, 2004; Hehir, 2007; Menkhaus, 2003; Von Hippel, 2002; etc.). Hoewel het aannemelijk lijkt dat in een staat waar weinig stabiliteit en mogelijkheden voor de bevolking bestaan er veel kans is op terrorisme, zijn er verschillende onderzoekers die deze hypothese verwerpen of zich terughoudend opstellen juist door dit gebrek aan empirisch bewijs. De meerderheid van de onderzoekers stelt niettemin dat er een positief verband bestaat tussen het falen van staten en de aanwezigheid van terrorisme. Ook in dit onderzoek is uitgegaan van dit verband, wat resulteert in het feit dat de “failed-states-breed-terrorists” hypothese wordt aangehangen in dit onderzoek. Dit onderzoek steunt dus de mening dat in gefaalde staten, waar een hoge instabiliteit en onzekerheid heerst voor de bevolking, terrorisme zich makkelijker kan aarden dan in stabiele staten. Met dit onderzoek is getracht bij te dragen aan de empirische ondersteuning van deze hypothese door middel van kwantitatief onderzoek. Hieronder zullen daarom de verschillende deel- en hoofdvragen beantwoord worden.

De eerste deelvraag die in de inleiding werd gesteld was: *Zijn er significante verschillen tussen gefaalde staten en gezonde staten op basis van het aantal aanslagen, het aantal doden ten gevolge van terroristische aanslagen en het gemiddeld aantal doden per aanslag in 2010 in een land?*

Alle landen zijn op basis van hun plek op de ranglijst van de FSI ingedeeld in één van de vier categorieën; alarm, waarschuwing, matig of duurzaam. Vervolgens zijn deze groepen met elkaar vergeleken aan de hand van het totaal aantal aanslagen en doden en het gemiddeld aantal doden per aanslag in 2010. Uit de resultaten bleken alle drie de analyses een significant verschil aan te geven. De landen in de alarm fase verschillen van de landen in de waarschuwingsfase en de matig fase, uitgaande van het totaal aantal aanslagen in 2010. Wanneer er naar het totaal aantal doden in 2010 wordt gekeken verschillen de landen in de alarmfase van alle drie de andere groepen, waarschuwing, matig en duurzaam. De laatste analyse onderzocht verschillen tussen de groepen op basis van het gemiddeld aantal doden per aanslag in een land. Hier lieten de resultaten zien dat wederom landen in de alarmfase verschillen van de drie andere groepen, waarschuwing, matig en duurzaam. Uit de analyses blijkt dus dat alleen landen die in de alarmfase zitten een grotere kans hebben op terroristische aanslagen. Tevens vallen in deze landen meer doden ten gevolge van aanslagen en ligt het gemiddeld aantal doden per aanslag hoger dan in landen die zich in de categorie waarschuwing, matig of duurzaam bevinden.

De daaropvolgende deelvraag luidde: *Zijn er significante verschillen in de scores op de twaalf indicatoren van de Failed State Index tussen landen zonder aanslagen in 2010 en landen met aanslagen in 2010?* Ook voor deze deelvraag zijn de landen in verschillende categorieën ingedeeld. Landen met 0 aanslagen, landen met 1 tot 5 aanslagen, landen met 6 tot 20 aanslagen en landen met meer dan 20 aanslagen. Vervolgens is er per indicator van de FSI gekeken naar verschillen tussen de vier groepen. Van de twaalf analyses die zijn uitgevoerd bleken er maar liefst elf significant te zijn, alleen de indicator ‘ernstige economische teruggang’ gaf geen significant resultaat. Bij indicator ‘aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen’ vinden we de grootste verschillen in gemiddelden. Dit geeft tevens de belangrijke rol van deze indicator aan. Landen waar veel aanslagen plaatsvinden, scoren hoog op deze variabele wat betekent dat hier veel wraakzoekende protestgroepen aanwezig zijn, een verklarende variabele dus. Wat vervolgens opviel waren de verschillen tussen de vier categorieën. Bij de elf significante variabelen waren er geen significante verschillen tussen de categorie landen met 0 aanslagen en de categorie landen met 1 tot 5 aanslagen. Ditzelfde gold voor de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen. Deze categorieën verschillen dus niet van elkaar. Wel zijn er een aanzienlijk aantal significante verschillen gevonden tussen de categorie landen met 0 aanslagen en de categorieën landen met 6 tot 20 en meer dan 20 aanslagen. De categorie landen met 1 tot 5 aanslagen toont veel verschillen met de categorie landen met 6 tot 20 aanslagen en de categorie landen met meer dan 20 aanslagen.

De laatste deelvraag was als volgt opgesteld: *Welke van de twaalf indicatoren van de Failed State Index kunnen het aantal aanslagen in een land het beste verklaren?* Om hier een antwoord op te krijgen is gebruik gemaakt van enkele logistische regressieanalyses. Uit het antwoord van de vorige deelvraag bleken de categorieën 0 en 1 tot 5 aanslagen en de categorieën 6 tot 20 en meer dan 20 aanslagen niet van elkaar te verschillen. Om deze reden zijn de categorieën samengevoegd. Er

ontstond een nieuwe afhankelijke variabele met een categorie landen met 0 tot 5 aanslagen en landen met 6 of meer aanslagen. Uit de eerste analyse bleken de variabelen massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden en de aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen van invloed op het aantal aanslagen in een land. De daaropvolgende analyse, waarbij voor onderlinge invloed werd gecorrigeerd, gaf een ander resultaat. Naast de variabele aanwezigheid van wraak zoekende protest groepen was nu de variabele opkomst van de verdeelde elite verklarend. Doordat bij beide analyses de invloed van wraakzoekende protestgroepen het grootste deel van de variantie verklaarde en daarnaast maar één andere variabele effect had op het aantal aanslagen in een land werd het aannemelijk dat wraakzoekende protestgroepen een mediator kon zijn. Om dit te onderzoeken is wederom een logistische regressie uitgevoerd, ditmaal zonder de variabele wraakzoekende protestgroepen. Maar liefst drie variabelen bleken nu van invloed op het aantal aanslagen terwijl eerder niet: Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat'. Massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden zorgt hier voor het grootste effect. Scherpe en/of ernstige economische teruggang laat hier, door de lage odds ratio, juist een tegenovergestelde relatie zien. Dit betekent dat niet economische teruggang leidt tot meer aanslagen in een land maar juist economische vooruitgang. Vervolgens is er gekeken naar de relatie tussen deze drie variabelen en de variabele wraakzoekende protestgroepen. Gezien hier een significant resultaat uitkwam kan met zekerheid worden gezegd dat wraakzoekende protestgroepen functioneert als een mediator. Dit betekent dat de massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang en veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' van invloed zijn op de mediator wraakzoekende protestgroepen. De variabele wraakzoekende protestgroepen leidt op haar beurt weer tot aanslagen in een land.

Nu er op alle drie de deelvragen een antwoord en eventuele verklaringen zijn gegeven kan er worden overgegaan op de hoofdvraag van dit onderzoek. Deze luidde: *In hoeverre bevatten gefaalde staten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten?* De resultaten van de verschillende analyses uitgevoerd in dit onderzoek kunnen hier een antwoord op geven. Uit de eerste analyse bleek dat landen in de alarm categorie afwijken van landen in de categorieën waarschuwing, matig en duurzaam. Aangezien de categorie alarm volgens de FSI overeen komt met gefaalde staten kan geconcludeerd worden dat gefaalde staten verschillen van falende (categorie waarschuwing) en (enigszins) stabiele staten (categorieën matig en duurzaam). Kortom, in een gefaalde staat vinden er meer aanslagen plaats en vallen er (gemiddeld) meer doden ten gevolge van aanslagen dan in falende of (enigszins) stabiele staten. De daaropvolgende analyse toonde verschillen tussen landen op basis van het aantal aanslagen. Landen met meer aanslagen bleken op elf van de twaalf indicatoren van de FSI hoger te scoren dan landen met minder aanslagen in 2010. Er geldt hier; hoe lager de score, hoe stabiel een land. Hoe hoger de score, hoe groter het risico op instorting van de staat en geweld door ontevreden burgers. Zowel op

sociaal als op economisch en politiek/militair gebied zijn landen waar meer aanslagen plaatsvinden ondergeschikt aan landen met minder aanslagen. Dit verschil geldt alleen tussen landen met relatief weinig aanslagen (0-5) en landen met relatief veel aanslagen (6 of meer). Aangezien er bij de vorige analyse geconcludeerd werd dat er in landen die zich in de alarmfase bevinden meer aanslagen plaatsvinden is het aannemelijk dat veel van deze landen zich in de categorie 6 of meer aanslagen bevinden. Landen in de alarm fase konden tevens gekenmerkt worden als gefaalde staten. Samengevat, in gefaalde staten vinden meer aanslagen plaats dan in falende of (enigszins) stabiele staten, een reden hiervan kan zijn dat gefaalde staten op zowel sociaal, economisch als politiek/militair gebied ondermaats presteren.

Na bovenstaande conclusies over de eerste twee analyses te hebben gegeven kan er een antwoord op de hoofdvraag worden gegeven: Ja. Gefaalde staten bevatten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten. Welke condities dit precies zijn zou een volgende vraag zijn. Dit is immers de wortel van het probleem. In deze scriptie is daarom alsmede onderzocht welke van de twaalf indicatoren van de FSI nu daadwerkelijk van invloed zijn op de terroristische activiteiten in een land. De resultaten van de laatste analyse geven hier een antwoord op. De variabele wraakzoekende protestgroepen blijkt erg belangrijk en komt als mediator naar voren. De massale beweging van vluchtelingen en intern ontheemden, scherpe en/of ernstige economische teruggang (in dit geval juist economische vooruitgang) en een veiligheidsapparaat dat fungeert als 'staat binnen een staat' zijn van invloed op deze mediator. Het aantal wraakzoekende protestgroepen in een land zal dus wellicht toenemen wanneer de bevolking gaat vluchten als gevolg van humanitaire- en veiligheidsproblemen, de economie vóóruit gaat of de staat haar politieke tegenstanders intimideert. Plausibel is dat wraakzoekende protestgroepen vervolgens weer van invloed is op het aantal terroristische aanslagen. Het zijn namelijk de acties van deze groepen die het aantal aanslagen in een land voor een groot deel bepalen.

Met het beantwoorden van de hoofdvraag kan tevens de hypothese worden behandeld. In de theorie was deze als volgt opgesteld: *Gefaalde staten bevatten condities die samenhangen met de aanwezigheid van terroristische groeperingen en terroristische activiteiten*. Onderzoek bewees dat dit inderdaad het geval is, gefaalde staten zijn vatbaarder voor terrorisme dan falende en (enigszins) stabiele staten. Deze hypothese wordt dan ook aangehangen. Hieronder zullen mogelijke theoretische verklaringen gegeven worden voor dit resultaat.

5.3 Verklaringen

De verschillende resultaten hebben aangetoond dat in een staat, waar de machthebbers niet kunnen voorzien in de fundamentele menselijke behoeften van de bevolking of waar ze de monopolie op het legitieme gebruik van geweld zijn verloren, er een grotere kans is op terroristische activiteiten.

Wanneer een staat haar burgers namelijk niet kan voorzien in fundamentele behoeften ontstaat er onrust in de vorm van gewelddadige interne strijd om de macht tussen de overheid en een of meer niet-statelijke actoren (Rotberg, 2003). Deze onrust kan er op zijn beurt voor zorgen dat gefrustreerde inwoners zich sneller laten rekruteren door terroristische groeperingen. Niet in de laatste plaats omdat terroristische organisaties makkelijker kunnen aarden in deze gefaalde staten. Het is namelijk in deze staten dat terroristische organisaties hun activiteiten kunnen uitvoeren en uitbreiden zonder te veel tussenkomst van de staat, wat getypeerd wordt door slecht toezicht, corruptie en onvoldoende middelen om deze groepen te bestrijden (Takeyh en Gvosdev, 2002). Daarnaast beloven deze terroristische organisaties bescherming en economische hulp te bieden, wanneer men zich bij hen voegt. Op deze manier stappen zij in het machtsvacuüm dat is achtergelaten door falende bewindslieden (Takeyh en Gvosdev, 2002).

Een belangrijke theorie, welke het proces het falen van staten naar terrorisme kan verklaren, is de Breakdown theorie. Deze theorie, uitgewerkt door Emile Durkheim (1930), concludeert namelijk dat “individuals are more likely to engage in collective action when their ties to society have diminished”. Waarbij er desintegratie van sociale verbanden optreedt wanneer snelle sociale verandering plaatsvindt (zoals oorlog, economische crisis of ramp) en de maatschappij niet in staat is om de effecten van deze veranderingen met succes te absorberen. In plaats daarvan zullen deze maatschappelijke veranderingen leiden tot breuken in de fundamentele sociale orde. De breuken zelf veroorzaken spanning en druk en motiveren mensen naar collectieve actie. Deze actie kan zowel op positieve als negatieve manier opgevat worden. Durkheim (1930) onderscheidt zodoende gevolgen op zowel structureel als individueel niveau. Het individu voelt namelijk spanning, die wordt geïnterpreteerd als vervreemding of ontbering. Daarbij verliest de maatschappij haar bindende macht over haar burgers, welke normaliter geuit wordt door de formele en informele instituties. Deze verzwakking van de banden tussen maatschappij of staat en individu is de crux van de Breakdown theorie. Of zoals Snow het verwoordde: “Breakdown [...] is specifically, the disintegration of social ties between the individual and society (Snow et al., 1998). Daarbij stelt Durkheim dat deze verzwakking van de banden de kans dat mensen in bewegingen meedoen, vanwege de verzwakte banden en als gevolg van de nieuwe gebrek aan communautaire verplichtingen, vergroot (Durkheim, 1930).

In dit opzicht zouden we kunnen concluderen dat inwoners van gefaalde staten ook onderhevig zijn aan sociale veranderingen of in ieder geval verzwakking van de banden met de staat ondervindt. Hierbij zijn inwoners van deze staten niet zo zeer onderhevig aan snelle, abrupte veranderingen, dan wel aan langdurige effecten die leiden tot breuken tussen de maatschappij en individuen. Wat op zijn beurt zorgt voor ‘vervreemding’ tussen staat en individu. Wanneer we hierbij optellen dat terroristische groeperingen in dit vacuüm springen, om zo individuen aan zich te binden, kunnen we concluderen dat een dergelijke theorie, aangevuld met hedendaagse theorieën over de werkwijze van terroristische groeperingen, verklarend kan werken voor de resultaten van dit onderzoek. Deze theorie

maakt het namelijk aannemelijk dat terrorisme, wat een negatieve collectieve actie is, vaker voor zou moeten komen in tijden van instabiliteit, welke de staat ondervindt wanneer deze afbraak in formele en informele controle over haar inwoners ervaart.

Op deze wijze steunt dit onderzoek de mening dat in gefaalde staten, waar een hoge instabiliteit en onzekerheid heerst voor de bevolking, terrorisme zich makkelijker kan aarden dan in gezonde, stabiele staten. Dit onderzoek draagt daarom bij aan de empirische ondersteuning van voorgenoemde hypothese door middel van kwantitatief onderzoek. Wat nog wel opvallend te noemen is, is het feit dat uit de analyses naar voren komt dat economische vooruitgang leidt tot een toename van het aantal aanslagen in een land. Dit is opvallend omdat wellicht zou worden verwacht dat juist economische achteruitgang zal leiden tot meer terroristische aanslagen. Wanneer de economische situatie van een land verslechterd kan er onder de bevolking ontevredenheid ontstaan wat vervolgens weer kan leiden tot een snellere aansluiting bij terroristische groeperingen. Een mogelijke verklaring voor dit onverwachte effect is dat er in tijden van economische groei meer geld beschikbaar is voor terroristische activiteiten waardoor er meer investeringen worden gedaan en er tevens meer aanslagen plaatsvinden, iets wat ook al in het resultaten hoofdstuk werd genoemd.

Zonder het concept ‘gefaalde staten’ of ‘failed states’ was het onmogelijk geweest dit onderzoek te volbrengen. Wanneer we dit concept nog eens nader bekijken kunnen we opmerken dat dit een typisch containerbegrip is. Dit houdt in dat het een begrip is zonder scherp afgebakende betekenis waaraan de taalgebruiker zelf nader invulling kan geven en dat op veel verschillende toestanden, gebeurtenissen of zaken wordt toegepast. Ondanks het feit dat ‘gefaalde staten’ een containerbegrip is, kunnen we concluderen dat het gebruik van dit concept wel degelijk nuttig en tevens noodzakelijk is geweest voor dit onderzoek. Aan het begin van dit onderzoek was nog onduidelijk welke factoren/condities van gefaalde staten van invloed zouden zijn op terrorisme. Het was daarom nodig een begrip als uitgangspunt te pakken, dat meerdere verschillende factoren omvatte welke eventueel van invloed op terrorisme zouden kunnen zijn. Op deze manier konden de drie factoren die uiteindelijk van invloed bleken op terrorisme eruit gefilterd worden. Daarnaast kwam uit het onderzoek naar voren dat er significant verschillen bestaan tussen gefaalde staten en niet-gefaalde ofwel gezonde, stabiele staten. Deze uitkomsten laten nogmaals zien dat het gebruik van het begrip ‘gefaalde staten’ wel degelijk van belang is. Dit onderzoek heeft dus uiteindelijk kunnen bijdragen aan het begrip gefaalde staat, in relatie tot terrorisme, dat nu beter kan worden afgebakend. Wel moet rekening gehouden worden met het feit dat gefaalde staten meer factoren bevatten die niet direct gekoppeld kunnen worden aan terrorisme. Deze factoren dragen bij aan het feit dat een staat gefaald genoemd kan worden en hebben op deze manier misschien een indirecte invloed op terrorisme. In dit opzicht is het noodzakelijk om met de woorden van Rotberg af te sluiten, wiens bewering luidt dat “terroristisch geweld alleen [...] geen voorwaarde [is] voor falen [van staten] en de afwezigheid van geweld impliceert niet noodzakelijkerwijs dat de staat in kwestie niet gefaald is” (Rotberg, 2004, p.4).

5.4 Beperkingen

Het onderzoek in deze scriptie brengt een aantal beperkingen met zich mee. Ten eerste moet er kritisch gekeken worden naar de gegevensbron, de GTD. De soms foute reportages over bijvoorbeeld het exacte aantal doden of gewonden of de plaats van het incident moeten zeker worden meegenomen (Dechesne, 2009). Toch valt er veel goed te maken met de kwantiteit van de GTD. Gezien er in deze scriptie geen gebruik wordt gemaakt van individuele gevallen zijn deze onvolkomenheden te overzien. Een analyse over in dit geval honderden terroristische incidenten laat namelijk volgens LaFree, ondanks de imperfecties, een op waarheid gebaseerd patroon zien. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met fouten en leugens door de media, meerdere of juist geen claims van aanslagen en censuur of onjuiste informatie door de betreffende staat (LaFree, 2010). Een laatste imperfectie van de database is de brede definitie van het begrip terrorisme. Terrorisme heeft als doel angst te zaaien om op deze manier politieke doeleinden te bereiken. De GTD bevat aanslagen die politiek gemotiveerd zijn maar precieze beweegredenen achter een aanslag zijn vaak onduidelijk. Of het echt om terrorisme gaat (en niet om bijvoorbeeld gewelddadige protesten) is niet altijd duidelijk, dit is vaak mede afhankelijk van de context van het land. Zo worden gefaalde staten vaak gekenmerkt door gewapende conflicten (of zelfs burgeroorlogen) waar vaak burgers bij gemoeid zijn, toch is hier niet noodzakelijk sprake van terrorisme. Landen als D.R. Congo, Tsjaad, Soedan, Somalië, Irak en Afghanistan zijn allen landen die in de top tien van de FSI staan en waar tevens veel aanslagen plaatsvinden (categorie 6-20 of meer dan 20 aanslagen). In al deze landen waren in 2010 interne conflicten, dit wil zeggen ofwel burgeroorlogen ofwel rebellen door de politieke situatie. Zijn aanslagen ten gevolge van deze interne conflicten in de GTD meegeteld als terroristische aanslagen of niet? Deze vraag is helaas lastig te beantwoorden.

Een tweede beperking van het onderzoek is het gebruik van de FSI. De database is door zijn onafhankelijkheid en vele nieuwsstromen goed betrouwbaar, enkel zijn de verschillen tussen landen binnen de categorieën (alarm, waarschuwing, matig en duurzaam) vrij groot. Zo kunnen de scores tussen het eerste en laatste land van één categorie erg ver uit elkaar liggen, terwijl het eerste land van de volgende categorie amper verschilt van het laatste land in de vorige categorie. Tevens zijn de verschillen tussen de groepsgroottes vrij groot. Zo zitten er in de grootste groep (alarm) zo'n 88 landen en in de kleinste (duurzaam) maar 13 landen.

Een volgende tekortkoming van de scriptie is dat niet alle landen van de wereld meegenomen zijn in het onderzoek. Doordat zowel gebruik is gemaakt van de GTD als de FSI moesten de landen op elkaar worden afgestemd waardoor er enkelen zijn afgevallen. Gelukkig werd dit beperkt tot landen als Turkmenistan, Sao Tome en Micronesia. Een laatste imperfectie is dat dit onderzoek zich beperkt tot het jaar 2010 en zich niet over meerdere jaren uitstrekt. De oorzaak hiervan ligt in het gebruik van de FSI, deze wordt voor één jaar vastgesteld en kan het jaar daarop weer verschillen waardoor de kans op afwijkende resultaten bestaat. Daar staat tegenover dat er wel gebruik wordt gemaakt recente data.

5.5 Aanbevelingen

Door empirisch onderzoek te doen naar de relatie tussen terrorisme en gefaalde staten wordt het mogelijk voor onderzoekers om beleidsmakers te assisteren in hun zwaarwegende beslissingen. Het bestrijden en voorkomen van terrorisme is één van de grootste uitdagingen op het gebied van internationale veiligheid op dit moment. Nu in dit onderzoek is laten zien dat er aanwijsbare indicatoren zijn binnen gefaalde staten die terrorisme kunnen voorspellen zou het mogelijk moeten zijn een specifiekere aanpak te gebruiken op het gebied van antiterrorisme. Dit zou niet alleen kunnen resulteren in een grotere efficiëntie van de gebruikte middelen om terrorisme aan te pakken, ook zou dit uiteindelijk kunnen resulteren in het reduceren van de kosten van terrorismebestrijding.

Om dit te bewerkstelligen is uitbreiding van het empirische onderzoek naar terrorisme in gefaalde staten nodig. Op deze manier zal er een verruiming van onze kennis over deze kwestie ontstaan. Het is daarom niet alleen aan te bevelen meer onderzoek naar terrorisme, als wel naar gefaalde staten, te doen. Echter, het accent van de laatste jaren ligt op de grootschalige empirische onderzoeken naar de relatie tussen terrorisme en gefaalde staten. Waarschijnlijk omdat de aanpak van terrorisme en de internationale veiligheid onderwerpen zijn die op mondiaal niveau worden behandeld. Hoewel deze onderzoeken vaak goede, brede studies zijn, is er een aantal mogelijke methodologische en theoretische tekortkomingen dat de effectiviteit van het verduidelijken van de besproken relatie vermindert. De studies zijn namelijk zo breed dat ze potentiële regionale verschillen in patronen en de werking van terrorisme verduisteren. Daarnaast worden er vaak geen alternatieve methodologische aanpakken gebruikt of onderkend in deze grootschalige onderzoeken.

Het is daarom voor vervolgonderzoek aan te bevelen dat er op kleinere schaal naar verschillende regio's wordt gekeken. Het is bijvoorbeeld mogelijk om kleine groepen landen te analyseren, zoals het Midden-Oosten, waarbij de landen individueel worden behandeld en daarna vergeleken. Hiermee zal het probleem, dat er een te grote veralgemenisering plaatsvindt in de groeperingen van variabelen en dus ook de uitkomsten, voorkomen kunnen worden. Daarnaast zal de effectiviteit, welke eerder werd beschreven, van beleidsmaatregelen alleen maar groter worden naarmate we inzoomen op specifieke gebieden. Dominic Lisanti (2010) is een van de eerste onderzoekers die dit probleem heeft onderkend en daarom onderzoek heeft gedaan naar een kleinschalig gebied bestaande uit de Sub-Sahara landen van Afrika. Hier zou een voorbeeld aan genomen kunnen worden.

Naast het inzoomen op kleinere regio's is er nog een laatste onderwerp waar in de toekomst wellicht wat meer aandacht aan kan worden besteed. Uit de scriptie kwam naar voren dat één van de redenen dat terroristische groeperingen zich graag settelen in gefaalde staten is omdat deze staten gemakkelijk te 'kapen' zijn. Terroristische organisaties kunnen hun activiteiten uitvoeren en uitbreiden zonder teveel tussenkomst van de staat. Dit ligt vooral ten grondslag aan slecht toezicht, corruptie en onvoldoende middelen om deze groepen te bestrijden. Hier komt bij dat inwoners van gefaalde staten

zich sneller laten rekruteren door terroristische groeperingen omdat ze ontevreden zijn over de vaak slecht of niet geleverde fundamentele behoeften (ook wel politieke goederen). Daarnaast beloven terroristische organisaties bescherming en economische hulp waardoor de drempel nogmaals wordt verlaagd. De voordelen van het vestigen in gefaalde staten zijn dus duidelijk. Deze voordelen gelden ook voor terroristische groeperingen die hun strijd in andere, vaak naastliggende, landen coördineren. Een voorbeeld hiervan zijn de trainingskampen in Pakistan waar mensen worden opgeleid voor de strijd in Afghanistan en Irak. Dit leidt tot de vraag of er vanuit gefaalde staten veel grensoverschrijdende aanslagen worden gepleegd. Op deze manier kan worden onderzocht of gefaalde staten vaker terroristische groeperingen huisvesten die aanslagen plegen op doelwitten in buurlanden of zelfs in verder gelegen landen. Er zou gekeken moeten worden naar in wat voor type staten er aanslagen worden gepleegd (zijn dit tevens gefaalde staten en wat is de regeringsvorm), wie de aanslagen plegen en waar deze daders vandaan komen.

Voorgaande beperkingen en aanbevelingen betekenen zeker niet dat deze scriptie geen toegevoegde waarde heeft. Dit onderzoek heeft zijn steentje bijgedragen aan de discussie rondom gefaalde staten en terrorisme. De resultaten geven een duidelijk positief verband aan tussen deze twee en ook oorzaken zijn genoemd. Hopelijk is deze scriptie een goede toevoeging op de bestaande literatuur over terrorisme en geeft het aanleiding tot verder onderzoek naar de relatie tussen gefaalde staten en terroristische activiteiten. Grotere kennis over terrorisme en haar oorzaken zal nodig zijn om het antiterrorismebeleid aan te kunnen scherpen wat uiteindelijk zal leiden tot minder terroristische groeperingen, minder aanslagen en een veiliger samenleving.

Literatuur

- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Onderdeel van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. 19 januari 2012 als laatst geraadpleegd op:
<<https://www.aivd.nl/onderwerpen-0/jihadistisch/>>
- AIVD & CVAVV. (2004). *Falende staten. Een wereldwijde Verantwoordelijkheid*. No. 35, Mei 2004.
<[http://www.aiv-advies.nl/ContentSuite/upload/aiv/doc/nr35\(1\).pdf](http://www.aiv-advies.nl/ContentSuite/upload/aiv/doc/nr35(1).pdf)>
- Bernholz, P. (2006). International political system, supreme values and terrorism. *Public Choice* 128, (1-2) "The Political Economy of Terrorism" p. 221-231.
- Bergesen, A. J. & Lizardo, O. (2004). International Terrorism and the World-System. *Sociological Theory* 22 (1) p.38-52.
- Biernatzki, W. E. (2002). Terrorism and Mass Media. *Centre for the Study of Communication and Culture* 21 (1) p. 3-42.
- Campos, N.F., Gassebner, M. (2008). *International Terrorism, Political Instability and the Escalation Hypothesis*. Mimeo, Brunel University and ETH Zurich.
- Dechesne, M. (2009). De empirische analyse van radicaliserende en terroristische groepen. De global Terrorism Database. *Tijdschrift voor criminologie* (51) 4.
- Durkheim, E. (1930) *Suicide: A Study in Sociology*. Translated by George Simpson and John A. Spaulding. New York: The Free Press.
- Eizenstat, S., Porter, J. E. and Weinstein, J. (2005) 'Rebuilding Failed States', *Foreign Affairs*, 84 (1), p. 134-146.
- Foreign Policy. The Fund for Peace and the Carnegie Endowment for International Peace. (2005). The Failed States Index 2005. 19 januari 2012 als laatst geraadpleegd op:
<http://www.foreignpolicy.com/articles/2005/07/01/the_failed_states_index_2005/>
- Fund for Peace. (2011). The Failed State Index 2011. Frequently Asked Questions. 19 januari 2012 als laatst geraadpleegd op: <<http://www.fundforpeace.org/global/?q=fsi-faq/>>
- Gunaratna, R. (2002). Terrorism in the South Before and After 9/11: An Overlooked Phenomenon. In *Responding to Terrorism: What Role for the United Nations?* Report of the International Peace Academy.

- Hehir, A.(2007). The Myth of the Failed State and the War on Terror: A Challenge to the Conventional Wisdom. *Journal of Intervention and State Building* 1 (3) p. 307–332.
- Hippel, von, K. (2002). The Roots of Terrorism: Probing the Myths. *The Political Quarterly* 73 (25) p. 1–39.
- Hoffman, B. (1999). *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press.
- Huntington, S. (1996). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Simon & Schuster: New York.
- Krieger, T. & Meierrieks, D. (2009). What Causes Terrorism? *Public Choice* 147, 1-2 p. 3-27.
- LaFree, G. (2010). The Global Terrorism Database (GTD): Accomplishments and Challenges. *Perspectives on Terrorism*, vol 4, Issue 1. p. 24-36
- LaFree, G. & Dugan, L. (2007). Introducing the Global Terrorism Database. *Terrorism and Political Violence*, 19, p. 181–204.
- Lambach, D. (2004). *The Perils of Weakness: Failed States and Perceptions of Threat in Europe and Australia*. Presented at the New Security Agendas: European and Australian Perspectives conference at the Menzies Center, Kings College, London. 1-3 July.
- Laqueur, W. (1996). Postmodern Terrorism: New Rules For An Old Game. *Foreign Affairs* September/October. 19 januari 2012 als laatst geraadpleegd op: <http://www.foreignaffairs.org/19960901faessay4222/walter-lacquer/postmodern-terrorism-new-rules-for-an-old-game.html/>
- Li, Q. (2005). Does Democracy Promote or Reduce Transnational Terrorist Incidents? *Journal of Conflict Resolution*, 49 (2) p. 278-29.
- Lisanti, D. (2010). *Do Failed States Really Breed Terrorists?: An Examination of Terrorism in Sub-Saharan Africa Comparing Statistical Approaches with a Fuzzy Set Qualitative Comparative Analysis*. CAPERS Workshop at NYU, May 14th, 2010.
- Menkhaus, K. (2003). Quasi-States, Nation-Building and Terrorist Safe Havens. *Journal of Conflict Studies* 23 (2). p. 7–23.
- Midlarsky, M., Crenshaw, M., Yoshida, F. (1980). Why Violence Spreads: The Contagion of International Terrorism. *International Studies Quarterly* 24(2), 262-298.
- Muller, E.R., Rosenthal, U. & Wijk, de, R. (2008). *Terrorisme. Studies over Terrorisme en Terrorismebestrijding*. Deventer: Kluwer.

- Muller, E.R., Spaaij, R.F.J., Ruitenberg A.G.W. (2004). *Trends in terrorisme*. Alphen aan de Rijn: Kluwer.
- Nacos, B.L. (2002). *Mass-mediated terrorism: the central role of the media in terrorism and counterterrorism*. Oxford: Rowman & Littlefield Publisher, Inc.
- Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb). Onderdeel van Ministerie van Veiligheid en Justitie. 19 januari 2012 als laatst geraadpleegd op:
<http://www.nctb.nl/onderwerpen/terrorismebestrijding/wat_is_terrorisme/>
- National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START). (2011). Global Terrorism Database. Bekeken op 1 december 2011, op <http://www.start.umd.edu/gtd>.
- O'Neil, W. (2002). *Beyond the Slogans: How Can the UN Respond to Terrorism?* In Responding to Terrorism: What Role for the United Nations? Report of the International Peace Academy.
- Patrick, S. (2006). Weak States and Global Threats: Fact or Fiction? *The Washington Quarterly* 29:2 p. 27–53.
- Piazza, J. A. (2007). Draining the Swamp: Democracy Promotion, State Failure, and Terrorism in 19 Middle Eastern Countries. *Studies in Conflict & Terrorism* 30 (6). p. 521-539.
- Piazza, J.A. (2008). Incubators of Terror: Do Failed and Failing States Promote Transnational Terrorism? *International Studies Quarterly* 52, p. 469–488.
- Robison, K.K., Crenshaw, E.M., Jenkins, J.C. (2006). Ideologies of Violence: The Social Origins of Islamist and Leftist Transnational Terrorism. *Social Forces* 84(4), 2009-2026.
- Rosenthal, U. (1984). *Rampen Rellen Gijzelingen – Crisisbesluitvorming in Nederland*. Amsterdam/Dieren: De Bataafsche Leeuw.
- Rotberg, R. I. (2002). The New Nature of Nation-State Failure. *The Washington Quarterly* 25 (3) p. 85–96.
- Rotberg, R. I. (2003). *State failure and state weakness in a time of terror*. Washington DC: Brookings Institution Press.
- Rotberg, R.I. (2005). *Battling Terrorism in the Horn of Africa*. Baltimore: Brookings Institution Press.
- Schneckener, U. (2004). *Transnationale Terroristen als Profiteure Fragiler Staatlichkeit*. SWP Study S 18.

- Schmid, A.P., Jongman, A.J. (1988) *Political terrorism: a new guide to actors, authors, concepts, data bases, theories, and literature*. Amsterdam: North Holland, Transaction Books.
- Schrijver, N. (2004). *Een multilaterale aanpak van het probleem van de 'falende staten'*. Veiligheid & Ontwikkeling Lezingenserie 2004 – 2005. Amsterdam: Vrije Universiteit.
- Snow, D., Cress, M.D., Downey, L. & Jones, A.W. (1998). Disrupting the “Quotidian”:
Reconceptualizing the Relationship between Breakdown and the Emergence of Collective Action. *Mobilization* 3, p. 1-22.
- Takeyh, R.& Gvosdev, N. (2002). Do Terrorist Networks Need a Home? *The Washington Quarterly* 25:3 p. 97–108.
- Weber, M. (1921). *Politik als Beruf*. [Politics as a Vocation] In *Gesammelte Politische Schriften*. Munich: Duncker & Humblodt.
- Zartman, W. (1995). *Collapsed States: The Disintegration and Restoration of Legitimate Authority*. Boulder, CO: Lynne Rienner.

Bijlagen

Bijlage 1: Geschiedenis van de Global Terrorism Database

De PGIS maakt het mogelijk de risico's van terrorisme voor hun klanten te beoordelen. In 2005 werd de data geautomatiseerd in de vorm van een database. Door een verhuizing van het kantoor van de PGIS zijn de terroristische incidenten van 1993 helaas verloren gegaan.

In 2006 heeft het START in samenwerking met het CETIS extra financiering gekregen van de Human Factors Division of the Department of Homeland Security (DHS) om ook data van na 1997 te verkrijgen en verwerken. Hierbij werd echter een andere definitie van terrorisme gebruikt. Doordat bepaalde data met terugwerkende kracht werd verkregen, konden sommige bronnen niet meer achterhaald worden. Hierdoor kan de data na 1997 afwijkend zijn ten opzichte van de data van voor 1997. Aangezien in dit onderzoek de data van 2010 wordt gebruikt vormt dit geen struikelblok.

In 2008 begon het Institute for the Study of Violent Groups (ISVG) aan de Universiteit van New Haven met het verzamelen van data vanaf 2008 voor START. Deze data is in juni 2011 geïntegreerd in de GTD. Daarnaast zijn onderzoeksassistenten van START aan de Universiteit van Maryland doorgedaan met het verzamelen en beoordelen van een breed scala aan bronnen om meer gevallen en additionele informatie van eerdere casus te identificeren. Dit om ervoor te zorgen dat de GTD zo volledig mogelijk is voor de volledige tijdspanne. Dit alles maakt de GTD een compilatie van verschillende data verkregen uit verschillende gegevensverzamelingen van 1970 tot heden. We kunnen dus zeggen dat de data van 1970 tot 1997 van de GTD werd opgebouwd uit de registratie van incidenten in real-time door PGIS. Daarbij worden gegevens uit deze periode bijgewerkt en gecorrigeerd op een permanente basis. De gegevens van 1998 tot en met 2007 werden in de eerste plaats met terugwerkende kracht verzameld door analisten van CETIS. De gegevens over recente gebeurtenissen worden tevens verzameld in real-time. Door de verschillende vormen van dataverzameling is er verschil in de hoeveelheid van data te onderscheiden tussen de eerste en tweede fase van de GTD. Daarom wordt de data van 1970-1997 ook wel de GTD1 genoemd en de data van na 1997 de GTD2. In de laatste versies van de GTD zijn deze twee echter gesynthetiseerd en noemen we het de GTD.

Bijlage 2: Twaalf indicatoren van de FSI

Mounting Demographic Pressures (social)

- Pressures deriving from high population density relative to food supply, access to safe water, and other life-sustaining resources.
- Pressures deriving from group settlement patterns that affect the freedom to participate in common forms of human and physical activity, including economic productivity, travel, social interaction, religious worship, etc.
- Pressures deriving from group settlement patterns and physical settings, including border disputes, ownership or occupancy of land, access to transportation outlets, control of religious or historical sites.
- Pressures from high population growth rates or skewed population distributions, such as a "youth or age bulge," or sharply divergent rates of population growth among competing communal groups.
- Pressures stemming from natural disasters (hurricanes, earthquakes, floods, drought, etc.) creating human suffering and deprivation.
- Pressures stemming from epidemics, such as HIV/AIDS, bird flue, SARS, and other contagious diseases.
- Pressures stemming from environmental hazards, infrastructure development that uproots communities, and industrial projects that threaten indigenous populations.

Massive Movement of Refugees or Internally-Displaced Persons (social)

- Forced uprooting of large communities as a result of random or targeted violence and/or repression, causing food shortages, disease, lack of clean water, land competition, and turmoil that can spiral into larger humanitarian and security problems, both within and between countries. This indicator refers to refugees leaving or entering a country.

Vengeance-Seeking Group Grievance (social)

- History of aggrieved communal groups citing injustices of the past, sometimes going back centuries.
- Pattern of atrocities committed with impunity against communal groups.
- Specific groups singled out by state authorities, or by dominant groups, for persecution or repression.
- Institutionalized political exclusion.
- Public scapegoating of groups believed to have acquired wealth, status or power as evidenced in the emergence of "hate" radio, pamphleteering, and stereotypical or nationalistic political rhetoric.
- Groups aggrieved because they are denied autonomy, self-determination or political independence.

Chronic and Sustained Human Flight (social)

- "Brain drain" of professionals, intellectuals and political dissidents fearing persecution or repression.
- Voluntary emigration of "the middle class", particularly economically productive segments of the population, such as entrepreneurs, businesspeople, artisans and traders, due to economic deterioration.

- Growth of exile communities and Diasporas.

Uneven Economic Development (economic)

- Group-based inequality, or perceived inequality, in education and economic status.
- Group-based impoverishment as measured by poverty levels, infant mortality rates, educational levels, etc.
- Rise of communal nationalism based on real or perceived group inequalities.

Poverty and Sharp or Severe Economic Decline (economic)

- A pattern of progressive economic decline of the society as a whole as measured by per capita income, GNP, debt, child mortality rates, poverty levels, business failures, etc.
- Sudden drop in commodity prices, trade revenue, or foreign investment.
- Collapse or devaluation of the national currency.
- Extreme social hardship imposed by economic austerity programs.
- Growth of hidden economies, including the drug trade, smuggling, and capital flight.
- Increase in levels of corruption and illicit transactions among the general populace.

Legitimacy of the State (political and military)

- Massive and endemic corruption or profiteering by ruling elites.
- Resistance of ruling elites to transparency, accountability and political representation, revealed by scandals, investigative journalism, criminal prosecution or civil action.
- Widespread loss of popular confidence in state institutions and processes, e.g., widely boycotted or flawed elections, mass public demonstrations, sustained civil disobedience, inability of the state to collect taxes, resistance to military conscription, rise of armed insurgencies.
- Growth of crime syndicates linked to ruling elites.

Progressive Deterioration of Public Services (political and military)

- Disappearance of basic state functions that serve the people, including failure to protect citizens from terrorism and violence and to provide essential services, such as health, education, sanitation, public transportation, etc.
- State apparatus narrows to those agencies that serve the ruling elites, such as security agencies, presidential staff, the central bank, the diplomatic service, customs and collection agencies, etc.

Violation of Human Rights and Rule of Law (political and military)

- Emergence of authoritarian, dictatorial or military rule in which constitutional and democratic institutions and processes are suspended or manipulated.
- Outbreak of politically inspired (as opposed to criminal) violence against innocent civilians.
- Rising number of political prisoners or dissidents who are denied due process consistent with international norms and practices.

- Widespread abuse of legal, political and social rights, including those of individuals, groups and institutions (e.g. harassment of the press, politicization of the judiciary, internal use of military for political ends, public repression of political opponents).

Security Apparatus (political and military)

- Emergence of elite or praetorian guards loyal to a leader, that operate with impunity and by-pass the chain of command of regular armed forces.
- Emergence of state-sponsored or state-supported "private militias" that terrorize political opponents, suspected "enemies," or civilians seen to be sympathetic to the opposition.
- Emergence of an "army within an army," secret intelligence units, or other irregular security forces that serve the interests of a political clique or leader.
- Armed resistance to the governing authority, violent uprisings and insurgencies, proliferation of independent militias, vigilantes, or mercenary groups that challenge the state's monopoly of the use of force.

Rise of Factionalized Elites (political and military)

- Fragmentation of ruling elites and state institutions along ethnic, class, clan, racial or religious lines.
- Use of nationalistic political rhetoric by ruling elites, often in terms of communal irredentism (e.g., a "greater Serbia") or of communal solidarity (e.g., "ethnic cleansing" or "defending the faith").
- Absence of legitimate leadership widely accepted as representing the entire citizenry.

Intervention of External Actors (political and military)

- Military or paramilitary engagement, both covert and overt, in the internal affairs of the state at risk by outside armies, states, identity groups, or entities that affect the internal balance of power or the resolution of conflict.
- Economic intervention by outside powers, including multilateral organizations, through large-scale loans, development projects, or foreign aid, such as ongoing budget support, control of finances, or management of the state's economic policy, creating economic dependency.
- Humanitarian or strategic military intervention into an internal conflict or for regime change.

Bijlage 3: Landen die wel en niet in het onderzoek worden meegenomen

Landen die worden meegenomen in het onderzoek (173 totaal)

Afghanistan	Denmark	Latvia	Russia
Albania	Djibouti	Lebanon	Rwanda
Algeria	Dominican Republic	Lesotho	Samoa
Angola	Ecuador	Liberia	Saudi Arabia
Antigua and Barbuda	Egypt	Libya	Senegal
Argentina	El Salvador	Lithuania	Serbia/Kosovo
Armenia	Equatorial Guinea	Luxembourg	Seychelles
Australia	Eritrea	Macedonia	Sierra Leone
Austria	Estonia	Madagascar	Singapore
Azerbaijan	Ethiopia	Malawi	Slovakia
Bahamas	Fiji	Malaysia	Slovenia
Bahrain	Finland	Maldives	Solomon Islands
Bangladesh	France	Mali	Somalia
Barbados	Gabon	Malta	South Africa
Belarus	Gambia	Mauritania	South Korea
Belgium	Georgia	Mauritius	Spain
Belize	Germany	Mexico	Sri Lanka
Benin	Ghana	Moldova	Sudan
Bhutan	Greece	Mongolia	Suriname
Bolivia	Grenada	Montenegro	Swaziland
Bosnia and Herzegovina	Guatemala	Morocco	Sweden
Botswana	Guinea	Mozambique	Switzerland
Brazil	Guinea-Bissau	Myanmar	Syria
Brunei Darussalam	Guyana	Namibia	Tajikistan
Bulgaria	Haiti	Nepal	Tanzania
Burkina Faso	Honduras	Netherlands	Thailand
Burundi	Hungary	New Zealand	Timor-Leste
Cambodia	Iceland	Nicaragua	Togo
Cameroon	India	Niger	Trinidad and Tobago
Canada	Indonesia	Nigeria	Tunisia
Cen. African Rep.	Iran	North Korea	Turkey
Chad	Iraq	Norway	Uganda
Chile	Ireland	Oman	Ukraine
China	Israel	Pakistan	United Arab Emirates
Colombia	Italy	Panama	United Kingdom
Comoros	Jamaica	Papua New Guinea	United States
Congo (D.R./Kinshasa)	Japan	Paraguay	Uruguay
Congo (Republic/Braz.)	Jordan	Peru	Uzbekistan
Costa Rica	Kazakhstan	Philippines	Venezuela
Cote d'Ivoire	Kenya	Poland	Vietnam
Croatia	Kuwait	Portugal	Yemen
Cuba	Kyrgyzstan	Qatar	Zambia
Cyprus	Laos	Romania	Zimbabwe
Czech Republic			

Landen die wel in de GTD staan maar niet in de FSI (deze landen zijn dus uit de GTD dataset gehaald)

African	French Guiana	Martinique New	Soviet Union
Andorra	French Polynesia	Middle Eastern	St. Kitts and Nevis
Arab	Gibraltar	Multinational	Taiwan
Asian	Greenland	New Hebrides	Tuareg
Bermuda	Guadeloupe	Northern Ireland	Unknown
Caledonia	Hindu	North Yemen	Vanuatu
Cayman Islands	Hong Kong	Peru/U.S.	Vatican City
Commonwealth of	International	Puerto Rico	Virgin Islands (U.S.)
Independent States	Jewish	Rhodesia	Wallis and Futuna
Corsica	Kashmir	Roma (Gypsy)	Western Sahara
Dominica	Korea	Serbia-Montenegro	West Bank and Gaza Strip
East Germany (GDR)	Kurdish	Sinhalese	West Germany (FRG)
European	Macau	South Yemen	Yugoslavia
Falkland Islands	Man, Isle of	South Vietnam	Czechoslovakia

Landen die wel in de FSI staan maar niet in de GTD (deze landen zijn dus uit de FSI dataset gehaald)

Cape Verde
Micronesia
Sao Tome
Turkmenistan

Bijlage 4: Indeling gezondheid staten volgens de FSI

Alert	Warning	Moderate	Sustainable
Afghanistan	Albania	Laos	Argentina
Bangladesh	Algeria	Lesotho	Bahamas
Burkina Faso	Angola	Libya	Bahrain
Burundi	Antigua and Barbuda	Macedonia	Barbados
Cameroon	Armenia	Madagascar	Belgium
Cen. African Rep.	Azerbaijan	Malaysia	Chile
Chad	Belarus	Maldives	Costa Rica
Congo	Belize	Mali	Croatia
(D.R./Kinshasa)	Benin	Mauritania	Czech Republic
Congo	Bhutan	Mexico	Estonia
(Republic/Braz.)	Bolivia	Moldova	France
Cote d'Ivoire	Bosnia and Herzegovina	Mongolia	Germany
Eritrea	Botswana	Morocco	Greece
Ethiopia	Brazil	Mozambique	Hungary
Georgia	Brunei Darussalam	Namibia	Italy
Guinea	Bulgaria	Nicaragua	Japan
Guinea-Bissau	Cambodia	Papua New Guinea	Latvia
Haiti	China	Paraguay	Lithuania
Iran	Colombia	Peru	Malta
Iraq	Comoros	Philippines	Mauritius
Kenya	Cuba	Romania	Montenegro
Lebanon	Cyprus	Russia	Oman
Liberia	Djibouti	Rwanda	Panama
Malawi	Dominican Republic	Samoa	Poland
Myanmar	Ecuador	Saudi Arabia	Portugal
Nepal	Egypt	Senegal	Qatar
Niger	El Salvador	Serbia/Kosovo	Singapore
Nigeria	Equatorial Guinea	Seychelles	Slovakia
North Korea	Fiji	Solomon Islands	Slovenia
Pakistan	Gabon	South Africa	South Korea
Sierra Leone	Gambia	Suriname	Spain
Somalia	Ghana	Swaziland	United Arab
Sri Lanka	Grenada	Syria	Emirates
Sudan	Guatemala	Tajikistan	United
Timor-Leste	Guyana	Tanzania	Kingdom
Uganda	Honduras	Thailand	United States
Uzbekistan	India	Togo	Uruguay
Yemen	Indonesia	Trinidad and	
Zimbabwe	Israel	Tobago	
	Jamaica	Tunisia	
	Jordan	Turkey	
	Kazakhstan	Ukraine	
	Kuwait	Venezuela	
	Kyrgyzstan	Vietnam	
		Zambia	